

300.14
0.000

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินคิเคต
สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือ
การสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

อำพร กาทอง

- 7 เลข. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

176676

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้จน
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... อ.ดร. อธิวัฒน์ ประธาน
..... อ.ดร. อธิวัฒน์ กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... อ.ดร. อธิวัฒน์ ประธาน
..... อ.ดร. อธิวัฒน์ กรรมการ
..... อ.ดร. อธิวัฒน์ กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรู เนตร อัสชสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์
และ ดร.ชุติมา วัณณะศิริ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นศิริ และอาจารย์เวียงลักษณ์
โรจนพันธุ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำการวางแผนการสอน และแก้ไขเครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัย และอาจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ที่กรุณาแก้ไขบทความภาษาอังกฤษ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนคงคาราม พร้อมทั้งอาจารย์อำพร ศักดิ์ทอง
อาจารย์เปรมจิตต์ ก็สมุท และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียน
คงคาราม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือในการทดลอง และเก็บรวบรวม
ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญโท วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2527 ทุกคนที่ให้อำนาจใจและช่วยเหลือ
เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอเทิดทูนและรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู-อาจารย์ ตลอดจน
ผู้อุปการะคุณทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยดี และคุณค่า
ประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้เป็นเครื่องบูชาแทนคุณ

อำพร กาทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซินคิเคท	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซินคิเคท	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	43
สมมติฐานในการวิจัย	47
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
ประชากร	48
กลุ่มตัวอย่าง	48
แบบแผนการวิจัย	49
วิธีดำเนินการทดลอง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	61
เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	64
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
ความมุ่งหมายของการวิจัย	66
สมมติฐานของการวิจัย	66
วิธีดำเนินการวิจัย	67
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
สรุปผลการทดลอง	69
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	85

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการวิจัย	50
2	คาสติพิพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการเรียน	61
3	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่าง กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม	61
4	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม	62
5	คาสติพิพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเองก่อนการทดลองและ หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และ กลุ่มควบคุม	64
6	เปรียบเทียบผลของคะแนนความมีวินัยในตนเองของนักเรียนหลัง การทดลองของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และ กลุ่มควบคุม	64
7	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา	87
8	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามความมีวินัยใน ตนเอง	89

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1: แสดงการจัดที่นั่งการเรียนแบบซินคิเคท	17
2 แสดงลักษณะและขั้นตอนในการสอนแบบซินคิเคท	19
3 แสดงลักษณะโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง	26
4 แสดงลักษณะโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา	27
5 แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียนโปรแกรม	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความมีวินัยเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับสังคมปัจจุบัน เพราะสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความซับซ้อน เป็นสังคมที่การกระทำต่าง ๆ ของสมาชิกในสังคมจะส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นในสังคม (ชม ภูมิภาค 2525 : 134) ยิ่งประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย และเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารประเทศและการพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายได้นั้นจำเป็นต้องมีประชาชนที่มีประสิทธิภาพ และมีความมีวินัยในตนเอง (บัณฑิตา ศักดิ์อุดม 2523 : 1) จากการศึกษาของเมียร์เคล (Myrdal, 1970 : 705) พบว่าการขาดความมีวินัยในตนเองเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งทำให้ประเทศเหล่านี้พัฒนาประเทศของตนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร และเมียร์เคลยังได้ย้ำว่าความมีวินัยในตนเองของพลเมืองจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย

การปลูกฝังเรื่องความมีวินัยนั้นควรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก การปลูกฝังก็อาจทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การอบรมสั่งสอนจากครอบครัว การอบรมทางตรงและทางอ้อมจากศาสนาและสังคม และการสอนจากโรงเรียนในปัจจุบันการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวมีประสิทธิภาพน้อยลงเนื่องจากบิดามารดาต้องดิ้นรนชวนขวายในการทำมาหากินมากขึ้น ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนบุตรหลานมากนัก หรือผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการดูแลลูกด้วยความใกล้ชิดทั้งกายและใจ การอบรมทางศาสนาทำได้ไม่เต็มที่เพราะมีสิ่งแวดล้อมอยู่มากมายที่คอยยั่วยวนให้บุคคลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าการปฏิบัติทางจริยธรรม (กรมสามัญศึกษา 2522 : 69 - 70) ส่วนทางด้านการสอนในโรงเรียนก็มักจะไม่ได้ผลเพราะการสอนจริยศึกษานั้น

เป็นเรื่องของนามธรรม การเรียนการสอนส่วนมากยังมีข้อบกพร่องอยู่ เช่น วิธีสอนยังใช้การจก อ่าน และท่องจำ การขาดคุณลักษณะที่เข้าใจในเนื้อหาวิชาจริง ๆ และการสอนยังมีลักษณะเฉื่อยชา ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียนไม่ได้ผลเท่าที่ควร (ปรียา จันทรลัทธิเวช 2523 : 27 - 28)

ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีส่วนทำให้เป้าหมายของการปลูกฝังจริยธรรมบรรลุผลสำเร็จอย่างมาก แต่การเรียนการสอนวิชานี้เท่าที่ผ่านมายังไม่มีประสิทธิภาพ และยังไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากเนื้อหาวิชาไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และวิธีสอนของครูไม่พัฒนา คือครูมักสอนตามตำราหรือแบบเรียนมากกว่าที่จะมุ่งให้มีประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน กระบวนการเรียนการสอนยังขาดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งทำให้ไม่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร (เจริญ คุณมี 2521 : 10 - 11) และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่เข้าใจความคิดรวบยอดของวิชานี้ไม่ถูกต้อง คือเข้าใจว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาว่าด้วยรายละเอียดของข้อเท็จจริงต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงเร่งทำการสอนโดยวิธีบรรยายแล้วให้นักเรียนจดตามครูบนกระดานคำ การสอนแบบบรรยายทำให้นักเรียนต้องนั่งฟังครูพูด มีโอกาสซักถามครูน้อย ผู้เรียนจึงเกิดความเบื่อหน่าย (มนัส รัตนคิลก 2520 : 9) การเรียนวิชาสังคมศึกษาจะเรียนจากหนังสือเพียงอย่างเดียวหาพอไม่ ควรจะต้องมีการกระทำ (action) ด้วย กล่าวคือควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ โดยจัดกิจกรรมที่เหมาะสมขึ้นภายในห้องเรียน นำแหล่งวิทยาการในชุมชนเข้ามาสัมพันธ์กับกิจกรรมในโรงเรียน โดยที่โรงเรียนไม่ควรตัดขาดจากชุมชน แต่ควรเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้แน่นแฟ้นอยู่เสมอ (Tamburino, 1960 : 245 - 247)

การที่ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงเป็นเหตุทำให้การใช้หลักสูตรสังคมศึกษาไม่บรรลุผลเท่าที่ควร (กรมวิชาการ 2523 : 82) ฉะนั้นครูสังคมศึกษาจะต้องหาทางปรับปรุงการเรียนการสอน

โดยครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจาก "ผู้สอนมาเป็นผู้วินิจฉัยปัญหา ผู้แนะแนวทาง ผู้นำ หรือผู้กระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน" เมื่อบทบาทของครูเปลี่ยน บทบาทของนักเรียนจะต้องเปลี่ยนตาม จากการที่เป็นผู้นั่งฟังเพียงอย่างเดียว กลับมาเป็นผู้กระทำเอง แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองมากขึ้น และตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งการที่จะฝึกให้ปฏิบัติได้เช่นนั้นจำต้องอาศัยการเรียนในแนวใหม่ คือการเรียนเป็นกลุ่ม (Groups Process) การสอนแบบวิธีการทำงานเป็นกลุ่มเป็นการช่วยพัฒนาความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ติดต่อสื่อสารกับคนในกลุ่ม ทำให้เกิดความอบอุ่น มีความมั่นใจ และมีความมั่นคงทางอารมณ์ เพราะได้มีเพื่อนที่จะทำงานร่วมความคิดกัน

(ทิศนา เทียนเสน 2515 : 31) กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการเรียนการสอนในทางปฏิบัติ และค้นพบสิ่งที่ได้จากการฝึกหัดทดลองมากกว่าการท่องจำเนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยวิธีกลุ่มนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย รู้จักการแก้ปัญหาเป็นคนมีเหตุผล ยังสอนให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี โดยฝึกกิจกรรมในห้องเรียน ก่อนที่จะออกไปเผชิญชีวิตจริงในสังคม (จันทิกา ลิมปิเจริญ 2521 : 79)

วิธีสอนแบบซินติเคท เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา เสริมทักษะในการค้นคว้าหาคำตอบ มีความคิดในเชิงสหวิทยาการ ซึ่งวิธีสอนแบบนี้ วิจิตร สิ้นสิริ (วิจิตร สิ้นสิริ 2521 : 5) ได้กล่าวว่า เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม บัณฑิตผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน โดยถือว่าครูเป็นผู้แนะแนวทาง โดยครูมอบหมายงานชิ้นหนึ่งให้แต่ละกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มทำงานร่วมกัน ครูจะบอกรายชื่อหนังสือที่ค้นคว้า นักเรียนได้ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามแบบประชาธิปไตย ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งกฎเกณฑ์ระเบียบของชั้นเรียน ในการสอนแบบซินติเคทจะช่วยให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มอย่างราบรื่นได้ผลดี และทำให้เกิดความร่วมมือกัน มีความเคารพซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความ

สามัคคี ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกวิถีทาง คือทางกาย ทางปัญญา ทางอารมณ์ และสังคม นอกจากนั้นยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักบังคับตนเอง รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น การเรียนการสอนแบบซินติเคตเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

นอกจากวิธีการสอนแบบซินติเคตแล้ว ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุก ๆ ด้านเช่นกัน วิธีการนี้คือ การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก (OECD, 1971 : 15) กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักของระบบการสอนที่ดีของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่า การเรียนการสอนต้องสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และจะต้องเสริมสร้างวิธีการเรียนรู้โดยวิธีการหาความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2517 : 145) บทเรียนโปรแกรมเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ช่วยเราหรือช่วยให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนเข้าใจได้ง่าย ถูกต้องตามจุดหมาย เป็นการประหยัดเวลาของผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนั้นบทเรียนโปรแกรมยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนที่ฉลาดเรียนรู้ได้มากขึ้น (จารุวรรณ แสงทอง 2523 : 1 - 2) การใช้บทเรียนโปรแกรมจะสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูง และน่าจะทำให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองมากขึ้นด้วย

จากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การสอนแบบซินติเคตและการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมจะสามารถสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดควมมีวินัยในตนเองอันเป็นจุดหมายประการหนึ่งของการสอนสังคมศึกษา ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้เพื่อให้ทราบแน่ชัดนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคต การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา วิธีการใดจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด การสอน

โดยวิธีใดใน 3 วิธีดังกล่าวจะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด และนักเรียนที่ไ้รับการสอนทั้ง 3 วิธีจะมีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันหรือไม่ ในเมื่อครูคนเดียวสอนนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเรื่องเดียวกัน ใช้เวลาสอนเท่ากัน แต่วิธีการสอนต่างกัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เรียนโดยวิธีสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองที่เรียนโดยวิธีสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

ความสำคัญของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการเสนอแนะการสอนสังคมแนวใหม่ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร พ.ศ. 2521 แก่ครูในระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการสอน
2. การศึกษาครั้งนี้จะได้ตัวอย่างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส. 204 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง
3. เป็นการศึกษาวีธีสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนสงคราม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ห้องเรียน รวมนักเรียน 400 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนสงคราม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียน 119 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 1 จำนวน 40 คน กลุ่มทดลอง 2 จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 39 คน

3. วัน เวลาในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 18 คาบ คาบละ 50 นาที การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือเรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย เป็นเนื้อหาจากแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส 204)

5. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

5.1 ตัวแปรอิสระ เป็นวิธีการสอน 3 วิธีคือ

5.1.1 การสอนแบบซินติเคท

5.1.2 การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

5.1.3 การสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

5.2 ตัวแปรตามมี 2 ตัวแปร คือ

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

5.2.2 ความมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังจากสิ้นสุดการเรียนแล้ว ซึ่งในที่นี้หมายถึงคะแนนที่วัด ได้จากการให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ความมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline) หมายถึง ความสามารถ ของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต และจะต้อง เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของ สังคม และไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น ซึ่งวัดได้จากการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความ มีวินัยในตนเอง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดบุคลิกภาพ วัตรอารมณ ะ พฤติกรรมและความรู้สึกที่บุคคลแสดงออกมาในด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นใน ตนเอง ความตั้งใจ ความอดทน และความซื่อสัตย์ แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ สร้างขึ้น

3. การสอนแบบซินดิเคต (Syndicate) หมายถึง การสอนที่ครูแบ่ง นักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ 4 - 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4 - 6 คน ครูจะมอบงานชิ้นหนึ่งให้แต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยบัตรกำหนดงาน กรณีตัวอย่าง (Case) และปัญหา 2 - 4 ปัญหา ครูมอบหนังสือและเอกสารเพื่อให้สมาชิกใน กลุ่มอ่านเพื่อศึกษาคำตอบสมาชิกในแต่ละกลุ่มจะต้องทำงานร่วมกัน ศึกษาค้นคว้า และเขียนรายงานร่วมกัน ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มเสนอรายงานในกลุ่มของตนต่อครูและ กลุ่มอื่น ๆ ครูจะสรุปรายงานของกลุ่มต่าง ๆ และแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วมีบรรยาย สรุปเพื่ออภิปรายปัญหาร่วมกัน ซึ่งกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนี้คือกลุ่มทดลองที่ 1

4. การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม หมายถึง การสอนที่พยายามเน้นให้ เกิดการเรียนรู้ และค้นพบในสิ่งที่เรียนด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนเรียนจากบทเรียน

โปรแกรมซึ่งเป็นสื่อสำเร็จรูปที่มีลักษณะเป็นรูปหนังสือ บทเรียนโปรแกรมที่ใช้ในการทดลองเป็นบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรง วิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก่อนการทดลองจริงผู้วิจัยได้นำบทเรียนโปรแกรมไปตรวจสอบหาประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมมาตรฐานจะเท่ากับ 90/90 กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมนี้คือกลุ่มทดลองที่ 2

5. การสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา หมายถึง การสอนที่ดำเนินไปตามแบบเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ในเนื้อหาเรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย โดยมีลำดับขั้นการสอน 9 ขั้น ดังนี้

5.1 ขั้นการสร้างควมสนใจ หมายถึง การทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจจดจ่อในบทเรียน ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งยั่วยุภายในและภายนอกตัวผู้เรียน

5.2 ขั้นแจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน หมายถึง ขั้นที่จะให้นักเรียนทราบผลการเรียนบนนั้น ๆ โดยเฉพาะเจาะจง

5.3 ขั้นทบทวนประสบการณ์เดิม หมายถึง การกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงการเรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็นนำมาใช้ในบทเรียนใหม่

5.4 ขั้นนำเสนอสิ่งเร้า หมายถึง ขั้นที่เริ่มกิจกรรมของบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูด ชักถาม ให้ตัวอย่าง เป็นต้น

5.5 ขั้นแนะให้เกิดการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นการบอกแนวทางหรือนำทางให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้

5.6 ขั้นแสดงพฤติกรรม หมายถึง ขั้นการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

5.7 ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติ หมายถึง การให้ข้อมูลป้อนกลับ อันจะแสดงให้เห็นว่าผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้นสำเร็จหรือมีปัญหา

5.8 ขั้นประเมินผลการปฏิบัติ หมายถึง ขั้นการวัดและประเมินว่าพฤติกรรมหรือผลงานที่นักเรียนทำนั้นได้ผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนนั้นเพียงใด

5.9 ขั้นช่วยการจำให้นาน และนำความรู้ไปใช้ หมายถึง ขั้นการสรุป การย้ำ ทบทวน การเรียนที่ผ่านมาให้นักเรียนมีพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ที่ฝังแน่น นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนี้คือกลุ่มควบคุม

6. เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (The 90/90 Standard) คือเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อวัดประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม

"90 หน้า" หมายถึง ร้อยละของจำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบในบทเรียนโปรแกรม

"90 หลัง" หมายถึง ร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ย หลังจากเรียนบทเรียนโปรแกรม

ถ้าผลของการทดลองบทเรียนโปรแกรมได้ถึงร้อยละ 90 ทั้งตัวหน้าและตัวหลัง ก็แสดงว่าบทเรียนโปรแกรมนี้มีประสิทธิภาพสูงเชื่อถือได้ (Espick. 1967 : 119)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซินดิเคต
  - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม
  - 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซินดิเคต
  - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม
  - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซินดิเคต

ประวัติความเป็นมาของการสอนแบบซินดิเคต (Syndicate) การสอนแบบซินดิเคตเดิมเป็นวิธีการประชุมของกองทัพบกอังกฤษ ซึ่งใช้ประชุมนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ในปี พ.ศ. 2489 กลุ่มเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมอังกฤษ ได้เข้าร่วมกันจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมขึ้น เพื่อมาคร่ำหวอดการบริหารอุตสาหกรรมอังกฤษ ซึ่งต่อมาเรียกว่า วิทยาลัยการบริหารของประเทศอังกฤษ วิทยาลัยแห่งนี้ได้ใช้วิธีประชุมของกองทัพบกอังกฤษ คือให้เข้าฝึกอบรมประชุมพิจารณาแก้ปัญหาเป็นหลักสำคัญ ต่อมาการประชุมแบบนี้ได้แพร่หลายมากขึ้นในประเทศอุตสาหกรรม (กริช อัมโภชน 2520 : 228) สำหรับการประชุมแบบซินดิเคตในประเทศไทยนั้น ได้เริ่มที่สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ โดยใช้กับผู้เข้าอบรมของสำนักฝึกอบรม

ในด้านการสอนแบบซินดิเคตของประเทศไทย ได้เริ่มที่หน่วยงานพัฒนา
คณาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อคณาจารย์กลุ่มหนึ่งได้เข้าฝึกอบรม
เรื่องนี้ที่ประเทศอังกฤษระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2518 หลังจาก
กลับมาก็ได้นำมาแพร่หลาย และได้รับความสำเร็จ (ไพฑูรย์ สีนลาร์คน์
2522 : 163 - 164) นอกจากนี้ วิจิตร สีนลารี ได้นำการสอนแบบซินดิเคต
มาแพร่หลายที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กับนิสิตปริญญาโท
วิชาเอกการมัธยมศึกษา (ไพโรจน์ คารามาศ 2524 : 9)

ความหมายของการสอนแบบซินดิเคต

การสอนแบบซินดิเคต เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น
และช่วยสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (ทองอินทร์ วงศ์โสธร
2519 : 42) และ วิจิตร สีนลารี (วิจิตร สีนลารี 2524 : เอกสารฉบับ ง.)
ได้กล่าวว่า การสอนแบบซินดิเคตเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับ
นักเรียนประมาณ 30 คน ผู้สอนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเรียกว่า
"Subgroups หรือ Syndicates" สมาชิกของกลุ่มนี้จะมีประมาณ 4 - 6 คน
ผู้สอนจะมอบงานชิ้นหนึ่งให้แก่กลุ่ม เพื่อปฏิบัติการร่วมกัน งานชิ้นหนึ่ง ๆ จะประกอบ
ด้วย กรณีตัวอย่าง และปัญหา 2 - 4 ปัญหา จะมีเอกสารอ้างอิงหลายฉบับที่ต้องการ
อ่านเพื่อประมวลคำตอบสำหรับปัญหานั้น ๆ หรือผู้เสนออาจใช้บัตรคำสั่งเพื่อแนะนำ
หนังสือ หรือเอกสารที่ผู้เรียนจะสามารถค้นคว้าได้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับหัวข้อนั้น
ก็ได้ และบ่งบอกหัวข้อให้ชัดเจนว่าเป็นส่วนไหน หรือตอนใดของหนังสือดังกล่าว
กลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มจะต้องเขียนรายงาน (Joint Report) หนึ่งฉบับ การเสนอ
รายงานของกลุ่มจะต้องมีตัวแทนของกลุ่มมาเสนอรายงานของกลุ่มต่อผู้สอนและเพื่อน
ร่วมชั้น ครูจะสรุปรายงานของกลุ่มต่าง ๆ รวบรวมแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วมีการบรรยาย
ร่วมกับนักเรียนเพื่ออภิปรายปัญหานั้น ๆ

ขั้นตอนของวิธีสอนแบบซินติเคท มีดังนี้

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 4 – 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4 – 6 คน การแบ่งกลุ่มนี้อาจใช้วิธีการให้นักเรียนเข้าตามกลุ่มสมัครใจ หรือใช้การนับ 1 – 6 ผู้ใดนับเลขใดก็ไปรวมกลุ่มกัน
2. ครูมอบหมายงานชิ้นหนึ่งให้แก่กลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มจะทำงานร่วมกัน งานที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายนั้นประกอบด้วย
  - 2.1 บัตรคำสั่ง
  - 2.2 กรณีตัวอย่าง (Case) และปัญหา 2 – 4 ปัญหา
  - 2.3 เอกสารอ้างอิงที่สมาชิกในแต่ละกลุ่มอ่านเพื่อศึกษาเป็นแนวทางหาคำตอบ ปัญหาหรือกรณีตัวอย่างและเอกสารอ้างอิงนี้จะต้องมีหลายฉบับ และมีเพียงพอสำหรับสมาชิก เมื่อสมาชิกแต่ละคนได้รับแล้วจะต้องอ่านและสรุปประเด็น และหาคำตอบออกมาให้ได้
  - 2.4 ครูจะให้หนังสือหรือเอกสารที่ใช้ในการค้นคว้าเพื่อหาคำตอบในหัวข้อที่ให้ไป แต่ละคนจะต้องบ่งบอกลงไปให้ชัดเจนว่าเป็นตอนใด หน้าไหนถึงหน้าไหน และของหนังสือเล่มใด
3. เมื่อผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้รับปัญหา เอกสารอ้างอิงหรือหนังสือแล้ว สมาชิกของแต่ละกลุ่มจะต้องศึกษาค้นคว้าร่วมกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเขียนรายงานออกมาอย่างน้อยหนึ่งฉบับ
4. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มเสนอรายงานต่อครูและเพื่อนร่วมชั้น
5. ครูสรุปรายงานของแต่ละกลุ่มและให้คำแนะนำ
6. ครูบรรยายทั้งชั้นเพื่ออภิปรายปัญหาร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

บทบาทของครูในการสอนแบบซินคิเคท

ทวีป อภิสิต (ทวีป อภิสิต 2522 : 37) กล่าวว่า การสอนแบบซินคิเคทจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การเตรียมเอกสาร การกำหนดปัญหา และกรณีที่ครูจะใช้สอนและให้นักเรียนเพื่อทำกิจกรรมค้นคว้า กิจกรรมของครูที่จะต้องเตรียมประกอบด้วย

1. กรณีตัวอย่างและปัญหาที่จะให้นักเรียนศึกษาปัญหาเพื่อหาข้อยุติ กรณีและปัญหาดังกล่าวนี้ไม่ควรจะหาคำตอบได้จากเอกสารฉบับเดียว จะต้องอาศัยความรู้รอบคอบ (Interdisciplinary Thinking) มาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อหาคำตอบออกมาให้ได้

2. เอกสารวิชาการ หนังสือ ต้องเตรียมไว้ให้พร้อมแก่สมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ที่จะศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ความรู้และแนวความคิดอย่างกว้างขวาง ถ้าเป็นกรณีตัวอย่างจะต้องให้ความคิดไม่ทางตรงก็ทางอ้อมแก่นักเรียน ถ้าเป็นหนังสือจะต้องกำหนดหรือบ่งให้ชัดเจนว่าอยู่หน้าไหน ตอนใด เล่มเท่าไร

3. กำหนดเวลาให้แน่นอน โดยแบ่งเวลาดังนี้

3.1 เวลาค้นคว้าอภิปรายในกลุ่มร้อยละ 60 ของเวลาเรียนเต็ม

3.2 เวลาสำหรับแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นร้อยละ 30

เวลาเรียนเต็ม

3.3 เวลาสำหรับครูสรุปร้อยละ 10 ของเวลาเรียนเต็ม

4. ครูอภิปรายร่วมกับนักเรียนเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรายงานของนักเรียน

5. ครูสรุปทั้งชั้นอีกครั้งหนึ่งเป็นการสรุปความรู้ที่นักเรียนควรจะได้รับ

ครั้งสุดท้าย

กิจกรรมของนักเรียนในการสอนแบบซินติเคท

1. การแบ่งกลุ่มจะใช้วิธีเข้ากลุ่มตามความสมัครใจหรือใช้วิธีคละกัน โดยการนับ 1 – 6 นักเรียนรวมกลุ่มกันเมื่อได้หมายเลขเดียวกัน
2. ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการ สมาชิกในกลุ่มจะต้องผลัดเปลี่ยนกันเป็นประธานและเลขานุการ ทิศนา แชมมณี (ทิศนา แชมมณี 2522 : 63 – 64) ได้กล่าวถึงหน้าที่และลักษณะของประธานที่ดี เลขานุการที่ดี และสมาชิกของกลุ่มไว้ดังนี้
  - 2.1 หน้าที่และลักษณะของประธานที่ดีมีดังนี้
    - 2.1.1 เตรียมแผนการประชุมไว้ล่วงหน้าและมีขั้นตอนของการประชุม
    - 2.1.2 ควบคุมการอภิปรายในกลุ่มให้อยู่ในขอบเขตหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย
    - 2.1.3 พิจารณามอบหมายงานให้สมาชิกของกลุ่มในกรณีที่ต้องการค้นคว้าอ้างอิงจากเอกสาร หรือการสังเกตการณ์ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกลุ่ม
    - 2.1.4 คอยกระตุ้นทุกคนในกลุ่มให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และคอยจับประเด็นได้ว่าใครพูดอะไร
    - 2.1.5 คอยระวังอย่าให้สมาชิกในกลุ่ม คนใดคนหนึ่งผูกขาดการพูดหรือแสดงความคิดเห็นเพียงคนเดียว
    - 2.1.6 เมื่อมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งของสมาชิกในกลุ่ม จะต้องพยายามดำเนินการตกลงให้ได้ โดยความเห็นชอบของสมาชิกทุกคน
    - 2.1.7 มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศของกลุ่มให้คึกคักอยู่เสมอ
    - 2.1.8 ไม่ใช้อำนาจหรืออิทธิพลของการเป็นประธานในการชี้แนะ หรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของกลุ่ม

2.1.9 สรุปการอภิปรายในกลุ่ม

2.2 หน้าที่และลักษณะของเลขานุการที่ดี

2.2.1 ช่วยเหลือประธานกลุ่มในการพิจารณาวางแผน

ในการใช้เวลาให้เหมาะสม

2.2.2 จดบันทึกการอภิปรายข้อคิดเห็นต่าง ๆ เท่าที่สรุป

ได้จากประธาน

2.2.3 รายงานผลการอภิปรายกลุ่มให้ประธานและสมาชิก

ทราบ

2.2.4 คอยเตือนประธานในกรณีที่ประธานพูดไม่ตรงประเด็น

2.2.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่สามารถเข้ากับสมาชิกทุกคนในกลุ่มได้

2.3 หน้าที่และลักษณะของสมาชิกที่ดี

2.3.1 มาทันเวลาประชุม หรือมาก่อนประชุมเล็กน้อย

2.3.2 ให้ความร่วมมือและทำความเข้าใจในปัญหาหรือ

เรื่องที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง

2.3.3 หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับประเด็นใด ๆ ในการพิจารณา
ปัญหา จะต้องศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หรือถามจากผู้ทรงคุณวุฒิให้เข้าใจกระจ่างแจ้ง

2.3.4 รู้จักมารยาทการประชุมแต่ละแบบ

2.3.5 เชื่อฟังประธานการประชุม และสมาชิกทุกคนจะต้อง
เคารพความคิดเห็นและเหตุผลซึ่งกันและกัน

2.3.6 ตระหนักถึงผลประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าประโยชน์

ส่วนตัว

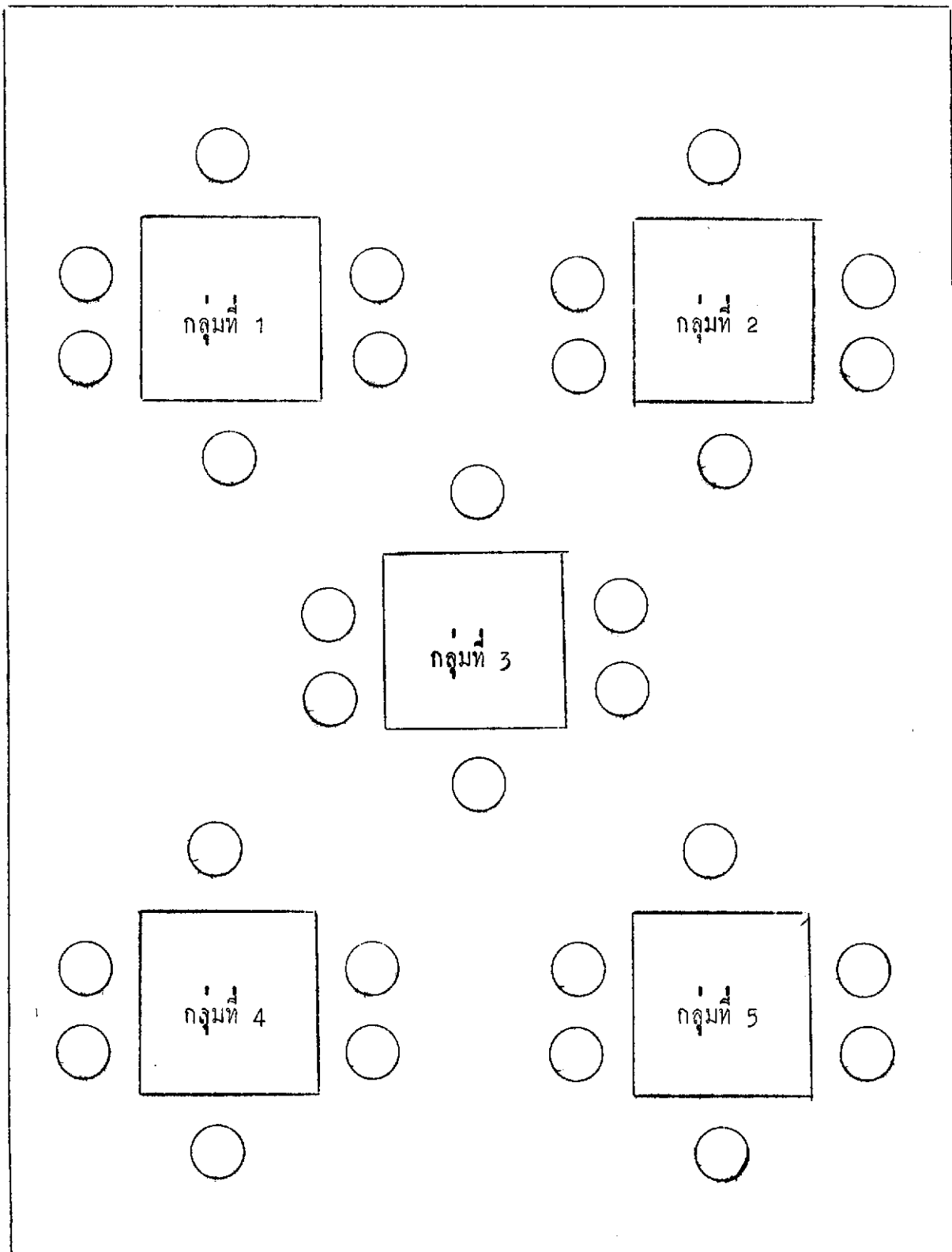
2.3.7 หากมีการขัดแย้งสมาชิกที่ดีจะต้องรู้จักการประนีประนอม
ความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง

2.3.8 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกับกลุ่ม

3. ผู้แทนของกลุ่มรับกรณีตัวอย่างหรือปัญหาจากครู แล้วนำมาศึกษาค้นคว้าหาคำตอบจากเอกสารหรือหนังสือจากห้องสมุด หรือจากประสบการณ์ที่นักเรียนมีอยู่
4. สมาชิกในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาแต่ละปัญหาที่กำหนดให้ แล้วเลขานุการกลุ่มเขียนรายงานสรุปการอภิปรายของกลุ่ม

การจัดที่นั่งแบบซินคิเคท

การจัดที่นั่งจะมีผลต่อการเรียนการสอนแบบซินคิเคท เพราะจะทำให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ ไพศาล พลวัน (ไพศาล พลวัน 2521 : 254) และกริช อัมโภชน์ (กริช อัมโภชน์ 2521 : 234) ได้เสนอแนะการจัดที่นั่งการเรียนการสอนแบบซินคิเคทไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงการจัดที่นั่งการเรียนแบบซินคิเคท

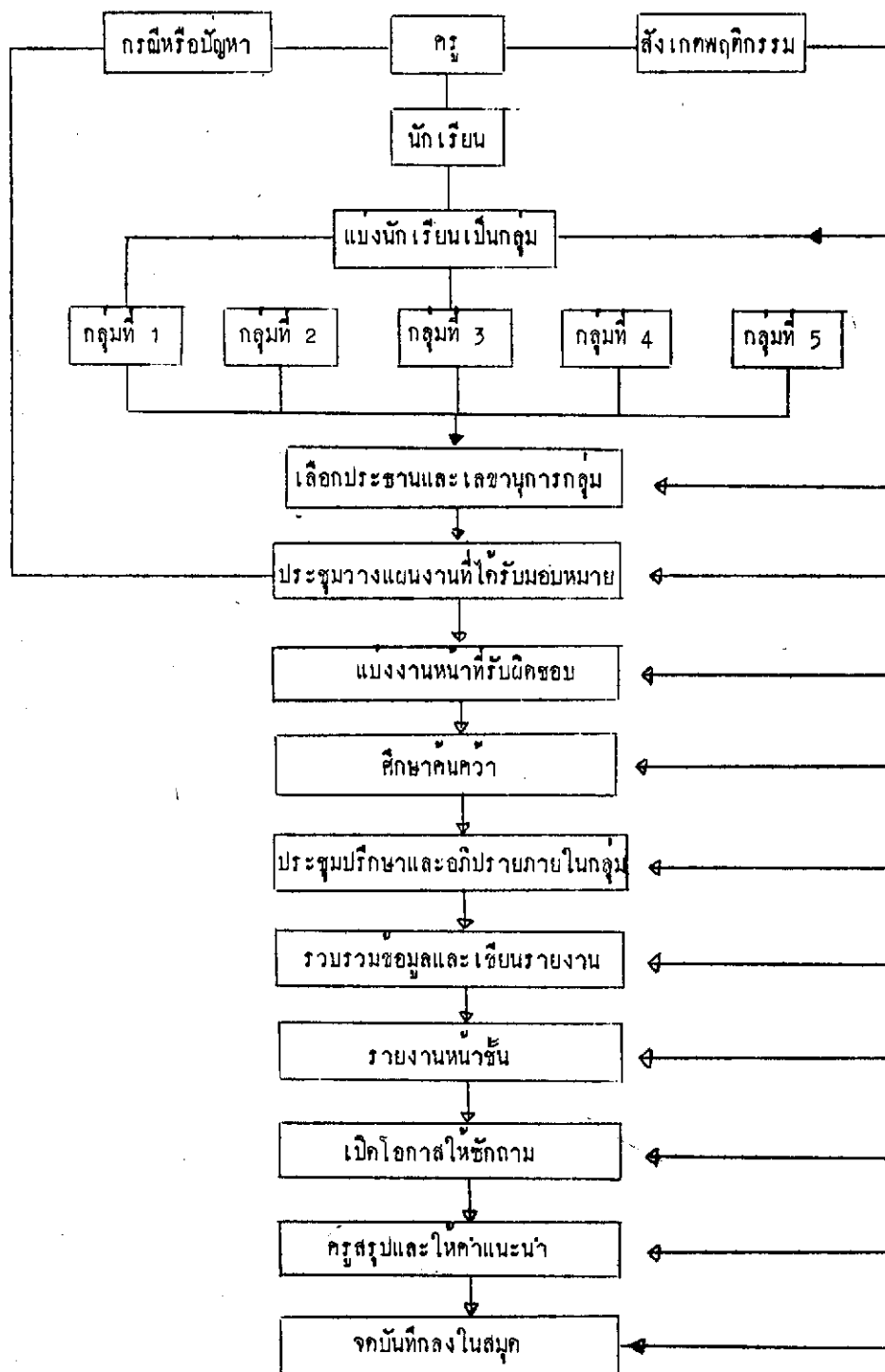

ประโยชน์ที่ผู้เรียนและผู้สอนจะได้รับจากการสอนแบบซินคิเคท

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2519 : 42 - 43) และทวีป อภิสิต (ทวีป อภิสิต 2522 : 37) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการเรียนการสอนแบบซินคิเคทไว้ดังนี้

1. ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีสิทธิในการอภิปรายเท่ากัน
2. ส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนรู้จักร่วมมือกัน แสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ วิจัยและพิจารณาปัญหา มีความรอบคอบและมีเหตุผล
3. เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้แหล่งวิชาการให้เกิดประโยชน์ เช่น ทักษะในการใช้ของสมุด
5. ผู้สอนไม่ผูกขาดในฐานะผู้รู้แต่เพียงผู้เดียว แต่มีบทบาทช่วยเหลือ อธิบาย แนะนำ และยังช่วยให้ครูลดเวลาพูดในขณะที่สอนอีกด้วย
6. ฝึกให้เป็นคนรู้จักการแก้ปัญหา และมีความคิดกว้างขวางในเชิง สหวิทยาการ
7. ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกันและกัน
8. ผู้สอนได้มีโอกาสได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ว่าการสอนของตนและการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างไร ทำความเข้าใจปัญหาการเรียนของผู้เรียนได้ดีขึ้น
9. นักเรียนไม่เบื่อหน่ายเพราะมีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำหลายอย่าง
10. สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้เรียนผู้สอน

ลักษณะและขั้นตอนของการสอนแบบซินติเคทเขียนเป็นแผนภูมิไคดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงลักษณะและขั้นตอนในการสอนแบบซินติเคท

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม

1. ความหมายของบทเรียนโปรแกรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2516 : 1)

ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมไว้ว่าเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นแบบเรียนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากง่ายไปยาก บรรจุเนื้อหาในรูปของข้อสนเทศและคำถาม (Information and Question) แล้วให้นักเรียนสนองคำตอบถูกต้องหรือผิด เมื่อนักเรียนเรียนจบทั้งบทแล้วผู้เรียนจะไต่ลัดกับ (Concept) ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้

อุทัย บุญประเสริฐ (อุทัย บุญประเสริฐ 2517 : 80)

กล่าวไว้ว่าบทเรียนโปรแกรมเป็นผลผลิตทางเทคนิคในโลยีทางการศึกษาที่จะอำนวยความสะดวกการสอนเป็นอันมาก ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง ได้ตามความสนใจ ความสามารถและความถนัด จุดมุ่งหมายสูงสุดของบทเรียนโปรแกรมคือ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อสนองความสามารถของผู้เรียน

เป็รื่อง กุมุท (เป็รื่อง กุมุท 2519 : 1) อธิบายความหมาย

ของบทเรียนโปรแกรมไว้ คือลำดับประสบการณ์ที่จัดวางไว้ สำหรับผู้เรียนไปสู่ความสามารถ โดยอาศัยความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งพิสูจน์แล้วว่า มีประสิทธิภาพ

นิพนธ์ สุขปรีดี (นิพนธ์ สุขปรีดี 2520 : 45) อธิบายถึง

บทเรียนโปรแกรมว่า บทเรียนโปรแกรมหมายถึงบทเรียนที่เตรียมการทุกอย่าง ในการเรียนการสอน สื่อการสอน กิจกรรมครูและนักเรียน การวัดผล ประเมินผล ทุกสิ่งทุกอย่างตั้งแต่วัสดุ และวิธีการ จะถูกจัดให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้ได้อย่างสะดวก และบรรจุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพียงแต่ครูและผู้เรียน ดำเนินการตามรายการแนะนำเท่านั้น

ฮาร์ทเลย์ (Hartley. 1967 : 3) ได้กล่าวว่า บทเรียนโปรแกรม เป็นวิธีสอน ซึ่งสามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์ จัดเรียงลำดับขั้นและวิธีการ เสนอ ความรู้ที่ผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้ด้วยตนเอง

รอตแมนและโจนส์ (Rothman and Jones. 1971 : 133) ได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมไว้ว่า บทเรียนโปรแกรมคือกระบวนการ จัดลำดับเนื้อหาเป็นชั้นย่อย ๆ โดยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะนำ ความรู้เดิมไปสู่ความรู้ใหม่และเป็นความรู้ที่ยั่งยืนมากขึ้น

กาลิสสัน (Galissan. 1976 : 285) ได้ให้ความหมายของ บทเรียนโปรแกรมไว้ว่า เป็นบทเรียนที่จัดลำดับเนื้อหาวิชาหนึ่ง ๆ ต่อเนื่องกัน เป็นลำดับจากง่ายไปยาก เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับ โดยไม่ต้องอาศัย ครูในการเรียนรู้วิชานั้น ๆ จะเรียนช้าหรือเร็วเป็นไปตามความสามารถของ ตนเองโดยไม่ต้องคอยเพื่อน ๆ

จากคำจำกัดความของบทเรียนโปรแกรมที่กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า บทเรียนโปรแกรมหมายถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ได้แบ่งเนื้อหาวิชานั้น ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ สั้น ๆ ที่เรียกว่า กรอบ แต่ละกรอบจะบรรจุคำอธิบายและ คำถามที่ต่อเนื่องกันไป เริ่มจากระดับง่ายและยากขึ้นตามลำดับ ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสนองความแตกต่างของบุคคลได้

2. จุดมุ่งหมายของบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมมีจุดมุ่งหมายในการใช้ดังต่อไปนี้

2.1 Self Contained เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเอง

2.2 Remedial Instruction เพื่อช่วยระดับสัมฤทธิ์ผลของ นักเรียนอ่อนให้สูงขึ้น

2.3 Enrichment เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่มีอยู่ให้มากขึ้น

2.4 Review เพื่อทบทวนความรู้ก่อนเรียนเรื่องใหม่และหลัง เรียนเรื่องหนึ่งแล้ว

2.5 Aids to regular room เพื่อใช้ประกอบการสอน
ของครูในชั้นเรียน (Tiansaml. 1970 : 25)

3. ลักษณะของบทเรียนโปรแกรม

ฟราย (Fry. 1963 : 2) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทเรียน
โปรแกรมไว้ดังนี้

1. เนื้อหาถูกแบ่งย่อยเป็นหน่วยเล็ก ๆ แต่ละหน่วยย่อยเรียกว่า
กรอบ ซึ่งกรอบเหล่านี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน
2. ในแต่ละกรอบจะต้องให้นักเรียนตอบสนอง ซึ่งนักเรียนแต่ละคน
จะมีส่วนร่วมในการเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนกระทำเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ในเนื้อหา

3. นักเรียนได้รับการเสริมแรงแบบทราบดีการตอบทันที คือจะได้
ทราบคำตอบที่ถูกต้องทันที

4. บทเรียนโปรแกรมยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

5. นักเรียนสามารถที่จะเรียนไปตามความสามารถของตนเองได้
ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

แซรม (Scharmm. 1966 : 2) ได้สรุปบทเรียนโปรแกรมว่า
มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นความรู้อย่อย ๆ ซึ่งเรียงลำดับไว้ เราความสนใจของผู้เรียน
2. ผู้เรียนตอบข้อความรู้แต่ละข้อที่กำหนดให้
3. การตอบของนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทันที โดยการให้

ทราบผลการตอบ

4. ผู้เรียนจะต้องก้าวหน้าจากสิ่งที่รู้แล้ว ไปสู่ความรู้ใหม่ที่กำหนดให้

รอตแมนและโจนส์ (Rothman and Jones. 1971 : 134 -

135) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของบทเรียนโปรแกรมไว้ว่าจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีจุดหมายที่ชัดเจน กล่าวคือพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของนักเรียน จะต้องถูกกำหนดลงไป เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่ได้วางเอาไว้
2. ขั้นตอนของการเรียนรู้จะต้องเป็นขั้นตอนเล็ก ๆ
3. การเสริมแรงจะต้องให้นักเรียนทราบผลย้อนกลับ เพื่อให้ นักเรียนทราบว่าตอบผิดหรือถูก
4. สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนสามารถเรียน ได้ด้วยตนเองภายใต้ความสามารถของตนเอง
5. มีความเป็นเหตุเป็นผล

ไพโรจน์ เบาใจ (ไพโรจน์ เบาใจ 2520 : 2)

ได้อธิบายลักษณะของบทเรียนโปรแกรมดังต่อไปนี้

1. เป็นความรู้อยู่ ๆ ที่เรียงลำดับไว้อย่างดี เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนไปทีละน้อยจากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่ เป็นการเร้าใจความสนใจ ของนักเรียน
2. ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติหรือตอบคำถามในแต่ละกรอบไปตาม วิธีการที่ได้กำหนดให้
3. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเวลา การใช้เวลาในการศึกษาบทเรียนนั้นขึ้นอยู่กับสติปัญญา และความสามารถของ แต่ละบุคคล

บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

พรเลขา ศุลาวัณย์ (พรเลขา ศุลาวัณย์ 2517 : 12)

ได้เสนอแนะบทบาทของครูผู้สอนบทเรียนโปรแกรมว่ามีลักษณะดังนี้

1. เป็นวิทยากร (Resource Person)
2. เป็นผู้วินิจฉัยและแก้ปัญหา (Diagnostician)
3. เป็นผู้นำทาง (Guide)

4. เป็นผู้กระตุ้นให้กำลังใจ (Stimulate)

5. เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

ผู้เรียนควรมีบทบาทในการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมดังนี้

1. ต้องรู้จักตนเอง (Self - Concept)

2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - Confidence)

3. มีวินัยในตนเอง (Self - Discipline)

4. มีความรับผิดชอบในตนเอง (Self - Responsibility)

5. ต้องควบคุมตนเองได้ (Self - Control)

6. ต้องนำตนเองได้ (Self - Direction)

4. บทเรียนโปรแกรมยึดหลักจิตวิทยาดังนี้

4.1 ทฤษฎีเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของ Thorndike โดยยึดหลักสิ่งเร้าและตอบสนอง บทเรียนโปรแกรมใช้การเร้า โดยการให้ความรู้และการตอบสนองโดยให้ผู้เรียนลงมือกระทำ

4.2 ทฤษฎีการเสริมแรงของ Skinner โดยยึดหลักการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจที่จะเรียนต่อ การเสริมแรงของบทเรียนโปรแกรม ใช้การเฉลยคำตอบให้ทราบผลว่าถูกหรือผิดทันที (ไฟโรจน์ เบาใจ 2520 : 6)

5. ประเภทของบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมมีหลายแบบ ถ้าแบ่งตามสื่อที่ใช้ในการสอนแล้ว นิพนธ์ สุขปรีดี (นิพนธ์ สุขปรีดี 2520 : 46) ได้แบ่งบทเรียนโปรแกรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. หนังสือบทเรียนโปรแกรม (Programmed text)

2. บทเรียนโปรแกรมที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน (Teaching Machine)

3. บทเรียนโปรแกรมที่ใช้สื่อประสม (Multimedia Programme)

แบบที่เรียนโปรแกรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. บทเรียนโปรแกรมแบบลิเนียร์หรือแบบเส้นตรง (Linear Programming)
2. บทเรียนโปรแกรมแบบสาขาหรือแบบกิ่ง (Branching Programming)

บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง

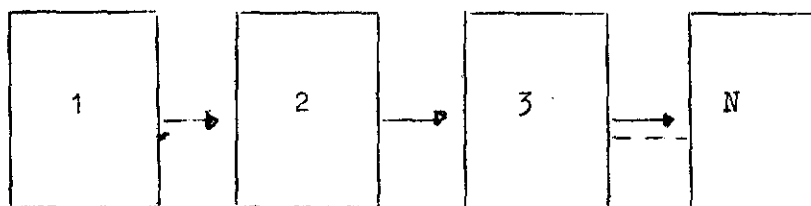
เป็นบทเรียนที่จัดลำดับของกรอบจากง่ายไปยาก ผู้เรียนจะต้องเรียนทุกกรอบ เริ่มจากกรอบแรกไปจนถึงกรอบสุดท้าย จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้ เพราะสิ่งที่เรารู้จากกรอบแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานของการเรียนในกรอบอื่นต่อไป วิธีการเรียนผู้เรียนจะต้องตอบคำถามในบทเรียนโดยวิธีหาคำ วลี ตัวเลขหรือสัญลักษณ์มาเติมในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละกรอบ บางครั้งจึงเรียกบทเรียนโปรแกรมชนิดนี้ว่า บทเรียนโปรแกรมชนิดสร้างคำตอบเอง (Constructed Response Type) ซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้

1. ประกอบด้วยหน่วยเล็ก ๆ เรียกว่า กรอบ ซึ่งในแต่ละกรอบจะมีเพียงความคิดรวบยอด หรือตัวอย่าง หรือกฎเพียงอย่างเดียว
2. ต้องการให้ผู้เรียนตอบสนอง โดยการเขียนคำตอบลงในแต่ละกรอบ เพื่อจะได้นำคำตอบมาวิเคราะห์ปรับปรุงการเรียน คำตอบของผู้เรียนจะเป็นแบบสร้างคำตอบเอง
3. ในกรอบหนึ่ง ๆ จะมีการตอบสนองเพียงครั้งเดียว
4. ในกรอบแรก ๆ จะมีการแนะนำคำตอบ เพื่อลดการตอบผิด อัตราการตอบผิดในกรอบหนึ่ง ๆ ปกติจะน้อยกว่าร้อยละ 5
5. มีคำแนะนำให้ทราบทันทีในแต่ละกรอบ
6. ผู้เรียนจะเรียนตามลำดับกรอบแบบเดียวกันตลอดไป
7. ผู้เรียนแต่ละคนจะใช้เวลาในการเรียนแตกต่างกันไป

ตามความสามารถของแต่ละบุคคล (Krishnamurthy. 1970 : 40 - 42)

ลักษณะโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง

ภาพประกอบ 3 แสดงลักษณะโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง

บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขา

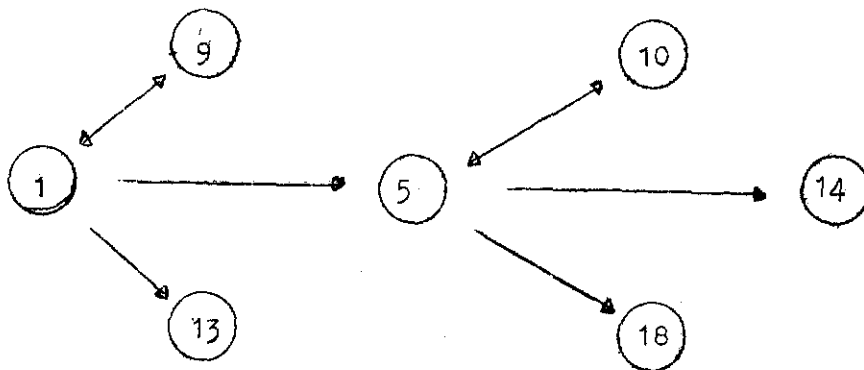
บทเรียนโปรแกรมชนิดนี้จักให้มีการเรียงลำดับข้อความย่อย โดยอาศัย คำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของข้อความย่อยที่เป็นหลักของ บทเรียนได้ถูกต้อง ผู้เรียนก็อาจได้รับอนุญาตให้ข้ามหน่วยไปจำนวนหนึ่ง แต่ถ้าผู้เรียน ตอบคำถามไม่ถูกต้องก็อาจจะถูกสั่งให้เรียนข้อความย่อยต่าง ๆ เพิ่มเติม ก่อนที่จะ ก้าวไปเรียนหน่วยต่อไป ข้อความย่อยที่ต้องเรียนเพิ่มเติมจะขึ้นลงเหตุผลว่าทำไม คำตอบของผู้เรียนที่ตอบไปนั้นจึงผิด คริสนาเมอร์ที (Krishnamurthy. 1970 : 44 - 45) ได้สรุปลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขาไว้ดังนี้

1. ขนาดของกรอบเมื่อเทียบกับบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงแล้วจะ ใหญ่กว่าแต่ละกรอบจะมีสองหรือสามความคิรวบยอกที่สัมพันธ์กัน
2. คำถามแบบเลือกตอบ โดยมากจะเขียนไว้ภายหลังการเสนอความรู้ ภายในกรอบ
3. ในการตอบคำถามนั้นผู้เรียนจะต้องหาความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่ให้ไว้ในกรอบจึงจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้
4. บทเรียนนี้ไม่พยายามลดอัตราการตอบผิด เมื่อตอบผิดต้องมีการวิเคราะห์ คำตอบและช่วยสอนซ่อมเสริมทันที

5. บทเรียนชนิดนี้ประกอบด้วยคำถามประเภทเลือกตอบ (Multiple Choice) เพื่อให้ผู้เรียนเลือกตอบ ซึ่งตรงข้ามกับบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงที่สร้างคำตอบขึ้นเอง

6. ผู้เรียนแต่ละคนจะมีแนวการเรียนรู้แตกต่างกัน ถ้าตอบถูกจะก้าวไปสู่โมดูลถัดไป ถ้าตอบผิดจะได้รับการซ่อมเสริม

ลักษณะโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา

ภาพประกอบ 4 แสดงลักษณะโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา

จากโครงสร้างดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า บทเรียนโปรแกรมแบบสาขาลำดับของเนื้อหาที่เป็นหลักจริง ๆ แล้ว (ในกรณีที่ไม่วิเคราะห์) - คือ กรอบที่ 1, 5 และ 14 แต่ถ้าหากว่าตอบผิดแล้ว จะต้องข้ามไปศึกษาในกรอบอื่นแยกออกไปต่างหาก โดยในกรอบที่ 1 จะมีสาขาแยกออกไป 2 สาขา คือ กรอบที่ 9 และ 13 กรอบที่ 5 ก็มีอีก 2 สาขา คือ กรอบที่ 10 และ 18

เนื้อหาวิชาที่จะนำมาสร้างบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมจะใช้สอนเนื้อหาอะไรได้บ้างนั้น ได้มีการอภิปราย และทำการวิจัยกันอย่างกว้างขวาง ทิศนะและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนี้ มีมากมาย เช่นเกี่ยวกับงานวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรมในค่านอื่น ๆ เป็นต้นว่า คร. สกินเนอร์ กล่าวว่า ไม่ว่าเรื่องอะไรที่เราพูดถึงกันได้ เรื่องนั้นก็สมารถนำเอามาทำเป็นบทเรียนโปรแกรมเพื่อใช้สอนได้ เช่นเดียวกับ คร. ชูลีวาน ซึ่งได้กล่าวว่า "เครื่องสอนใช้สอนได้ทุกอย่าง ข้าพเจ้ามองไม่เห็นเหตุผลใด ๆ เลยที่จะทำให้เครื่องสอนไม่อาจสอนได้ทุกวิชาที่เรียนกันอยู่" นอกจากนี้ ฮิลการ์ด ยังชี้ให้เห็นว่าบทเรียนโปรแกรมยังใช้สอนวิชาความสามซึ่งในวรรณคดีร้อยกรอง ได้อีกด้วย ทั้งยังฝึกด้านความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา ฉะนั้น ฮิลการ์ด จึงสรุปว่า วิธีสอนแบบบทเรียนโปรแกรมนั้นสามารถนำไปใช้กับทุกวิชาโดยไม่มีข้อยกเว้น หรือขีดจำกัดแต่อย่างใดเลย

ข้อดีของบทเรียนโปรแกรม

สำหรับข้อดีของบทเรียนโปรแกรม ปีเตอร์ (Peter. 1972 : 123) ได้กล่าวดังนี้

1. มีการเสริมแรงเกิดขึ้น เนื่องจากทราบผลการตอบสนองทันทีทันใด ซึ่งอาจช่วยสร้างแรงจูงใจ และความสนใจแก่ผู้เรียน
2. ช่วยแบ่งเบาภาระของครูในการสอนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทำให้ครูมีเวลาที่สร้างสรรค์งานสอน ปรับปรุงการสอนมากขึ้น และมีเวลาที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุน เร้าความสนใจ หรืออภิปรายปัญหากับนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อย
3. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องขาดแคลนครูได้ โดยที่ครูคนหนึ่งอาจจะคุมนักเรียนให้เรียนบทเรียนโปรแกรมได้คราวละหลายสิบคน

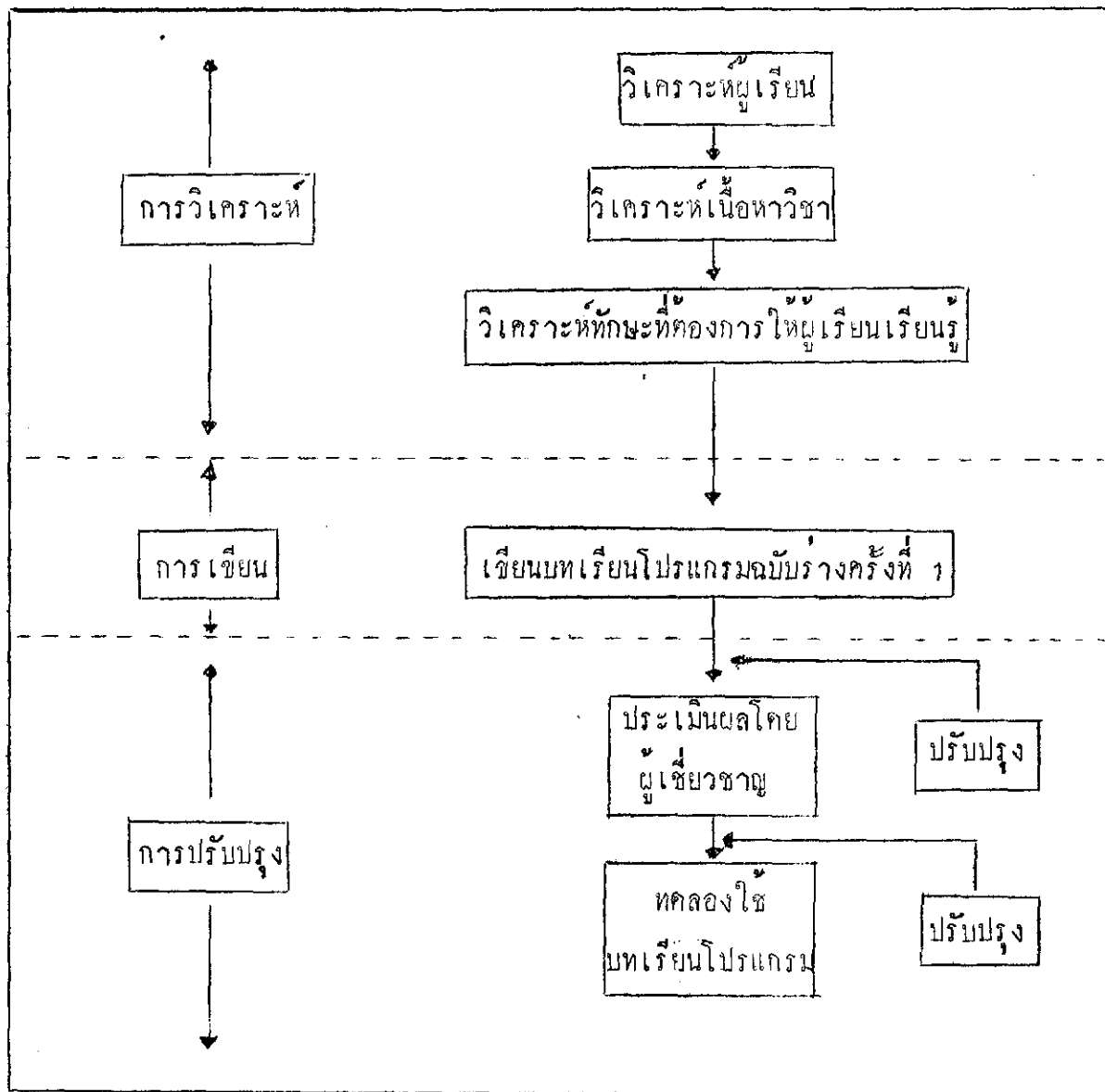
4. นักเรียนเรียนด้วยตนเอง เมื่อเวลาทำผิดก็ไม่มีใครเยาะเย้ย และสามารถแก้ความเข้าใจผิดของคนได้ทันที ด้วยการดูคำตอบที่ถูกต้องจากเฉลยในบทเรียน
5. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น และทราบความก้าวหน้าของตนตลอดเวลา
6. ส่งเสริมความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เป็นอย่างดี เด็กที่เรียนช้ามีเวลาศึกษาได้มากขึ้น และเด็กที่เรียนเร็วก็ใช้เวลาว่างน้อย มีโอกาสใช้เวลาทำงานอย่างอื่น ทำให้ไม่ต้องรอนักเรียนที่เรียนช้า

ข้อเสียของบทเรียนโปรแกรม

- บัทเลอร์ เวิน และแบงก์ (Butler, Wern and Bank. 1970 : 153) ได้กล่าวถึงข้อเสียของบทเรียนโปรแกรมไว้ดังนี้
1. การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ไม่สามารถให้เกิดปฏิริยาโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียนได้
  2. นักเรียนขาดทักษะในการเรียนหนังสือ เพราะนักเรียนเรียนเฉพาะคำตอบเป็นบางคำตอบเท่านั้น
  3. นักเรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้แบบที่ตัวเองออกไป นอกจากเป็นไปตามที่ผู้เรียนได้กำหนดเอาไว้
  4. นักเรียนขาดการสังคมนึกคิดซึ่งกันและกัน

ขั้นตอนการสร้างบทเรียนโปรแกรม

เทียบการาจัน (Thiagarajan. 1976 : 19) ได้เขียนแผนภูมิ
แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียนโปรแกรมไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียนโปรแกรม

สำหรับขั้นตอนการสร้างบทเรียนโปรแกรมอย่างละเอียดนั้น เป็เรื่อง กลุ่มท (เป็เรื่อง กลุ่มท 2519 : 12 - 38) และปรัชญา ใจสะอาด (ปรัชญา ใจสะอาด 2522 : 57 - 57) โค้ชแจงขั้นตอนการสร้างไว้ดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. กำหนดหัวเรื่องที่จะสอน ผู้สร้างควรมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี และต้องจำกัดขอบเขตของเนื้อหาให้แคบ
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ผู้สร้างควรวิเคราะห์เรื่องที่จะสอน แล้วกำหนดว่าจะให้นักเรียนรู้อะไรบ้าง ต้องกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งชั้น ตั้งแต่เริ่มจนจบ

ขั้นลงมือเขียน

1. บรรจุเนื้อหาวิชาลงในกรอบ กรอบหนึ่งคือหน่วยเล็ก หน่วยหนึ่งของ เนื้อหาวิชา ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ
  - 1.1 ส่วนที่เป็นความรู้เก่าเพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่
  - 1.2 สร้างสิ่งที่ป็นข้อชี้แนะเพื่อช่วยให้ผู้เรียนในการหาคำตอบ อาจมีลักษณะชี้คเส้นไ้ตัวเองอยู่ในกรอบ ป็นต้น
  - 1.3 ส่วนที่เป็นคำคอบของผู้เรียน เกิดจากการเรียนรู้สิ่งใหม่ อาจป็นคำคอบที่ผู้เรียนคอบเอง หรือให้เลือกคำคอบที่จัดไว้ให้ไ้ไ้
  - 1.4 ส่วนที่เป็นความรู้ใหม่ซึ่งผู้เรียนจะไ้เรียนคอบไป เมื่อไ้ เรียนรู้สิ่งหนึ่งไปแล้ว กรอบต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นป็นบทเรียนโปรแกรม มี 3 ประเภท ดังนี้
    - 1.4.1 กรอบหลักป็นกรอบที่ไ้ความรู้ในเรื่องที่จะสอน
    - 1.4.2 กรอบฝึกหัดป็นกรอบที่ผู้เรียนฝึกหัดไ้โดยอาศัยความรู้ จากกรอบหลัก
    - 1.4.3 กรอบทดสอบป็นกรอบที่ทดสอบความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่สอนไปแล้ว ในกรอบหลักบางครั้งอาจใช้กรอบนี้ป็นกรอบทบทวนด้วย

2. จัดให้นักเรียนได้รวมกิจกรรมบทเรียนโปรแกรม โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเขียนคำตอบลงบทเรียน ดังนั้นผู้สร้างควรจัดช่วงเวลาหรือกระดานคำตอบต่างหากแก่ผู้เรียน

3. จัดให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนอง เมื่อผู้เรียนตอบคำถามแล้วยอมรับว่าการทราบว่าสิ่งที่ตนตอบนั้นถูกหรือผิด เพราะเหตุใด ดังนั้นผู้สร้างควรให้ผู้เรียนได้เห็นคำตอบที่ถูกของทันทีที่ผู้เรียนตอบคำถามเสร็จ โดยใส่คำตอบที่ถูกของไว้ทางซ้ายมือหรือขวามือ

4. จัดคำชี้แจง เพื่อช่วยนำทางให้นักเรียนในการตอบ จุดมุ่งหมายในการให้คำชี้แจงมี 2 ประการ

4.1 เพื่อนำทางให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้โดยไม่เกินความสามารถ คือเป็นสิ่งที่เราใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนต่อไปเมื่อรู้ว่าการตอบต่อไปไม่ยากเกินไป

4.2 เพื่อป้องกันการตอบผิดโดยไม่จำเป็น

ในการเขียนกรอบ ผู้สร้างจึงควรมุ่งไม่ให้มีคำชี้แจงมากเกินไป เพราะจะเป็นลักษณะของกรอบที่นักเรียนสามารถลอกคำตอบได้ นอกจากนี้ผู้สร้างควรลดคำชี้แจงลงตามลำดับ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการคิดและการเรียนรู้มากขึ้น

5. จัดลำดับของกรอบ (Frame) ควรจัดเรียงลำดับจากเรื่องที่ย่ายที่สุดไปสู่เรื่องที่ยากที่สุด

ขั้นตอนทดลองใช้และการปรับปรุงแก้ไข

1. นำออกทดลองใช้เป็นรายบุคคลและปรับปรุงแก้ไข (One To one Testing or Individual Try Out and Revised) นักเรียนที่นำมาทดลองใช้บทเรียนควรเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน เพราะถ้าเด็กเรียนอ่อนสามารถเรียนบทเรียนได้ เราก็มั่นใจได้ว่าเด็กปานกลางหรือเด็กเก่งจะไม่มีปัญหาในการเรียนบทเรียนโปรแกรมนี้ ก่อนอื่นต้องบอกให้ผู้เรียนทราบว่าผู้ทดลองต้องการให้นักเรียน

หาข้อความที่อ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือกรอบใดที่ไม่สอดคล้องกับความถี่รวมยอดที่เขาจะได้รับ หากนักเรียนตอบคำถามในกรอบใดผิดหรือตอบไม่ได้ ผู้ทำการทดลองจะอภิปรายในเรื่องราวในกรอบนั้น ๆ กับผู้เรียนทันที และพยายามค้นหาว่าอะไรเป็นสาเหตุ การทดลองเป็นรายบุคคลนี้จะคงทำไปทีละคนประมาณ 3 - 4 คน หลังจากได้ข้อมูลจากการทดลองแล้วจึงทำการปรับปรุงบทเรียนโปรแกรมด้านเทคนิคการเขียนและแก้ไขทางภาษา

2. การทดลองใช้เป็นกลุ่มเล็กและปรับปรุงแก้ไข (Small Group Testing or Group try Out and Revised) ใช้ผู้เรียนประมาณ 5 - 10 คน ต่างกับการทดลองใช้เป็นรายบุคคลครั้งที่ หนึ่งที่นักเรียนกำลังศึกษาบทเรียนอยู่ไม่มีการติดต่อเป็นการส่วนตัวระหว่างผู้ทดลองกับนักเรียน นักเรียนที่เลือกมาเป็นนักเรียนระดับปานกลาง เริ่มด้วยการชี้แจงให้นักเรียนทั้งกลุ่มทราบถึงวิธีศึกษาบทเรียนโปรแกรมแล้วให้นักเรียนเริ่มศึกษาบทเรียนไปพร้อมกัน หลังจากนักเรียนศึกษาบทเรียนจบผู้ทำการทดลองทำการอภิปรายปัญหาและหาส่วนที่บกพร่องร่วมกับนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงบทเรียนโปรแกรมอีกครั้งหนึ่ง

3. การทดลองกับกลุ่มใหญ่ หรือการทดลองภาคสนามและการปรับปรุง (Field Testing and Revised) วิธีการเหมือนกับการทดลองกับกลุ่มเล็ก ต่างกันตรงที่การทดลองครั้งนี้มีสภาพเหมือนห้องเรียนจริง และให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกเวลาที่ใช้ในการเรียนบทเรียนจนจบ หลังจากผู้เรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรมจบผู้ทำการทดลองซักถามปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนพบหลังจากศึกษาบทเรียน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงบทเรียนอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้กับนักเรียนจริง ๆ

การวิเคราะห์ผลการทดสอบบทเรียนโปรแกรม

สิ่งที่สำคัญสิ่งหนึ่งของการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรม คือ บทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้นด้วยจุดมุ่งหมายที่เฉพาะเจาะจง เพื่อต้องการทราบว่าจุดมุ่งหมายของบทเรียนที่ตั้งไว้นั้นจะบรรลุผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด ก็ต้องมี การทดสอบบทเรียน ในการทดสอบ

บทเรียนโปรแกรมนี้ ได้มีผู้นำเอาเทคนิคการวัดผลหลายอย่างมาใช้ และเทคนิคที่ใช้กันมากที่สุดวิธีหนึ่งก็คือ เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (The 90/90 Standard) (Espick. 1967 : 119)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

ความหมายของความมีวินัยในตนเอง

ความมีวินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคล ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

อิงลิชและอิงลิช (English and English. 1968 : 487) ได้ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า เป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุม หรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติ ที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

กู๊ด (Good. 1959 : 176) ได้กล่าวถึงวินัยตนเองว่า หมายถึง การควบคุมบังคับพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช่การบังคับโดยใช้อำนาจภายนอก หากหมายถึงการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

วินเซนต์ (Vincent. 1961 : 42 - 43) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึงการที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวเรื่องส่วนตัวหรือสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งการที่บุคคลนั้นกระทำสิ่งที่ตนไม่อยากจะกระทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของผู้อื่นได้รับการตอบสนองหรือกระทำสิ่งใดอันเป็นผลทำให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

วรรณวิภา ทองงอก (วรรณวิภา ทองงอก 2517 : 9) ได้กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมทั้งสังคมที่สังกัดอยู่ วินัยเป็นคุณลักษณะของการจัดระบบภายในตนเอง หรือการควบคุมตน แต่ละคนจะพัฒนาไป ตามการรับรู้ของตนเอง การควบคุมภายในตนเองสำคัญกว่าความต้องการการมองเห็น และการยอมรับของผู้อื่นที่มีต่อการแสดงออกของเด็ก วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบ สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

วิวัฒน์ มุลสถาน (วิวัฒน์ มุลสถาน 2523 : 9) กล่าวว่า วินัย ในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของบุคคลด้วย อำนาจภายในของบุคคลนั้น ๆ เพื่อให้พฤติกรรมของตนเป็นไปตามที่มุ่งหวังและตาม ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม แม้จะมีสิ่งเร้าภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าภายใน ตนเอง เช่น อุปสรรคหรือความปรารถนาที่ความ ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือ อารมณ์ของตนที่มุ่งหวัง

วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (วิวัฒน์ อัสวานิชย์ 2523 : 6) ให้ความหมายของ วินัยในตนเองว่าเป็นความสามารถที่บุคคลรู้ตัวตลอดเวลา ในการแสดงพฤติกรรมทาง ด้านความเป็นผู้นำ ความรู้สึกรับผิดชอบ ความอดทน ไม่กังวลใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เกรงใจ โดยปราศจากเหตุผล และมีความเชื่อมั่นในอำนาจภายในตนเอง ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่ตนเองต้องการ แต่ไม่ชักต่อกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมไปถึง การปฏิบัติตามระเบียบสังคมวางไว้

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (ลัดดาวรรณ ณ ระนอง 2525 : 5) ให้ความ หมายความมีวินัยในตนเองไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และ พฤติกรรมโดยเกิดจากการสำนึกตัวขึ้นมาเอง ไม่เฉพาะเกิดจากข้อบังคับภายนอกเท่านั้น แม้จะมีอุปสรรคก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น

จากความหมายเหล่านี้ พอจะสรุปได้ว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตาม ที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากการสำนึกขึ้นมาเอง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ

อันเป็นผลทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคม และไม่ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

คุณลักษณะของผู้ที่มีความมัวนัยในตนเอง

กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 21) ได้สรุปเกี่ยวกับความมัวนัยในตนเองไว้ว่า บุคคลที่มีมัวนัยแห่งตนจะมีคุณลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื้อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
4. มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง
5. กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ
6. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
7. ไม่กังวลใจ
8. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
9. มีความอดทน
10. มีความซื่อสัตย์ จริงใจมีเหตุผล

วิภาหวัน มูลสถาน (วิภาหวัน มูลสถาน 2523 : 33) สรุปว่าบุคคลที่มีมัวนัยในตนเองควรมีลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1. เชื้อมั่นในตนเอง
2. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
3. มีความตั้งใจจริง
4. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
5. มีเหตุผล

6. เคารพสิทธิของผู้อื่น
7. ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม
8. มีความอดทน
9. มีความเชื่ออำนาจภายในตน (Internal Control)
10. มีลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation)

สำหรับลักษณะการเรียนรู้การสอนที่มุ่งจะปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัยในตนเองนั้น กาญจนา หาสีทะพันธ์ (กาญจนา หาสีทะพันธ์ 2517 : 203 - 204) ได้เสนอข้อควรปฏิบัติของครูตามหลักประชาธิปไตยที่สอดคล้องกับการปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัยในตนเองดังต่อไปนี้

1. ครูควรใช้วิธีแนะแนวทางนักเรียน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าครูเชื่อในคุณค่าของนักเรียน แทนที่จะใช้วิธีการซึ่งเป็นการคุกคามความมั่นใจตัวเอง
2. ครูพิจารณาเหตุการณ์ที่ละเมิดกฎเกณฑ์ เมื่อมีการกระทำผิดทางวินัยขึ้น พิจารณาความต้องการและประวัติชีวิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้น จะไม่มีการลงโทษเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่กลุ่ม แต่จะให้มีการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่กระทำผิดนั้น
3. จัดโรงเรียนและห้องเรียนให้มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความเคารพ และเชื่อถือกัน
4. ครูยอมรับเด็กทุกคน ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความสบายใจในลักษณะของตนที่ต่างจากเพื่อทุกคน
5. ครูช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลของมาตรฐานและกฎต่าง ๆ และให้เห็นผลของพฤติกรรมของตน ครูบอกขอบเขตกว้าง ๆ ของพฤติกรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อจากนั้นให้เด็กช่วยวางกฎเอง
6. ครูช่วยให้เด็กรู้จักการปกครองตนเอง โดยให้วางโครงการกิจกรรมของตนเอง จัดเครื่องใช้ให้ขึ้น และประทับตักแต่งห้อง เด็กโตขึ้นจะค่อย ๆ รับภาระในการปกครองตนเองให้มากขึ้น

7. ครูศึกษาพฤติกรรมของเด็กตามวิธีวิทยาศาสตร์ หาเหตุผลของพฤติกรรมและวิธีเปลี่ยนพฤติกรรม

8. ครูช่วยเด็กให้เข้าใจขั้นตอนของพฤติกรรมของคน และของผู้อื่น และหาทางที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซินคิเคท

ปี พ.ศ. 2524 ไพโรจน์ คารามาต (ไพโรจน์ คารามาต 2524 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา โดยวิธีการสอนแบบซินคิเคท กับการสอนตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซินคิเคท กับนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบซินคิเคทมีเจตคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปี พ.ศ. 2526 สุวรรณ สุวรรณเวช (สุวรรณ สุวรรณเวช 2526 : 55) ได้ทำการทดลองการสอนแบบซินคิเคทวิชาสังคมศึกษา หน่วยสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซินคิเคทกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูการสอนสังคมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซินคิเคท

กับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา มีเจตคติต่อวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซินติเคท กับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา มีความคงทนในการจำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปี พ.ศ. 2527 สมชาย สิงห์พันธ์ (สมชาย สิงห์พันธ์ 2527 : 51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการสอนจริยธรรมและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินติเคทกับการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความมีวินัยของตนเองของทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และ พิชาญ ส่วางศรี (พิชาญ ส่วางศรี 2527 : 101) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเนื้อหาวิชาจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรมและเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนจริยศึกษา โดยวิธีสอนแบบซินติเคทกับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริยศึกษา เจตคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งสองโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบซินติเคทสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

งานวิจัยในต่างประเทศ

แบงฮาร์ (Banghart. 1963 : 199 - 204) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการสอนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติในระดับประถมศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่าง 195 คน กลุ่มทดลองสอนด้วยบทเรียนโปรแกรม กลุ่มควบคุมสอนตามปกติ โดยให้ครูในโรงเรียนนั้นสอนเป็นเวลา 1 ปี ใช้เวลาวันละ 30 - 40 นาที เมื่อสิ้นปีก็นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกมาเปรียบเทียบ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิททรอก (Wittrock) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีการนำบทเรียนโปรแกรม 3 แบบ คือ วิธีสอนแบบแนะให้ค้นพบด้วยตนเอง (Guide Discovery) ในลักษณะบอกกฎเกณฑ์ และไม่บอกกฎเกณฑ์ การบอกคำตอบและไม่บอกคำตอบ โดยจัดตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 บอกกฎเกณฑ์ไม่บอกคำตอบ (Guide Non Discovery) กลุ่มที่ 2 บอกกฎเกณฑ์บอกคำตอบ (Guide Discovery) กลุ่มที่ 3 ไม่บอกกฎเกณฑ์ ไม่บอกคำตอบ (Not Guide - Non Discovery) ผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนจากบอกกฎเกณฑ์แต่ไม่บอกคำตอบ ทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอน (Transfer) ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ หรือภาระกิจใหม่ได้ดีที่สุด (Peel. 1968 : 32)

กาเยและบราวน์ (Gagne and Brown) ได้ทำการศึกษาวิธีนำเสนอบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง โดยวิธีสอน 3 แบบ คือ แบบการค้นพบด้วยตนเอง (Discovery) วิธีสอนแบบที่ 2 คือ แบบแนะให้ค้นพบด้วยตนเอง (Guide Discovery) โดยการชี้แนะด้วยคำถามและอื่น ๆ ตามสถานการณ์ วิธีสอนแบบที่ 3 คือการบอกความคิดรวบยอดประกอบการอธิบายและยกตัวอย่าง ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบแนะให้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง และกลุ่มที่บอกให้หมด สามารถสร้างความคิดรวบยอดได้ตามลำดับ

เอมลิง (Emling. 1975 : 1378 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การสอน 3 แบบ กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนทันตแพทย์จำนวน 385 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีสไลด์ประกอบเทป กลุ่มที่ 3 สอนโดยการบรรยาย ผลการทดลองปรากฏว่า นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม สไลด์ประกอบเทป แต่สูงกว่านักศึกษาที่เรียนจากการบรรยาย นอกจากนี้ นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลาในการเรียนน้อยกว่านักศึกษาที่เรียนจากการบรรยาย

ฟลาวเวอร์ส (Flowers. 1977 : 2655 - A) ได้วิจัยเปรียบเทียบ พัฒนาการของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ระดับ 8 ที่สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม กับการสอนปกติ และเปรียบเทียบเป็นรายบุคคลของนักเรียนที่เรียนจากการสอนทั้งสองแบบ ผลปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนปกติ และกลุ่มที่เรียนจากการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีพัฒนาการดีกว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนจากปกติ

แคปเปลน (Kaplan. 1977 : 5671 - A) ได้วิจัยเปรียบเทียบ ผลการอ่านขั้นต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้บทเรียนโปรแกรม กับการสอนปกติในชั้นเรียน ผลปรากฏว่า บทเรียนโปรแกรมเป็นเครื่องช่วยสอน ที่ได้ผลดีกับนักเรียนที่เรียนช้า และความสามารถของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียน โปรแกรม กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในประเทศ

โชคคี สุทธิพันธ์ (โชคคี สุทธิพันธ์ 2519 : 26) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้กล่องบทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนโดยวิธี บรรยาย วิชาภูมิศาสตร์ เรื่องการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจากกล่องบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีธรรมดา ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอ ๆ กัน และนักเรียนที่เรียนจากกล่องบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนจากวิธีธรรมดามีความสามารถในการจำได้นานพอ ๆ กัน

อุกร ัญญศรี (อุกร ัญญศรี 2520 : 33) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติ เรื่องเหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 - 2468 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ผลการทดลองพบว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วชิระ อินทร์อุดม (วชิระ อินทร์อุดม 2521 : 57) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมแบบจัดลำดับความเหตุผล กับบทเรียนโปรแกรมจัดลำดับความแบบสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแบบจัดลำดับความเนื้อหาตามเหตุผล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแบบจัดเนื้อหาแบบสุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแบบจัดเนื้อหาตามเหตุผลมีความคงทนในการเรียนรู้อย่างสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแบบจัดลำดับความเนื้อหาตามแบบสุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจติโฉม เจริญวิจิตร (เจติโฉม เจริญวิจิตร 2524 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องประชาชนกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วิทยา โสภะนันท์ (วิทยา โสภะนันท์ 2524 : 37) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนความคิดรวบยอดในการอ่านและการเขียนแผนที่โดยใช้บทเรียนโปรแกรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมมีความคิดรวบยอดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการเปรียบเทียบครั้งนี้เปรียบเทียบจากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

ประยงค์ นาโค (ประยงค์ นาโค 2527 : 64) ได้ทำการศึกษาผลการสอน 3 แบบ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในด้านความเป็นผู้นำ และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการศึกษาเปรียบเทียบการสอน 3 แบบ คือ การสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีม การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่าความคงทนในการเรียนรู้ทั้ง 3 กลุ่ม พอ ๆ กัน แต่พบว่าการสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนโดยบทเรียนโปรแกรมและการสอนปกติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

เชเวียคอฟและฟรินทซ์ (Sheviakov and Fritz. 1955 : 8 - 14) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ปลูกฝังให้แก่เด็กว่า ควรเป็นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่อยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่ง และให้ความเห็นต่อไปอีกว่าควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ ซึ่งมีใช้การกระทำตามคำสั่ง หรือเพราะการลงโทษ นั่นคือการปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเอง ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชอบและรักในอุดมคติ หรือยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ตนสร้างขึ้น

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 2899) ได้อ้างถึงการศึกษาของ
โกซ์ (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง พบว่า ผู้มีวินัยในตนเอง
สูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง
มีความยืดหยุ่นในความคิดและมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมี
สุขภาพสมบูรณ์ดีกว่าผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเอง

ไบรอันท์ (Bryant. 1971 : 4854 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความ
สัมพันธ์ของครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อแตกต่างกัน โดยให้ครูบรรยายลักษณะของ
นักเรียนที่มีความเชื่ออ่านจากภายในตน กับนักเรียนที่มีความเชื่ออ่านจากภายนอกตน
กลุ่มละ 20 คน ครูอธิบายว่านักเรียนที่มีความเชื่ออ่านจากภายในตนจะมีวินัยมากกว่า
ปรับตัวได้ดีกว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความอดทนมากกว่านักเรียนที่มีความเชื่อ
อ่านจากภายนอกตน

งานวิจัยในประเทศ

ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 48 - 50) ได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง
ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ
ความมีวินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้อง
กับที่ วรณวิภา ทองงอก (วรณวิภา ทองงอก 2517 : 9) กล่าวไว้ว่าวินัยใน
ตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและ
การเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่นพยายามนั่นเอง

กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517 : 77 - 79) ได้ศึกษาความ
สัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออ่านจากภายใน - ภายนอก และคุณธรรม
แห่งพลเมืองที่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 300 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบทดสอบแห่งพลเมืองดี แบบสอบถาม
ความเชื่อมั่นอ่านจากภายใน - ภายนอก แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน ผลการศึกษา

พบว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองดี และความเชื่ออ่านาภายในตนมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางบวกกับความมีวินัยแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุภพร นิมิตรกุล (ศุภพร นิมิตรกุล 2521 : 63) ได้ศึกษาเรื่องความมีวินัยแห่งตน กล่าวว่า ความมีวินัยแห่งตนจะเกิดขึ้นได้โดยการเรียนการสอนในโรงเรียน การสอนของครูนั้นควรจะมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ และทำงานด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน อันเป็นการฝึกฝนความมีวินัยแห่งตน แก่ผู้เรียนให้เกิดสะสมเพิ่มมากขึ้น

วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (วิวัฒน์ อัสวานิชย์ 2523 : 53 - 56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 856 คน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาเป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย แบบทดสอบความซื่อสัตย์ แบบทดสอบวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า

1. วินัยในตนเองและความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เด็กที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่มีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่สูง มีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เด็กที่อยู่ในต่างจังหวัดมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่อยู่ในกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ชวลี นาคทัต (ชวลี นาคทัต 2524 : 40 - 44) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมีวินัยแห่งตนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้เวลาทดลอง 20 คาบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน

ที่เรียนด้วยการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีความมีวินัยแหวงตนต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความมีวินัยแหวงตนของนักเรียนกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลัทธิธรรม ๗ ระนอง (ลัทธิธรรม ๗ ระนอง 2525 : 56)

ได้ศึกษามลภาวะทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนา ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2524 จำนวน 28 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 14 คน และกลุ่มควบคุม 14 คน กลุ่มทดลองใช้ฝึกกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุมสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการต่าง ๆ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา แต่ก็ยังหาข้อสรุปแน่นอนไม่ได้ว่า วิธีสอนแบบใดที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด เพียงแต่เห็นว่า วิธีสอนแบบซินติเคทและการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมนั้นจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไค้ดีกว่าการสอนตามปกติ ฉะนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า การสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวภูมิการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ วิธีการใดที่จะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากัน และด้วยวิธีการสอน 3 แบบนี้วิธีการใดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความมีวินัยในตนเองไค้ดีที่สุด

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบซินคิเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือ การสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน

2. ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอน โดยวิธีการสอนแบบซินคิเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนว คู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาทดลอง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคงคาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 10 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทดลอง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคงคาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 119 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ
กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 40 คน สอนโดยวิธีการสอนแบบซินคิเคท
กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 40 คน สอนโดยวิธีการสอนใช้บทเรียนโปรแกรม
กลุ่มควบคุม จำนวน 39 คน สอนโดยวิธีสอนตามแนวคู่มือการสอนของ
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. จากประชากรทั้ง 10 ห้องเรียน ผู้วิจัยได้เลือกสุ่มห้องเรียน มา 3 ห้องเรียน โดยการจับฉลาก
2. นำนักเรียนทั้ง 3 ห้องเรียน จำนวน 119 คน มาคลุกกัน แล้วจับฉลากเพื่อสุ่มเข้ากลุ่มโดยจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 40 คน 2 กลุ่ม และกลุ่มละ 39 คน อีก 1 กลุ่ม

3. ผู้วิจัยจับฉลากอีกครั้งหนึ่งเพื่อกำหนดว่ากลุ่มใดจะเป็นกลุ่มทดลอง
ที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นเรื่อง สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง
ในสังคมไทยวิชาสังคมศึกษา ส. 204 (เพื่อนบ้านของเรา) ซึ่งประกอบด้วย
หัวข้อต่อไปนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่น
2. สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย
3. คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง
4. ความมั่นคงของชาติ

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตาม
แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest
Design ซึ่งมีลักษณะของแบบแผนการทดลองมีดังนี้ (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ
2524 : 226 - 227)

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER ₁	T ₁	X ₁	T ₂
ER ₂	T ₁	X ₂	T ₂
RC	T ₁	X ₃	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปของการทดลอง

R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
ER ₁	แทน	กลุ่มทดลอง 1
ER ₂	แทน	กลุ่มทดลอง 2
RC	แทน	กลุ่มควบคุม
T ₁	แทน	การสอบก่อนที่จะจัดการกระทำการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	การสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X ₁	แทน	การสอนแบบซินคิเคท
X ₂	แทน	การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
X ₃	แทน	การสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

วิธีดำเนินการทดลอง

ในการดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนทุกคน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการสอนผู้วิจัยใช้วิธีการสอนแบบซินคิเคทกับกลุ่มทดลองที่ 1 บทเรียนโปรแกรมกับกลุ่มทดลองที่ 2 และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์กับกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 3 กลุ่ม ทดลองกลุ่มละ 18 คาบ ๆ ละ 50 นาที

3. หลังจากจบการเรียนรู้เนื้อหาทั้งหมดแล้ว ให้นักเรียนทุกคนทำการทดสอบด้วยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และแบบสอบถามความมีวินัยในตนเองชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. คู่มือการสอนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ สำหรับกลุ่มควบคุม

2. ชุดการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบซินคิเคท โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ทั่วไปของรายวิชา และขยายเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

2.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างชุดการสอน สำหรับการทดลองจากหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ส. 204 (เพื่อนบ้านของเรา) เรื่อง สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่น

2.2.2 สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย

2.2.3 คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง

2.2.4 ความมั่นคงของชาติ

2.3 กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป

2.4 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

2.5 สร้างชุดการสอน 18 คาบ

2.6 นำชุดการสอนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

2.7 นำชุดการสอนในข้อ 2.6 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อว่านักเรียนมีความเข้าใจคำสั่งและวิธีการหรือไม่ แลวนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. บทเรียนโปรแกรม ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรกำหนดเนื้อหา และจัดลำดับเนื้อหา

3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป

3.3 กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3.4 เขียนบทเรียนตามกระบวนการการเขียนบทเรียนโปรแกรม

3.5 นำบทเรียนโปรแกรมไปทดลองเป็นรายบุคคล แลวนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำบทเรียนโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มย่อย จำนวน 5 คน แลวนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3.7 นำบทเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ จำนวน 45 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย

3.8 นำบทเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายแล้วไปทดลองจริง

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี จากหนังสือเทคนิคการวัด และการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ของ สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2523 : 1 - 166) และเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ขวาล แพร่สกุล (ขวาล แพร่สกุล 2522 : 1 - 407)

4.2 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา หน่วยสถิติและ หน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2523 : 28 - 43)

4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามตาราง วิเคราะห์หลักสูตรเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 120 ข้อ

4.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 100 คน ที่เคยเรียนบทเรียนนี้มาแล้ว

4.5 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือข้อที่ไม่ได้ทำ หรือข้อที่ตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

4.6 การตรวจคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษากระทำตามลำดับขั้นดังนี้

4.6.1 หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสังคมศึกษา และทางการวัดผลทางการศึกษา ตรวจเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบไปเปรียบเทียบกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือแบบทดสอบ

ครอบคลุมเนื้อหาเพียงใด และหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สามารถวัดได้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

4.6.2 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 100 คน ที่เคยเรียนเรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทยมาแล้ว แล้วนำคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ตอบถูก 1 คะแนน ข้อที่ทำผิด ไม่ได้ทำ หรือทำมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน แล้วแบ่งกระดาษคำตอบออกเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยถือเอา 27 เปอร์เซนต์ของนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำเป็นกลุ่มต่ำ และได้คะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ จุงเทห์ฟาน (Fan, 1952 : 6 - 12) เลือกข้อคำถามที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้สูตร KR - 20 (Kuder Richardson)

5. แบบสอบถามเรื่องความมีวินัยในตนเอง ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง อาทิเช่น การวิจัยของ กรุณา กิจขยัน (กรุณา กิจขยัน 2517) วิวาทวัน มุลสถาน (วิวาทวัน มุลสถาน 2523) ลักดาวรรณ ณ ระนอง (ลักดาวรรณ ณ ระนอง 2525) กวงใจ เนตรโรจน์ (กวงใจ เนตรโรจน์ 2527) และอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 จัดกลุ่มพฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองโดยในการศึกษาครั้งนี้ จัดได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

5.2.1 ความรับผิดชอบ

5.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

5.2.3 ความตั้งใจจริง

5.2.4 ความอดทน

5.2.5 ความซื่อสัตย์

5.3 สร้างแบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเองจำนวน 30 ข้อ โดยยึดลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้เป็นกลุ่มแล้ว เป็นแนวทางในการเขียนแบบสอบถาม

5.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและจิตวิทยา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามก่อนจึงนำไปทดลองใช้

5.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสร้างสถานการณ์เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่คนส่วนใหญ่ได้พบเห็นในชีวิตจริง หรืออาจจะมีโอกาสกระทำด้วย แต่เป็นสถานการณ์ที่ไม่รุนแรงเกินไป รวมทั้งช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกของบุคคลต่อเรื่องนั้น ๆ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามอ่านสถานการณ์ในแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่าสถานการณ์นั้นตนเองมีความรู้สึกอย่างไร ซึ่งแบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ บ่อยที่สุด บ่อย นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยเลย โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความรู้สึกเพียงข้อเดียว

ตัวอย่างแบบสอบถาม

- (๐) เมื่อฉันทำการบ้านไม่ได้ ฉันจะเลิกทำทันที
- ..... บอยที่สุด
- ..... บอย
- ..... นาน ๆ ครั้ง
- ..... ไม่เคยเลย

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

แต่ละข้อความกำหนดให้คะแนนเต็มข้อความละ 4 คะแนน ในกรณีที่ข้อความใดมีความหมายเป็นทางบวก (Positive) กำหนดให้คะแนนแต่ละความเห็นดังนี้

บอยที่สุด	ให้คะแนน	4 คะแนน
บอย	ให้คะแนน	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2 คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้คะแนน	1 คะแนน

ส่วนในกรณีที่ข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) การให้คะแนน

ดังนี้

บอยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
บอย	ให้คะแนน	2 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้คะแนน	4 คะแนน

การทดลองใช้และการวิเคราะห์แบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง ที่สร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ ไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 100 คน แล้วนำคำตอบมาตรวจให้คะแนน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ตามหลักการหักกลุ่ม 25 เปอร์เซนต์ เป็นกลุ่มมีวินัยในตนเองสูง และกลุ่มมีวินัยในตนเองต่ำ โดยใช้ค่าอัตราส่วนวิกฤต t (t - test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อของทั้งสองกลุ่ม เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t (t - test) ที่ทดสอบและนัยสำคัญ .05 ไว้เป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงตามเกณฑ์ที่ต้องการ

2. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 171)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่วัดจากหลังเรียน เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) (ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 122 - 130) โดยใช้คะแนนดิบที่สอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 วิชาสังคมศึกษาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate)

2. เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) (ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 122 - 130) โดยมีผลการสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อนการเรียนเป็นตัวแปรร่วม (Covariate)

3. ถ้าผลการเปรียบเทียบในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้นั้นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนแตกต่างกันแล้ว จะต้องตรวจสอบต่อว่า การสอนวิธีการคู่ใดที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และควมมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน ด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') (ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 119 - 122)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 59 - 62)
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 64 - 67)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร $KR - 20$ ของ คูเคอร์ วิชาร์ดสัน (ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 168 - 170)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนข้อที่ตอบถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
 q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ $(1 - p)$
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง จำนวน
จากสูตร ∞ - Coefficient (ถวน สายยศ และ อังคณา สายยศ
2528 : 171)

$$\infty = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ ∞ แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

5. ทดสอบความแตกต่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
และความมีวินัยในตนเองระหว่างกลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม
(Analysis of Covariance) จำนวนจากสูตร (ถวน สายยศ และ
อังคณา สายยศ 2528 : 122 - 130)

Source of Variation	SS	df	MS	F
Between group (b)	SS _b	K-1	$\frac{SS_b}{df_b}$	$\frac{MS_b}{MS_w}$
Within group (w)	SS _w	N-k-1	$\frac{SS_w}{df_w}$	
Total (t)	SS _t	N-2		

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{X}'$	แทน คะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้ว
SS'	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนนที่ปรับแล้ว
MS'	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนที่ปรับแล้ว
df'	แทน ค่าตัวแปรอิสระที่ปรับแล้ว
F	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. จากจุดมุ่งหมายข้อที่ 1 ที่ว่าเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซิสิกเกท สอนโดยไบบทเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์นั้น มีสมมติฐานว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบซิสิกเกท สอนโดยไบบทเรียนโปรแกรมและสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย พบว่าค่าสถิติทีที่คำนวณได้ในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทยหลังการทดลอง

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S.D.
ทดลองที่ 1	40	30.50	5.37
ทดลองที่ 2	40	30.25	6.11
ควบคุม	39	25.35	5.99

จากตาราง 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบันทึกเทปมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 30.50 รองลงมาเป็นคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใบหัดเรียนโปรแกรมเท่ากับ 30.25 และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์น้อยที่สุดเท่ากับ 25.35 เพื่อให้ทราบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทั้ง 3 กลุ่ม จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม ถึงตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิและหน้าที่
ของพลเมืองในสังคมไทยระหว่างกลุ่มทดลอง 1,2 และกลุ่มควบคุม

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatments	2	252.48	126.24	18.87**
Error	115	769.13	6.69	
Sum	117	1021.61		

$$** P < .01 (.99 F 2, 115) = 4.28$$

จากตาราง 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดย การสอนแบบซินคิเคต สอนโดยวิธีบทเรียน โปรแกรมและสอนตามแนวภูมิของการสอนของหน่วย ศึกษาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ เพื่อต้องการทราบว่าผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มใดแตกต่างกันบ้างจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบความ แตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของเชปเฟ

ดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
เรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในสังคมไทยระหว่างกลุ่มทดลอง 1,2 และกลุ่ม
ควบคุม

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ย	ทดลองที่ 1	ทดลองที่ 2	ควบคุม
		30.47	28.84	26.91
ทดลองที่ 1	30.47	-	1.63 *	3.56 **
ทดลองที่ 2	28.84	-	-	1.93 **
ควบคุม	26.91	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับนักเรียนที่เรียนตามแนวคู่มือการวัดของหน่วยงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับนักเรียนที่เรียนตามแนวคู่มือการวัดของหน่วยงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากจุดมุ่งหมายข้อที่ 2 ที่ว่าเพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบวินัยพิเศษ สอนโดยวิทยุโรงเรียนโปรแกรมสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์นั้น มีสมมติฐานว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบวินัยพิเศษ สอนโดยวิทยุโรงเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกันจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความมีวินัยในตนเองของนักเรียนปรากฏว่าได้จากสถิติพื้นฐาน ดังในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของความมีวินัยในตนเองก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.
ทดลองที่ 1	40	86.73	7.73	40	92.25	7.73
ทดลองที่ 2	40	88.15	7.98	40	91.28	7.56
ควบคุม	39	83.74	8.62	39	89.79	7.05

จากตาราง 5 พบว่าความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยวิทยุโรงเรียนโปรแกรมก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 88.15 รองลงมาเป็นคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบวินัยพิเศษเท่ากับ 86.73 และคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ น้อยที่สุดเท่ากับ 83.74 สำหรับคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของนักเรียนหลังการทดลองที่สูงที่สุดคือนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบวินัยพิเศษเท่ากับ 92.25

รองลงมาได้คะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม เท่ากับ 91.28 และคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนตามแนวคู่มือ การสอนของหน่วยศึกษานิเทศน์น้อยที่สุดเท่ากับ 89.79 เพื่อให้ทราบความแตกต่างของ ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม กันตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบผลความมีวินัยในตนเองของนักเรียนภายใต้การทดลองของ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatments	2	65.45	32.72	2.06
Error	115	1822.44	15.85	
Sum	117	1887.89		

$$P < .05 (.95 F (2, 115) 3.09)$$

จากตาราง 6 จะเห็นว่าความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบ ชั้นดีเลิศ สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษา นิเทศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การสอนแบบชั้นดีเลิศสอนโดยใช้ บทเรียนโปรแกรมและสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศน์ ทำให้ให้นักเรียน เกิดความมีวินัยในตนเองได้ผลพอ ๆ กัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลการสอน 3 แบบ คือ การสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอน และผลการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบซินติเคท สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์
2. เพื่อเปรียบเทียบควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน
2. ควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบซินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 10 ห้องเรียน รวม 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มมาจากประชากรทั้ง 10 ห้องเรียน มา 3 ห้องเรียน จำนวน 119 คน โดยวิธีจับฉลาก และนำนักเรียน 3 ห้องเรียนมาคละกัน แล้วจับฉลากเพื่อสุ่มเข้ากลุ่ม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม จับฉลากอีกครั้งหนึ่ง เพื่อกำหนดกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยครั้งนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มที่ดำเนินการสอนโดยวิธีการสอนแบบ

ชนิดิกเท

กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มที่ดำเนินการสอนโดยใช้บทเรียน

โปรแกรม

กลุ่มควบคุม จำนวน 39 คน เป็นกลุ่มที่ดำเนินการสอนตามแนวคู่มือการสอนของ
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดการเรียนการสอนแบบชนิดิกเท วิชาสังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 บทเรียนโปรแกรม วิชาสังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย เป็นแบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ สืบจากตารางวิเคราะห์หลักสูตร นำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของ เครื่องมือ และแบบทดสอบชุดนี้ค่าความเชื่อมั่น .7964 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .22 - .83

2.4 แบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบ Rating Scale ซึ่งได้ทดสอบแล้ว มีค่าความเชื่อมั่น .7613 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.77 - 5.62

3. การดำเนินการทดลอง

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างแล้วดำเนินการทดลองตามขั้นตอน และกิจกรรมดังนี้

3.1 การทดสอบก่อนสอน ให้นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และทำแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

3.2 ดำเนินการทดลอง โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยวิธีการสอนแบบซินิกิเคท กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และกลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

3.3 หลังจากการทดลองสอนจบทุกเนื้อหาแล้ว ให้นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองที่ 1, 2 และกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

3.4 ตรวจสอบผลการทดสอบ แล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่วัดหลังการเรียน เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) โดยใช้คะแนนดิบที่นักเรียนสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 ในวิชาสังคมศึกษา เป็นตัวแปรร่วม (Covariate) และเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเอง ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

3. เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม โดยจะแก้ความมีวินัยในตนเองที่ทำการทดสอบก่อนเรียนเป็นค่าแปรรวม

สรุปผลการทดลอง

1. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบชินลิตะ สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เป็นรายคู่ ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบชินลิตะกับนักเรียนที่เรียนโดยการใช้นิทานโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบชินลิตะกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานโปรแกรมกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบชินลิตะ สอนโดยใช้นิทานโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ มีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบชินลิตะกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณี สุวรรณเวช

(สุวรรณ สุวรรณเวช 2526 : 54) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบซินติเคท กับการสอนตามคู่มือการสอน สังคมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบซินติเคท มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิชาญ ลำอาจศรี (พิชาญ ลำอาจศรี 2527 : 78) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบซินติเคท กับการสอน ตามปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบซินติเคท มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามปกติ ซึ่งแสดงว่าการสอนแบบซินติเคทเป็นวิธีสอนวิธีหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนตามแนวคู่มือการสอนของ หน่วยงานพิเศษ เพราะวิธีการสอนแบบซินติเคทเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ วิเคราะห์หาเหตุผล ได้อภิปรายมีการฝึกการแก้ปัญหา มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จากการทำงานเป็นกลุ่ม การทำรายงานการอภิปรายผลงาน และการเสนอผลงานของกลุ่ม มีการศึกษาค้นคว้าเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งบาร์อน (Baron Eyne, Griffitt. 1974 : 416) กล่าวว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะก่อให้เกิด แรงจูงใจ ก่อให้เกิดการเพิ่มพูนในผลงานหรือความคิด ถ้าเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องงานของกลุ่มก็จะ ประสบความสำเร็จ การที่นักเรียนได้อภิปรายกันในกลุ่ม และนำความคิดของกลุ่มไปเสนอแก่นักเรียน ทั้งชั้นนั้น นักเรียนมีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ยังมีโอกาสฝึกการพูด การแสดงออกต่อหน้าชุมชนอีกด้วย นักเรียนในชั้นจะได้ทราบความสามารถของเพื่อนแต่ละคนและ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน แทนจากการฟังครูเพียงคนเดียว

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีไชบทเรียนโปรแกรม กับการสอนตามแนวคู่มือการสอน ของหน่วยงานพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วชิระ อินทร์อุดม (วชิระ อินทร์อุดม 2521 : 57) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยไชบทเรียน โปรแกรม ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแบบจัดเนื้อหาตามเหตุผล มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ และยังสอดคล้องผลการวิจัยของ อุดร ชัญญศรี (อุดร ชัญญศรี 2520 : 42) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม สูงกว่าการเรียนโดยวิธีการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลงานการวิจัยของ อำไพ หวังพงษ์ (อำไพ หวังพงษ์ 2525 : 63) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องความเข้าใจในแผนที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กลุ่มเก่งสูงกว่ากลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน และกลุ่มปานกลางสูงกว่ากลุ่มอ่อน และผลการวิจัยของ ไบรอัน และสมิธ (Bryan and Smith, 1975 : 24 - 25) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับชุดการเรียนด้วยตนเองในวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ที่มหาวิทยาลัยเซาท์แคโรไลนา โดยใช้ระยะเวลาทดลอง 3 ภาคเรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนร้อยละ 96 มีความตั้งใจเพิ่มขึ้นจากเดิม และร้อยละ 74 ชอบการเรียนด้วยตนเองมากกว่าการเรียนตามปกติ จากผลงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยตนเอง โดยใช้บทเรียนโปรแกรมนี้น่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าการสอนตามปกติ ซึ่งการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมนี้เป็นการสอนที่ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้สามารถพัฒนาไปตามความสามารถของตน

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคทกับการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่ส่งผลในลักษณะเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะสาเหตุสองประการ ดังนี้

3.1 เป็นเพราะกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีสอนแบบซินติเคท และการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมแตกต่างกัน กล่าวคือนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนแบบซินติเคทมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย โดยนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการปรึกษาหารือกันเพื่อที่จะทำการแก้ปัญหา จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารหลาย ๆ ฉบับ นักเรียนใฝ่ใถ่มือกระทำ

มีการวิเคราะห์ วิจัยในนิมิตนั้น ๆ มีการแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้น ส่วนนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมนั้นต้องศึกษามบทเรียนโปรแกรมด้วยตนเอง จึงถือว่าเป็นการเรียนด้วยตนเองโดยตลอด การตรวจคำตอบต่าง ๆ ก็ตรวจเองจากเฉลยที่มีไว้ในบทเรียน ไม่มีการอธิบาย หาข้อสรุป หรือแก้ปัญหานั้น ๆ ร่วมกับใครเลย ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นจุดบกพร่องของการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ซึ่งฟีลด์ (Field, 1976 : 185) กล่าวไว้ว่าการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมเพียงอย่างเดียว จะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และขาดแรงจูงใจทางตรง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กาญจนา เกียรติประวัติ (กาญจนา เกียรติประวัติ ม.ป.ป. 60) ที่ว่าการให้นักเรียนศึกษามบทเรียนควรได้มีกิจกรรมอื่นบ้าง เช่น การอธิบายหลังจากศึกษามบทเรียนโปรแกรมจบตอนหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น

3.2 วิธีการสอนแบบซินติเคทที่มีข้อดีที่เด่นชัด ซึ่งน่าจะเป็นผลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การเรียนแบบไคลงมือกระทำจริง ได้แก้ปัญหามากกว่ากรณีตัวอย่าง ศึกษาเอกสารเสริม จึงช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning) อันเป็นจุดประสงค์สำคัญของการจัดการศึกษา (ลาวีลีย์ พลกล้า 2523 : 3) และผลจากที่นักเรียนไคลงมือกระทำนี้ทำให้เกิดผลงาน และความก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด จึงเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะกรณีปัญหา (Case) เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนด้วย

ดังนั้น เมื่อการสอนแบบซินติเคท และการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีลักษณะที่แตกต่างกันแล้ว ก็ส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งผลงานการวิจัยในลักษณะแบบนี้ยังไม่มีผู้ใดกล่าวถึง แต่แมคโคเลแมน (Maccoleman, 1975 : 109 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม ในการสอนสังคมศึกษาของนักเรียนระดับ 9 จำนวน 24 ห้องเรียน โดยจัดการเรียนออกเป็นห้อง ๆ ละ 3 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว และผลงานการวิจัยของประยงค์ นาโค (ประยงค์ นาโค 2527 : 64) ได้ทำการศึกษากการสอน 3 แบบ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากการเรียนเว็บไซต์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใบบทเรียนโปรแกรมและการสอนตามปกติ จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนโดยใบบทเรียนโปรแกรมหรือการเรียนด้วยตนเอง

จากสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมินิเลกเชอร์ ส่วนโดยใช้ใบบทเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์มีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย สิงห์พันธ์ (สมชาย สิงห์พันธ์ 2526 : 72) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเอง โดยการสอนแบบมินิเลกเชอร์กับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ ผลการวิจัยพบว่าความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ รัตติจาวรรณ ณ ระนอง (รัตติจาวรรณ ณ ระนอง 2525 : 56) ที่ได้ทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีพัฒนาการความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมุกตกรณ์อาจมีสา เหตุต่อไปนี้

1. ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 18 คน เป็นช่วงระยะเวลาจำกัดมาก จากการทดลองครั้งนี้พบว่า ในระยะแรก ๆ นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมินิเลกเชอร์และสอนโดยใบบทเรียนโปรแกรม จะเกิดการเรียนรู้อย่างยาก เพราะนักเรียนเหล่านั้นไม่เคยคุ้นเคยกับการศึกษาในลักษณะนี้มากนัก ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะของ สมชาย สิงห์พันธ์ (สมชาย สิงห์พันธ์ 2526 : 72) ที่ให้แนวคิดไว้ว่าการสอนแบบมินิเลกเชอร์ต้องใช้เวลานาน เพราะเป็นการสอนที่ได้ให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะใช้เวลานานในระยะแรกและเมื่อนักเรียนสามารถรู้กระบวนการทำงานและการเรียนการสอนแบบมินิเลกเชอร์ระยะเวลาทดลองแสดงว่าระยะเวลาในการปรับตัวของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนใหม่ ๆ นั้นมีความสำคัญมาก

2. สภาพแวดล้อม เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการปลูกฝังพฤติกรรมของนักเรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด ดังผลงานการวิจัยของ สุมาร์ เตะโฮทวิวัฒน์ (สุมาร์ เตะโฮทวิวัฒน์ 2527 : 118) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูวินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน วินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และยังได้สรุปว่าวินัยในตนเองสัมพันธ์กับการเรียนอาจมีหรือไม่แตกต่างกันก็ได้ เพราะการมีวินัยในตนเองขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดู การปลูกฝังของพ่อแม่เป็นสำคัญ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียน สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเขาอำนวยความสะดวกในการปลูกฝังที่ดี และอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวย ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้น จึงเจอร์ซิด (Jersild . 1968 : 165) กล่าวว่าพ่อแม่เป็นผู้มีอิทธิพลในการสร้างวินัยให้แก่เด็ก โดยจะต้องพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบในตนเองให้เกิดการควบคุมตนเองจากภายใน (Inner Control) หรือการเกิดวินัยในตนเองเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป ต้องมีการแนะนำ อบรมสั่งสอนจากบุคคลอื่นทางอ้อมด้วย

3. การสร้างควมมีวินัยในตนเอง ก็เริ่มเน้นจะสร้างโดยอาศัยความรัก การโอบอุ้มความห่วงใย (Nussen . 1969 : 335) และครูกับนักเรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งต้องเป็นปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย จากการทดลองที่นานาปฏิจสัมพันธ์ในลักษณะนี้ เกิดวินัยในตนเองมาก เพราะช่วงเวลาในการทดลองสั้น และผู้วิจัยเฝ้าดูนักเรียนที่ทดลอง

4. จากการสังเกตพฤติกรรมในขณะกำลังสอน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยงานศึกษานิเทศก์ เมื่อไม่มีรางวัลให้นักเรียนก็ไม่มีควมรับผิดชอบที่จะทำงานตามหน้าที่ของตน ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนิเทศเฉพาะสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมนี้ จะมีรางวัล (แรงเสริม) นักเรียนจึงแสดงพฤติกรรมของความมีวินัยเพื่อรางวัล ซึ่งเป็นการควบคุมภายนอก ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ วิรุพท วิเชียรโชติ (วิรุพท วิเชียรโชติ 2519 : 41) ที่ว่าความมีวินัยในตนเอง จะต้องสามารถควบคุมตนเองได้ บิดาครูเคยเป็นค่านิยม มีความรับผิดชอบและการควบคุมตนเองนี้จะต้องใช้

ให้อ่านจากบทกวีของตนเองจากภายใน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวินัยในตนเองนี้จะต้องเกิดมาจากการควบคุมภายใน มีวิธีการแสดงพฤติกรรมก่อนแสดงท่าทางอื่น อันเป็นการควบคุมภายใน

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวข้างต้นรวมทั้งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสอนแบบวินัยพิเศษเป็นรูปแบบการสอนที่มีลักษณะเป็นกระบวนการให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รู้จักการแก้ปัญหาซึ่งการสอนแบบวินัยพิเศษที่โดยผสมผสานทั้งการเรียนสูงและการสอนโดยให้บทเรียนโปรแกรมและการวัดความก้าวหน้าของการสอนของหน่วยที่งานพิเศษสำหรับท้ายความมีวินัยในตนเองในแต่ละข้อ ๆ กัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ควรให้นำเอาวิธีสอนแบบกลุ่มแบบการเรียนด้วยตนเองไปสอนตามนำไปจัดการเรียนการสอนโดยเพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะที่ผู้วิจัยได้

1.2 ครูสอนวิชาสังคมศึกษาควรใช้การสอนแบบวินัยพิเศษมาสอนในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการทำงานเป็นกลุ่มและรู้จักการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ตลอดจนวันเป็นจุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา

1.3 วิธีสอนโดยให้บทเรียนโปรแกรมนั้น ควรจะนำเอาวิธีสอนแบบวินัยพิเศษไปสอนเพื่อป้องกันให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย นอกจากนี้ควรจะเน้นให้ครูรู้จักพิจารณาเลือกเอาบทเรียนโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ใช้สอนแทนครูที่ไม่มาโรงเรียนหรือนักเรียนที่ขาดเรียนในเนื้อหา และยังเป็นแนวทางในการเสริมความรู้ให้แก่เด็กที่เรียนเก่งหรือนักเรียนที่ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.4 หน่วยงานของรัฐในด้านการศึกษา ควรให้การสนับสนุนการเรียนการสอนแบบ
 ชินติเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อช่วยให้ครู
 ผู้สอนได้นำวิธีการสอนแบบนี้มาใช้กันอย่างแพร่หลาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรนำวิธีการสอนแบบชินติเคทไปเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ อีก เช่น
 การสอนโดยใช้สื่อประสม การสอนแบบปฏิบัติการ การสอนแบบสืบสวนสอบสวน ฯลฯ เพื่อศึกษา
 ว่าผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและควมมีวินัยในตนเอง
 ระหว่างนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน เช่น สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน
 สภาพการอบรมเลี้ยงดู หรือเพศของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 กับควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนเพื่อดูว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีผลทำให้เกิด
 ควมมีวินัยในตนเองสูงด้วยหรือไม่

2.4 ควรมีการวิจัยผลการเรียนการสอนแบบชินติเคท กับการสอนโดยใช้บทเรียน
 โปรแกรมที่ส่งผลให้เกิดตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดรวบยอด ความสามารถในการ
 แก้ปัญหา เพื่อดูว่าแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กริช อัมโกชน์ "การประชุมแบบซินติเคท" ใน ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา
228 - 234 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2520
- กรุณา กิจชัยัน ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน
ภายนอกของตนและคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 112 หน้า อัสสัณเณ
- กาญจนา เกียรติประวัติ นวัตกรรมทางการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป., 216 หน้า
- กาญจนา หาสิตะพันธ์ "การควบคุมตนเอง" ชุมนุมทางวิชาการ กรมสามัญศึกษา
โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 198 - 208 หน้า
- เจริญ คุณมี "ความล้มเหลวของครูสังคมศึกษา" นิตยครุ 20(3) 10 - 11 ปักษ์แรก
กุมภาพันธ์ 2521
- จันทิกา สิมปิเจริญ กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน เดอะบิสสิเนส 2522,
99 หน้า
- จารุวรรณ แสงทอง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องค่าลบและกราฟ โดยใช้บทเรียนโปรแกรม
และสื่อสำเร็จรูปแบบผสม ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2523, 141 หน้า อัสสัณเณ
- เด็คโณม เจริญวิจิตร การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
เรื่องประชาชนกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติ ปริญญาพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2524, 53 หน้า อัสสัณเณ
- ชม ภูมิภาค "การปลูกฝังความเมตตากรุณา" ใน บทความวิทยุกระจายเสียงการศึกษา
เพื่อคุณธรรม สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย 2525, 8 - 19 หน้า

- ชาลี นาคทัต อิทธิพลกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรม
และความมีวินัยแห่งตน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2524, 189 หน้า อัสสัณเภา
- ชัยวงศ์ พรหมวงศ์ "ศูนย์การเรียนรู้แนวทางใหม่สำหรับการปฏิรูประบบห้องเรียน"
วารสารครูศาสตร์ 6 - 7 (ตุลาคม 2526 - มกราคม 2527), 54 หน้า
- ทวีป อภิลักษณ์ "การสอนแบบซินคิเคท" ครูปริทัศน์ 9, 36 - 37 กันยายน 2522
- ทศนา แคมมณี กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ เล่ม 1 บุรพาศิลป์การพิมพ์
 2522, 249 หน้า
- ทศนา เทียนเสน "กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นกลุ่ม" วารสารครูศาสตร์
 5 - 6 (สิงหาคม - พฤศจิกายน 2515, 8)
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ "การสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา"
ครูศาสตร์ 9(1) 42 - 43 พฤษภาคม - มิถุนายน 2519
- นิพนธ์ สุขปริศิ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีทางการ
 ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2519, 175 หน้า
- บัณฑิต ศักดิ์อุดม ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบระเบียบและความมีวินัยในตนเองตาม
การรับรู้ของนักเรียน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 52 หน้า
- บุญเกิด ควรหาเวช นวัตกรรมการศึกษา เจริญวิทย์การพิมพ์ 2521, 177 หน้า
- ประทีป สยามชัย "บทเรียนสำเร็จรูป" ชุมนุมทางวิชาการ รายงานการประชุม
 ทางวิชาการ ครั้งที่ 1 1-5 สิงหาคม 2517 หน้า 221 - 228 กรมสามัญศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ 2517, 306 หน้า
- ประยงค์ นาโค ผลการสอน 3 แบบที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ความเป็นผู้นำและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 64 หน้า
- ปรีชา จันทร์ลีทธิเวช "การปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กวัยประถมศึกษา" ประชาศึกษา
 27 - 31 พฤศจิกายน 2523

- เป็รื่อง กุุมท การวิจัยสื่อและนอกรรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2519, 141 หน้า อัดสำเนา
- พิชญ์ สำอางศรี การทดลองสอนจริยศึกษาด้วยวิธีสอนแบบชินติเคทในชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2527, 64 หน้า อัดสำเนา
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ หลักและวิธีการสอนระดับอนุศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2522, 268 หน้า อัดสำเนา
- ไพศาล พลวัน "การเรียนโดยการอภิปรายรวมกัน" ในการลดเวลาการสอนนวัตกรรม
ที่น่าสนใจ หน้า 252 - 260 โครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน 2521
- ไพโรจน์ คารามาศ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อบุคลิกภาพ
ประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา โดยวิธีการสอน
แบบชินติเคท กับการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 58 หน้า อัดสำเนา
- ไพโรจน์ เมาใจ คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม ภาควิชา เทคโนโลยีทางการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 58 หน้า อัดสำเนา
- มนัส รัตนคิดถ "การสอนสังคมศึกษารันละ 5 นาที" ประชากรศึกษา 28(7)
 9 กุมภาพันธ์ 2520
- ภัทธา นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ
วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 168 หน้า อัดสำเนา
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง การศึกษานผลการทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความ
มีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 56 หน้า อัดสำเนา
- ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาพื้นฐาน
การศึกษา (ฝ่ายวัดผลและวิจัย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2528, 314 หน้า

ลาวัณย์ พลกล้า การสอนคณิตศาสตร์แบบปฏิบัติการ ภาควิชาคณิตศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 119 หน้า
 วชิระ อินทร์อุดม การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการ
 เรียนรู้ วิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องวังเวกล้อมของมนุษย์ โดยใช้
 บทเรียนโปรแกรม ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2521, 55 หน้า อัครสำเนา

วิจิตร ลินสิริ "ตัวอย่างเรื่องนวัตกรรมการสอนการวัดผล และอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา"

ในนวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา หน้า 115 สุนทรการพิมพ์ 2517

วิทยา โสภาระนัส การสอนความคิดรวบยอดในการอ่านและการเขียนแบบที่โดยใช้
 บทเรียนโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 62 หน้า อัครสำเนา

วิภาหวัณ มุลสถาน ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู และควมมีวินัยในตนเอง

ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 105 หน้า

วิรัช วัชรวิชัย จิตวิทยาการเรียนการสอนสืบสวนสอบสวน อำนวยกรพิมพ์

2519, 165 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียน

ในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา 2518, 77 หน้า

สมชาย สิงห์พันธ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและควมมีวินัย

ในตนเอง ในการสอนจริยศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีสอน

แบบชนิดิเคห์กับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 54 หน้า

อัครสำเนา

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ เทคนิคการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2523, 140 หน้า

สุนารี เทชะโชควิวัฒน์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และ
ความภาคภูมิใจในตนเอง ปรินัญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2527, 117 หน้า อัดสำเนา

สุวรรณ สุวรรณเวช การทดลองสอน แบบซินติเคติวิชาสังคมศึกษาหน่วยสิทธิและหน้าที่
ของพลเมืองในสังคมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรินัญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 147 หน้า อัดสำเนา

อังคณา สายยศ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
 จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 193 หน้า

อุรุ วัลญุศรี การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการสอนระหว่างการใช้บทเรียนโปรแกรม
สำเร็จรูปกับการสอนปกติ เรื่องเหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 - 2468
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปรินัญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2520, 42 หน้า อัดสำเนา

อุทัย บุญประเสริฐ "เทคโนโลยีทางการศึกษา" บัณฑิตวิทยาลัย 6(1) : 80 :
 มกราคม - มิถุนายน 2519

อำไพ หวังพงษ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่องความเข้าใจ
แผนที่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ โดยใช้
บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2525, 73 หน้า

Banghart, and other. "an Experimental Study of Programmed Versus Traditional
 Elementary School Mathemetic," The Arithmetic Teacher. 10 : 199 - 204,
 April, 1963.

Bryan, John M : and Jay C. Smith. "A Self - Paced Art History Learning
 Center at the University of South Carolina", Audiovisual Instruction.
 9 : 24 - 25, 1975.

- Bryant, Brenda Kay. Dissertation Abstracts International, 32 (8) : 4854 - B, February 1972.
- Butter, Charles H., Wren, Lynwood F. and Bank, Houston T. The Teaching of Secondary Mathematics, New York, Mc Graw - Hill Book company,
- Emling, Robert C. "An Evaluation of the Use of Programmed Instruction at Six Dental School; Dissertation Abstracts. 36 : 1378 - A, September, 1975.
- English, H.B. and English A.C. A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanal Term. Longman Green and Co; 1958. 594 p.
- Fielp, Robert T. "Teaching Machines and Programmed Instruction", A.V. Communication. 2 : 178 - 189, April, 1967.
- Fry, Edward B. Teaching Machine and Programmed Instruction. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1963. 244 p.
- Gagné, R.M. The Conditions of Learning. 2nd ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 409 p.
- Galisson. R. et D. Cost Dictionnaire de didactique hes langues. paris, Librairie Hachette, 1976. 955 p.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1956. 676 p.
- Jersild, Arther T. Child Psychology. 7th. ed., New Jersey, Englewood Cliffs., Prentice - Hill, Inc., 1975, 588 p.
- Hartley, J. "Strategies for Programmed Instruction" An Education Technology. Willmer Brathers, Limits Brinkenhead, 1972. 231 p.
- Hillgrad, Ernest R. and Atkinson, Richard C. Instruction to Psychology. 3 rd.ed., New York, Harcourt, Brace and World Inc., 1967. 678 p.
- Krishnamurthy, V. "Styles in Programming." Handbook of Programmed Learning, Anand Press, India, 1973. p.39 - 56
- Maccoleman, James Wesley. "Relationship between the use of Learning Activity Packages, Group Activites the Preferences of Student toward the Social Study Course", Dissertation Abstracts International, 36 : 109 - A, July 1975.
- Mussen, Paul H., and John Janeway Conger. Child Development and Personality. New York Harper, 1968. 795 p.

Myrdal, Gunnar. The Challenge of the World Poverty. England, Penguin Book, 1970.

Organization for Economic Co-operation and Development Center for Education Research and Innovation. Education Technology : The Design and Implementation of Learning Systems. Paris, 1971. 86p.

Peter, Pipe, Practical Programming. London, Holt Rinehart and Winston Inc., 1972. 236 p.

Rothman, Jack and Jones. "Education for Application of Practical Skill in Community Organization and Social Planning" A New Look at Field Instruction. Association Press. New York 1971. 224 p.

Schramm, Wilbur. "The Research and Programmed Instruction" Ari Annotation Bibliography. U.S. Government Printing Office, Washington, 1966. 114 p.

Sheviakov, G.V. and R. Rritz. Discipline for today's Children and Youth. Washington, D.C. National Association, 1955. 64 p.

Skinner, B.F. The Technology of Teaching. Meredith publishing Company, New York, 1968. 271 pp.

Tamburino, William. "Citizenship Education" The Social Studies. 27(6): 245 - 247, November, 1966.

Thiagarajan Sivasailam. Programmed Instruction for Literacy Workers. Tehran, Hulton Education Publications Ltd., 1976. 136 p.

Vincent, Elizabeth Lee. Human Psychological Development. New York, The Ronald Press Company, 1961. 522 p.

Wiggins, Terry S. and others, The Psychology of Personality Reading. Addison-Wesley, 1971. 705 p.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

- ค่าความยากง่ายและค่าอ่านาจำแนกของแบบทดสอบ
- ค่าอ่านาจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่ายมาตรฐาน (Δ) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย

ข้อ	p	r	Δ	ข้อ	p	r	Δ
1	.75	.31	10.3	21	.62	.47	11.8
2	.78	.22	9.9	22	.22	.23	16.1
3	.72	.37	10.7	23	.64	.51	11.6
4	.32	.39	14.8	24	.78	.23	9.9
5	.21	.25	16.2	25	.34	.23	14.6
6	.62	.47	11.9	26	.27	.55	15.5
7	.57	.22	12.3	27	.64	.51	11.6
8	.63	.22	11.6	28	.27	.26	15.5
9	.46	.63	13.4	29	.36	.33	14.5
10	.54	.32	12.6	30	.29	.33	15.2
11	.21	.44	16.3	31	.39	.44	14.1
12	.63	.45	11.7	32	.39	.51	14.1
13	.23	.41	16.0	33	.43	.57	13.7
14	.27	.26	15.5	34	.61	.33	11.9
15	.48	.41	13.2	35	.25	.31	15.7
16	.54	.37	12.6	36	.35	.42	13.5
17	.69	.83	110.0	37	.46	.53	13.4
18	.41	.28	13.9	38	.55	.35	12.5
19	.24	.39	15.9	39	.50	.38	13.0
20	.57	.32	12.3	40	.48	.41	13.2

ตาราง 7 (ต่อ)

ปี	p	r	Δ		ปี	p	r	Δ
41	.64	.82	11.6		51	.36	.26	14.5
42	.54	.25	12.6		52	.33	.27	14.8
43	.38	.67	14.1		53	.29	.32	15.2
44	.61	.33	11.9		54	.58	.53	12.2
45	.22	.32	16.2		55	.65	.49	11.5
46	.61	.63	11.8		56	.27	.23	15.4
47	.21	.35	16.2		57	.56	.42	12.4
48	.24	.46	15.9		58	.28	.27	11.3
49	.24	.54	15.8		59	.32	.35	14.9
50	.25	.52	15.7		60	.33	.45	14.7

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	1.79	16	5.41
2	3.53	17	4.97
3	4.17	18	4.51
4	3.78	19	2.81
5	1.84	20	3.19
6	1.89	21	3.85
7	1.83	22	2.91
8	2.37	23	2.62
9	2.64	24	1.77
10	2.99	25	5.62
11	3.09	26	4.23
12	2.73	27	2.73
13	2.23	28	2.06
14	2.65	29	1.96
15	2.08	30	3.21

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา

เรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 60 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วกากบาทลงในช่อง ก ข ค ง จ

ในกระดาษคำตอบ

3. คำถามในข้อหนึ่งมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ห้ามกากบาทเกินหนึ่งคำตอบ ถ้าทำเกินหนึ่งคำตอบถือว่าผิด จะได้ศูนย์ในข้อนั้น

1. พลเมืองในท้องถิ่นใช้สิทธิทางการเมืองที่สำคัญในระดับประเทศได้อย่างไร ก. ออกเสียงเลือกตั้ง ข. เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ ค. เติบโตจนประท้วงเมื่อไม่พอใจ ง. เสนอความคิดเห็นผ่านทางหนังสือพิมพ์ จ. เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ 2. การกระทำใดเป็นบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในสังคม ก. ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ข. ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ค. ช่วยกันสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ง. ศึกษาหาความรู้ในการประกอบอาชีพ จ. ช่วยกันรักษาสันติภาพและประเพณี	3. การปฏิบัติตามหน้าที่ข้อใดเป็นการช่วยเหลือครอบครัวให้มีความสุข ก. ใช้จ่ายอย่างประหยัดซื้อของที่จำเป็น ข. อยู่กับบ้านในวันหยุด และงอกอกงานสังคม ค. ทำงานทุกอย่างเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ง. จัดตกแต่งบ้านให้สวยงามด้วยเฟอร์นิเจอร์แพง ๆ จ. มอบเงินให้คนใดคนหนึ่งเก็บแต่เพียงผู้เดียว 4. การกระทำเรื่องใดเป็นหน้าที่ของคนไทย ก. การนับถือศาสนา ข. การประกอบอาชีพ ค. การเลือกที่อยู่อาศัย ง. การช่วยเหลือผู้ประสบภัย จ. การสมัครเข้ารับเลือกเป็นผู้แทนราษฎร

5. พลเมืองในท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญต่อการปกครองของประเทศอย่างไร
  - ก. ช่วยเพิ่มผลผลิต
  - ข. ช่วยป้องกันประเทศ
  - ค. ช่วยเสียภาษีให้แก่รัฐ
  - ง. ช่วยรักษาทรัพยากรของประเทศ
  - จ. ช่วยสรรหาบุคคลมาบริหารบ้านเมือง
6. การเลือกผู้แทนราษฎรควรเลือกบุคคลที่มีลักษณะใด
  - ก. เป็นผู้อาวุโส
  - ข. เป็นคนที่มีชื่อเสียง
  - ค. เป็นคนมีความรู้สูง
  - ง. เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต
  - จ. เป็นผู้มีความอดทนและขยัน
7. คำกล่าวต่อไปนี้ข้อใดถูกต้องตามความจริง
  - ก. ประเทศจะเจริญมั่นคงหรือไม่ขึ้นอยู่กับประชาชนในท้องถิ่น
  - ข. ถ้าเศรษฐกิจในเมืองหลวงดีก็จะทำให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นดีไปด้วย
  - ค. เสียงของพลเมืองในเมืองหลวงเป็นเสียงสำคัญในการปกครองประเทศ
  - ง. พลเมืองในท้องถิ่นมีบทบาทเฉพาะเศรษฐกิจในฐานะเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบเท่านั้น
  - จ. ผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้งของพลเมืองในเมืองหลวงและเมืองสำคัญเท่านั้น
8. รายได้ของประเทศส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้มาจากที่ใด
  - ก. เงินต้นของรัฐบาล
  - ข. เงินกู้จากต่างประเทศ
  - ค. ภาษีอากรของประชาชน
  - ง. พรศการเมืองใหญ่ ๆ มอบให้
  - จ. เรี่ยไรจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ
9. ปัญหาของท้องถิ่นในคานส์คัมคัวแก้ไขด้วยวิธีใดจึงทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข
  - ก. ให้การศึกษา
  - ข. ใช้กฎหมายบังคับ
  - ค. ให้ยึดมั่นในวัฒนธรรม
  - ง. ปฏิบัติตามหลักธรรม
  - จ. ใช้หลักประชาธิปไตย
10. ทำไมประชาชนจึงต้องเสียภาษีอากรให้รัฐบาล
  - ก. เพราะทุกคนรักชาติ
  - ข. เพราะรัฐมีรายได้น้อย
  - ค. เพราะถูกบังคับด้วยกฎหมาย
  - ง. เพราะถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรง
  - จ. เพราะรัฐจะได้นำเงินไปพัฒนาประเทศ
11. สถาบันที่มีบทบาทมากที่สุดในการลดปัญหาและช่วยแก้ปัญหาของสังคมคือ
  - ก. วัด
  - ข. โรงเรียน
  - ค. ครอบครัว
  - ง. พรรคการเมือง
  - จ. พระมหากษัตริย์

12. อาชีพหลักและรายได้ของประชากร
ในท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้มาจาก

- ก. การค้าขาย
- ข. การรับราชการ
- ค. การรับจ้าง
- ง. การเกษตรกรรม
- จ. การอุตสาหกรรม

13. สิทธิหมายถึงอะไร

- ก. อำนาจหรือประโยชน์ที่จะทำ
อะไรก็ได้
- ข. อำนาจหรือประโยชน์ที่คิดตัวมา
ตั้งแต่เกิด
- ค. อำนาจหรือประโยชน์ที่กฎหมาย
คุ้มครอง
- ง. อำนาจหรือประโยชน์ที่บุคคลพึงได้รับ
ในระบบประชาธิปไตย
- จ. อำนาจหรือประโยชน์ที่เป็นผล
จากการกระทำ

14. การกระทำใดที่แสดงว่าเป็นการ
บรรณัติภาวะแล้ว

- ก. เข้าพิธีหมั้น
- ข. ผ่านการบวชเณร
- ค. ทำบัตรประชาชน
- ง. ขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน
- จ. ไปลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

15. การกระทำต่อไปนี้ข้อใดตามกฎหมาย
กระทำมิได้

- ก. ลูกจ้างฟ้องร้องนายจ้าง
- ข. นักเรียนฟ้องร้องครูอาจารย์
- ค. บุตร ธิกาฟ้องร้องบิดามารดา
- ง. ประชาชนฟ้องร้องนายกรัฐมนตรี
- จ. ผู้ใดบังคับบัญชาฟ้องร้อง
ผู้บังคับบัญชา

16. เพราะเหตุใดกฎหมายจึงต้องกำหนด
สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง

- ก. เพื่อให้ประชาชนมีระเบียบ
- ข. เพื่อให้ประชาชนรู้จักประหยัด
- ค. เพื่อให้ประชาชนมีความอดทน
- ง. เพื่อให้ประชาชนมีความสามัคคี
- จ. เพื่อให้ประชาชนขยันทำมาหากิน

17. การกระทำเช่นใดแสดงว่าเป็นการ
ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

- ก. วินัยเขียนถึงลูกชายที่หนีโรงเรียน
- ข. พี่ระเมาอาละวาดชกต่อยพี่ระพงศ์
- ค. กิตติอ่อนวอนให้สาวคนรักอยู่
คู่ด้วยกัน
- ง. ร.ต.อ. ป๋องจับสมหมายในข้อหา
ฆาตกรรม
- จ. เอนกไม่ยอมเข้ารับการตรวจ
กักเลือกทหาร

18. การกระทำในสถานการณ์ใดเป็นการ
ทำนิติกรรมชอบ

ก. อำนวยโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ท่านา
ที่เป็นบุตร

ข. สู่คาชใช้ค่าเสียหายให้แก่โสภ
เพราะทำรถพัง

ค. ปราโมทย์และปรีดาแลกเปลี่ยน
กรรมสิทธิ์ในที่ดินแก่กัน

ง. สมชายยืมทรัพย์สินของสมนึกไว้เพราะ
สมนึกไม่ยอมจ่ายค่าหนี้

จ. พรทิพย์โอนสิทธิในที่ดินให้แก่พรเพ็ญ
โดยพรเพ็ญจ่ายเงินให้พรทิพย์

19. สมบูรณ์เงินสมเกียรติมา 20,000 บาท
โดยใช้โฉนดที่ดินจำนวน 30 ไร่ตราไว้
ถ้าสมบูรณ์ไม่มีเงินมาคืน สมเกียรติ
สามารถยึดที่ดินมาเป็นของตนได้ตาม
สิทธิข้อใด

ก. สิทธิจำนำ

ข. สิทธิจำนอง

ค. สิทธิยืมค้ำหวง

ง. สิทธิครอบครอง

จ. สิทธิเห็นพ้องกัน

20. ทรัพย์สินใดเป็นอสังหาริมทรัพย์

ก. บ้าน

ข. เรือ

ค. ตู้เย็น

ง. รถยนต์

จ. โทรทัศน์

21. การกระทำใด ที่การสิ้นสุดของหน้าที่
ทำให้สิทธิดับสูญ

ก. อุทสาละสิทธิในกองมรดก

ข. สมใจนำเงินที่ค้างใช้ให้แก่สมนึก
หมดแล้ว

ค. เมื่อลูกบรรลุนิติภาวะแล้วก็หมด
หน้าที่ของพ่อแม่

ง. เมื่อผู้ปกครองผู้เยาว์ตาย สิทธิของ
ผู้เยาว์ยอมดับสูญ

จ. เมื่อนักเรียนจบจากโรงเรียนแล้ว
ครูไม่มีสิทธิที่จะตักเตือน

22. คุณพอบอกบุญมีว่าอีก 2 ปี จะต้องไป
ขึ้นทะเบียนเป็นทหาร แสดงว่าขณะนี้
บุญมีอายุเท่าไร

ก. 14 ปี

ข. 15 ปี

ค. 16 ปี

ง. 17 ปี

จ. 18 ปี

23. นายวิทยามีส่วนมะพร้าวอยู่ชนิดหนึ่ง แต่ไม่มีเวลาดูแล จึงมอบให้นายวรุข ซึ่งเป็นญาติกันเป็นผู้ดูแลและนำมะพร้าวไปขายแต่ไม่ได้ขายที่กิน สิทธิในเรื่องนี้เรียกว่าอะไร

- ก. สิทธิอาศัย
- ข. สิทธิเก็บกิน
- ค. สิทธิยักหน่วง
- ง. สิทธิครอบครอง
- จ. สิทธิเหนือพื้นดิน

24. โสภณนำรถยนต์ไปซ่อมที่อู่รถ โสภณมีเงินไม่พอที่จะชำระและต้องการที่จะเอารถออกไป แต่เจ้าของอู่ไม่ยอมให้โดยอ้างสิทธิใดตามกฎหมาย

- ก. สิทธิค้ำประกัน
- ข. สิทธิจำนอง
- ค. สิทธิจำนอง
- ง. สิทธิยักหน่วง
- จ. สิทธิครอบครอง

25. พิชัยตั้งบริษัทขายยาชนิดหนึ่ง ไม่ต้องการให้ผู้ใดแอบอ้างขายยาประเภทเดียวกัน พิชัยคงทำอย่างไรจึงป้องกันมิให้ผู้อื่นลอกเลียนแบบได้

- ก. จดทะเบียนยา
- ข. จดทะเบียนบริษัท
- ค. จดทะเบียนลิขสิทธิ์
- ง. จดทะเบียนกรรมสิทธิ์
- จ. จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

คำชี้แจง จงพิจารณาสถานการณ์ในข้อ 26-30 ว่าเกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิและการระงับสิทธิ

ตามข้อใดจาก ก-จ

- ก. การโอนสิทธิ
- ข. การรับช่วงสิทธิ
- ค. สิทธิระงับเพราะขาดผู้ทรงสิทธิ
- ง. สิทธิระงับเพราะขาดผู้ทรงสิทธิ
- จ. สิทธิระงับเพราะวัตถุแห่งสิทธิดับสูญ

26. สมโภชขายโทรทัศน์ให้แก่ประสงค์ สิทธิในการขายโทรทัศน์ของสมโภชหมดไปเพราะเหตุใด

27. บ้านของสมยศถูกไฟไหม้อยู่อาศัยไม่ได้ สมยศยอมหมดสิทธิในตัวบ้านเพราะเหตุใด

28. โสภณชำระหนี้ให้แก่พิชัยหมดแล้ว พิชัยหมดสิทธิจะเรียกร้องจากโสภณอีกเพราะเหตุใด

29. ถ้าสมหมายป่วยไม่สามารถไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ สิทธิในการลงคะแนนของสมหมายยอมหมดไปเพราะเหตุใด

30. เมื่อสุนทรทำให้เกิดไฟไหม้บ้านของสำราญ แต่สำราญประกันอัคคีภัยไว้ บริษัทประกันภัยยอมจ่ายค่าเสียหายให้แก่สำราญ แต่บริษัทจะเป็นผู้ฟ้องสุนทร บริษัทใช้สิทธิข้อใดในการฟ้องร้อง

31. สิ่งใดที่เป็นผลจากการที่ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย
- คนในชาติสามัคคีกัน
  - การเมืองมีความมั่นคง
  - บ้านเมืองมีความสงบสุข
  - ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น
  - ประชาชนชยันต์มาหาгин
32. การกระทำใดที่แสดงว่าเป็นคนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่
- ตื่นนอนแต่เช้ารีบมาโรงเรียน
  - มาโรงเรียนทุกวันถึงแม้จะมาสายบ้าง
  - ทำการบ้านให้เสร็จถึงแม้ต้องลอกเพื่อน
  - ให้เพื่อนลอกการบ้านเพราะส่งสารเพื่อน
  - หน้าที่บางอย่างไม่ต้องทำก็ได้เพราะถ้าให้เพื่อนทำจะมีผลดีกว่า
33. บุคคลประเภท "ต่อหน้าสรรเสริญ ลับหลังนินทา" ถือว่ากระทำผิดข้อใด
- ข้อ 1
  - ข้อ 2
  - ข้อ 3
  - ข้อ 4
  - ข้อ 5
34. "ขอชักเพื่อนนักเรียนว่าอย่าได้หนีออกนอกบริเวณโรงเรียนก่อนโรงเรียนเลิกเป็นอันขาด" คำกล่าวนี้หมายถึงเรื่องใด
- ความอดทน
  - ความซื่อสัตย์
  - ความเสียสละ
  - ความมีวินัย
  - ความรับผิดชอบ
35. การกระทำใดเป็นบาปทางใจ
- สมศรีชอบนินทาผู้อื่น
  - สมโภชคิดจะฆ่าสมหมาย
  - สมปองหาгинทางการลักขโมย
  - วิโรจน์สร้างหลักฐานเท็จ
  - สุชาดาชอบพูดจากระแทกกระแทกผู้อื่น
36. พฤติกรรมใดจัดได้ว่าเป็นการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
- ใส่บาตรทุกวัน
  - เสียภาษีอากร
  - ยื่นเคารพธงชาติ
  - ปฏิบัติตามกฎหมาย
  - ประกอบอาชีพสุจริต

37. โรงเรียนจัดให้นักเรียนไปพักแรมที่
ค่ายลูกเสือ เพราะมีจุดมุ่งหมายใด
ก. ฝึกความอดทน
ข. ฝึกความกล้าหาญ
ค. ฝึกความรับผิดชอบ
ง. ฝึกให้เป็นคนตรงต่อเวลา
จ. ฝึกความมีระเบียบความมีวินัย
38. การกระทำเช่นไรที่แสดงว่าเป็นคนมี
วินัยในตนเอง
ก. ตำรวจกำลังตามจับคนร้าย
ข. ในวันหยุดทุกคนมักนอนกันสบาย
ค. นักเรียนทิ้งเศษอาหารลงในถังขยะ
ง. นักเรียนแต่งกายตามสบายมาโรงเรียน
จ. พ่อแม่ทำงานหนักเพื่อหาเงินส่งให้
ลูกเรียน
39. กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นข้อบังคับ
ทางสังคม เพื่อต้องการให้เกิดอะไร
ก. ความอดทน
ข. ความมีวินัย
ค. ความเสียสละ
ง. ความซื่อสัตย์
จ. ความรับผิดชอบ
40. นักเรียนบางคนชอบหนีออกนอกห้องเรียน
ในระหว่างชั่วโมงเรียน แสดงว่า
นักเรียนขาดคุณธรรมใด
ก. ความอดทน
ข. ความเสียสละ
ค. ความซื่อสัตย์
ง. ความสามัคคี
จ. ความรับผิดชอบ
41. ถ้ามีเพื่อนมาพูดจาวากลาวิให้เราเจ็บใจ
เราควรปฏิบัติตัวอย่างไร
ก. เดินเลี่ยงไปทางอื่น
ข. คิดสาปแช่งให้ตายตกนรก
ค. ไม่ว่าตอบแต่ยั่วให้เขาพูดจนเหนื่อย
ง. ทนให้พูดอีก 3 ครั้งถ้าเกินจะต้อง
พูดโต้ตอบ
จ. ให้นับหนึ่งถึงสิบถ้าเขาไม่หยุด
ให้นับต่อไปจนกว่าจะหยุด
42. ดวงใจบอกละอายเสียใจซึ่งคุณพ่อ
สอนเอาไว้ให้ตำรวจ จนทำให้คุณพ่อ
ต้องติดคุก การกระทำของดวงใจ
ถูกตองหรือไม่
ก. ถูกเพราะดวงใจมีความรักชาติ
ข. ถูกเพราะดวงใจทำตามกฎหมาย
ค. ถูกเพราะถูกตำรวจตรวจพบดวงใจ
มีความผิดด้วย
ง. ไม่ถูกเพราะทำให้เสียชื่อเสียงวงศ์สกุล
จ. ไม่ถูกเพราะดวงใจไม่ซื่อสัตย์ต่อพ่อ

43. การปฏิวัติและการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ในประเทศไทยหลายครั้งเกิดจากสาเหตุใด
- ทหารมีอำนาจมาก
  - ระบบการเมืองไม่มั่นคง
  - ชาคผู้นำที่มีความสามารถ
  - รัฐบาลไม่มีเสียงข้างมากในสภา
  - ประชาชนไม่เข้าใจการปกครอง
แบบประชาธิปไตย
44. ลักษณะใดที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของ
ชาติมากที่สุด
- ประชาชนขาดความอดทน
  - ประชาชนขาดความเสียสละ
  - ประชาชนขาดความสามัคคี
  - ประชาชนขาดความกล้าหาญ
  - ประชาชนขาดระเบียบวินัย
45. ข้อใดมิใช่จุดประสงค์ของความมั่นคง
ของชาติ
- ความต้องการมีชีวิตอยู่รอด
  - ความต้องการอยู่อย่างสุขสบาย
  - ความต้องการอยู่อย่างมีสวัสดิภาพ
  - ความต้องการมีความเป็นไทแก่ตนเอง
  - ความต้องการอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี
และมีเกียรติ
46. ในขณะนี้นักเรียนมีส่วนช่วยเหลือ
ประเทศชาติได้อย่างไร
- เสียภาษีอากร
  - เข้ารับการศึกษาอบรม
  - ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจจับผู้ร้าย
  - ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ส.ส.
  - ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย
ของสังคม
47. การปกครองระบอบประชาธิปไตย
ของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ
นามาจากสาเหตุใด
- ชาคกำลังทหาร
  - ชาคผู้นำที่มีความสามารถ
  - ความตกต่ำทางเศรษฐกิจ
  - คนในชาติขาดความสามัคคี
  - ประชาชนมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ
48. ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ประชาชนมีความนับถือให้เกียรติแก่กัน
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นับว่า
มีน้ำใจประชาธิปไตยในด้าน
- ศีลธรรม
  - คารวธรรม
  - สามัคคีธรรม
  - ปัญญาธรรม
  - บารมีธรรม

49. การใช้กำลังเข้าตัดสินปัญหา แสดงว่า
 ชวนำใจประชาธิปไตยในเรื่องใด
 ก. สัจธรรม
 ข. ความจริง
 ค. สามัคคีธรรม
 ง. ปัญญาธรรม
 จ. บารมีธรรม
50. เพื่อให้ประเทศชาติมั่นคง และประชาชน
 มีความกินดีอยู่ดี จะต้องมีการพัฒนา
 ประเทศในด้านใด
 ก. การเกษตรกรรม
 ข. การคมนาคม
 ค. การอุตสาหกรรม
 ง. การพาณิชย์กรรม
 จ. การวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
51. ครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนาสังคม
 อย่างไร
 ก. เป็นแบบอย่างของสังคม
 ข. ช่วยแก้ปัญหาของสังคมได้ทุกกรณี
 ค. เป็นแหล่งปลูกฝังพฤติกรรมของสังคม
 ง. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของสังคม
 กับครอบครัว
 จ. เป็นรากฐานในการปกครองใน
 ระบบประชาธิปไตย
52. ลักษณะที่สำคัญของประชาธิปไตยคือ
 ก. การให้สิทธิและเสรีภาพ
 ข. การมีสิทธิเท่าเทียมกัน
 ค. การปกครองโดยอิสระ
 ง. การปกครองโดยประชาชน
 จ. การปกครองโดยยึดหลักการและ
 เหตุผล
53. การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรที่บริสุทธิ์
 จะก่อให้เกิดประโยชน์ในเรื่องใด
 ก. จะทำให้ตรากฎหมายได้สะดวก
 ข. จะได้น้ำที่ดื่มมาปกครองประเทศ
 ค. ประชาชนจะวางใจในการบริหาร
 ประเทศ
 ง. จะทำให้ผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ได้
 อย่างสมบูรณ์
 จ. ประชาชนจะมีความรู้สึกร่วม
 ร่วมในการปกครอง
54. เพราะเหตุใดประชาชนในชนบทจึง
 อพยพเข้ามาอยู่ในเมืองหลวงมากขึ้น
 ก. ต้องการหางานทำ
 ข. ต้องการความสุขทางใจ
 ค. ต้องการที่อยู่อาศัยใหม่
 ง. ต้องการความสะดวกปลอดภัย
 จ. ต้องการอยู่ใกล้กับญาติพี่น้อง

55. การเป็นพ่อค้าที่ดีควรมีคุณธรรมในด้านใด
- ก. ความมีวินัย
  - ข. ความสันโดษ
  - ค. ความเสียสละ
  - ง. ความซื่อสัตย์
  - จ. ความรับผิดชอบหน้าที่
56. ลักษณะคนมีวินัยจะขยายตัวได้เร็วที่สุดในสังคมแบบใด
- ก. ประชาชนมีปัญหา
  - ข. นักศึกษามีความเจริญ
  - ค. ประชาชนมีเสรีภาพทางความคิด
  - ง. กรรมกรที่ใช้แรงงานมีค่าครองชีพสูง
  - จ. ประชาชนมีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
57. แนวทางที่จะป้องกันมิให้ประชาชนตกเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อ
- ก. ทำให้ไม่รู้ไม่ชี้
  - ข. เชื่อตามข่าวสารต่าง ๆ
  - ค. มีเหตุผลและวิจารณ์
  - ง. ไม่ยึดมั่นในระบอบการปกครองมากนัก
  - จ. เชื่อตามความคิดเห็นของคนเดียวกัน
58. สถาบันที่มีความยั่งยืนเท่ากับความมั่นคงของชาติคือ
- ก. รัฐสภา
  - ข. วุฒิสภา
  - ค. สภานิติบัญญัติ
  - ง. สภาผู้แทนราษฎร
  - จ. พระมหากษัตริย์
59. หน้าที่ใดที่กฎหมายไม่บังคับ แต่เป็น การรับผิดชอบต่อการใช้สิทธิ
- ก. เสียภาษีอากร
  - ข. การรับราชการทหาร
  - ค. การเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ
  - ง. การใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร
  - จ. การรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
60. ถ้าสังคมขาดบุคคลที่เสียสละแล้ว ผลจะเป็นอย่างไร
- ก. คนจะไม่รู้จักกัน
  - ข. ทุกคนจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
  - ค. ทุกคนจะพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
  - ง. ทุกคนจะมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน
  - จ. จะมีการกระทบกระทั่งกันเป็นประจำ

แบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อที่จะศึกษาพฤติกรรมบางอย่างของนักเรียน
เท่านั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียนได้กรุณาตอบแบบสอบถามตามความจริงของ
นักเรียนเอง เพราะผลการทดสอบครั้งนี้ จะได้นัดหรือไม่นัดขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน
2. แบบสอบถามนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด เป็นเพียงแต่ความจริงของนักเรียน
เท่านั้น จึงใคร่ขอให้นักเรียนได้กรุณาตอบแบบสอบถามนี้อย่างจริงจังที่สุด
3. ในการตอบให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความว่า
บ่อยที่สุด บ่อย นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยเลย เพียงข้อความละเครื่องหมายเท่านั้น
ตามพฤติกรรมที่นักเรียนได้กระทำอยู่

ตัวอย่าง

ชื่อ ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

เลขที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
๐	เมื่อฉันทำการบ้านไม่ได้ ฉันจะเลิกทำทันที				

นักเรียนเคยแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1.	ฉันขีดเขียนข้อความต่าง ๆ ลงบนโต๊ะเรียน				
2.	วิชาไหนที่ฉันไม่ชอบเรียน ฉันจะไม่ตั้งใจเรียน				
3.	ฉันสามารถทำงานให้เสร็จเรียบร้อยทันเวลาที่กำหนด				
4.	ในขณะที่ครูกำลังสอนฉันชอบอ่านหนังสืออ่านเล่น หรือทำงานอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น				
5.	เมื่อมีการนัดหมายกับเพื่อน ๆ ฉันมักจะไปไม่ทัน				
6.	ฉันช่วยทำงานบ้านทุกอย่างโดยไม่ต้องให้พ่อแม่หรือบอก				
7.	เมื่อฉันกระทำความผิด ฉันจะไม่ยอมรับผิด				
8.	เมื่อฉันกลับบ้านผิดเวลา ฉันจะบอกพ่อแม่ว่าครูให้ทำงานที่โรงเรียน				
9.	ฉันเคยแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน				
10.	ฉันแอบหยิบเงินของพ่อแม่โดยไม่ได้รับอนุญาต				
11.	ฉันจะบอกครูว่า ฉันทำงานเสร็จแล้วแต่ลืมเอามา ทั้ง ๆ ที่ยังทำไม่เสร็จ				

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
12.	ฉันเคยแกล้งทำเป็นป่วยเพื่อจะได้ไม่ต้องทำอะไร				
13.	ฉันมักจะเลิกสนใจการทำงานถ้าคิดว่าจะไม่เสร็จ				
14.	ฉันไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเลยในขณะที่เรียน				
15.	เมื่อฉันทำสิ่งใดแล้ว ฉันจะไม่เปลี่ยนใจง่าย ๆ				
16.	ฉันตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ ด้วยตัวเอง				
17.	ฉันทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จโดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น				
18.	ฉันไม่ยอมเชื่อสิ่งใดง่าย ๆ จนกว่าจะมีหลักฐานยืนยัน				
19.	ก่อนสอบทุกครั้งฉันจะวางแผนดูหนังสือจนครบทุกวิชา				
20.	ฉันมักจะรีบร้อนและทำงานอย่างขอไปทีเพื่อให้มันส่งครู				
21.	เมื่อเพื่อนมาชวนไปเที่ยว ฉันจะไม่ไปถ้าทำงานยังไม่เสร็จ				
22.	เมื่อฉันทำงานอะไรก็ตาม ฉันมักจะทำให้เสร็จก่อนแล้วจึงพัก				

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
23.	ก่อนที่จะฉันจะทำอะไร ฉันจะต้องวางแผนในการทำงานนั้น ๆ				
24.	ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ละเลยหรือเพิกเฉย				
25.	เมื่อฉันทำการบ้านไม่ได้ ฉันมักจะปล่อยให้เลยตามเลย				
26.	ฉันมักจะมีเรื่องทะเลาะกับผู้อื่นเมื่อเขาพูดขัดหูฉัน				
27.	เมื่อมีผู้มาแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้ง ฉันมักทนรับฟังจนจบเสียก่อนที่จะโต้แย้ง				
28.	ถึงแม้อากาศจะหนาวหรือร้อน ฉันจะพยายามทำงานหรือการบ้านให้เสร็จ				
29.	เวลาที่ทำการบ้านผิด ฉันจะลองทำใหม่จนกว่าจะถูก				
30.	แม้ว่างานที่ครูให้ทำจะน่าเบื่อหน่ายและไม่น่าสนใจ ฉันจะพยายามทำจนเสร็จเรียบร้อย				

ภาคผนวก ค

ชุดการเรียนรู้แบบเรียนโปรแกรม

ชุดการสอนแบบชนิดิเคท

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

1. นักเรียนจะเรียนไปทุกกรอบตามลำดับ จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้ เพราะจะทำให้นักเรียนเรียนไม่ต่อเนื่อง
2. เมื่อนักเรียนเอากระดาษสีที่แนบมาพร้อมกันนี้มาปิดคำตอบแล้ว นักเรียนเริ่มลงมือศึกษาบทเรียนนี้ได้เลย
3. เมื่อนักเรียนทำกรอบที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ตรวจดูคำตอบที่ถูกต้องได้แล้วก็เลื่อนกระดาษสีไปยังกรอบที่ 2, 3, 4 เรื่อยไปตามลำดับจนจบบทเรียน
4. นักเรียนจงเชื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยนักเรียนจะไม่เปิดดูคำตอบก่อนที่นักเรียนจะตอบคำถามในกรอบนั้นให้สมบูรณ์เสียก่อน
5. บทเรียนนี้จะเกิดประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนมีความเชื่อสัตย์ต่อตนเอง
6. เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในกรอบใด นักเรียนสามารถย้อนกลับไปดูกรอบที่นักเรียนได้เรียนผ่านมาได้
7. นักเรียนจงพยายามทำตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด
8. นักเรียนจงพยายามทำบทเรียนนี้ให้ดีที่สุด และจงตอบคำถามด้วยความมั่นใจ แล้วนักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียน

"หวังว่านักเรียนคงเรียนบทเรียนนี้ด้วยความสนุกสนาน และได้รับความรู้มากที่สุด"

บทเรียนที่นักเรียนอ่านอยู่นี้เรียกว่า "บทเรียนโปรแกรม" ไม่ใช่ข้อสอบ ในบทเรียนจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ในแต่ละตอนยังแบ่งเนื้อหาเป็นข้อย่อย ๆ เรียกว่า "กรอบ" ซึ่งในแต่ละกรอบจะมีคำถามให้นักเรียนตอบโดยการเติมคำ ขอบความให้สมบูรณ์ หรือให้เลือกข้อความที่ถูกต้อง ในแต่ละกรอบที่นักเรียนตอบคำถาม ก็จะมีคำตอบไว้ให้นักเรียนตรวจ โดยคำตอบจะอยู่ในกรอบถัดไปทางขวามือของนักเรียน ดังตัวอย่างข้างล่าง

00. แผนที่ คือ การจำลองลักษณะของพื้นผิวโลกลงบนแผ่นกระดาษ หรือวัสดุที่แบบราบอื่น ๆ ดังนั้น หากเราดูแผนที่ก็เหมือนเรากำลังดูส่วนหนึ่งส่วนใดของ	
01. ในการเขียนแผนที่ อาจเขียนเพียงบริเวณหนึ่งบริเวณใดของพื้นโลก หรือจะเขียนทุกส่วนก็ได้ ซึ่งหากว่าเขียนทั้งหมดเรามักเรียกว่า .....โลก	พื้นผิวโลก
02.	แผนที่

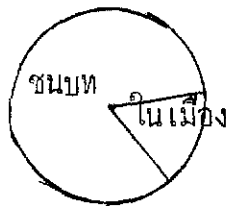
นักเรียนจะเห็นว่า คำตอบของกรอบ 00 จะอยู่ทางขวามือของกรอบ 01 และคำตอบของกรอบ 01 จะอยู่ทางขวามือของกรอบ 02 เช่นกัน

คำตอบและคำถามของบทเรียนจะเป็นลักษณะเช่นนี้เรื่อยไปจนหมดบทเรียน "ขอให้นักเรียนจงทำความเข้าใจกับวิธีการการใช้บทเรียนนี้ให้คึ้นะ"

บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ความสำคัญของพลเมืองในท้องถิ่น

1. ประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณห้าแสนตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 50 ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่กระจายอยู่ในท้องถิ่นทั่วประเทศ มีจำนวนประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นชนบท พลเมืองเหล่านี้มีความสำคัญต่อประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

ในกรอบนี้นักเรียนยังไม่
ต้องตอบคำถามใดทั้งสิ้น
จงพยายามทำความเข้าใจและตอบคำถามให้
ดีที่สุด

2. พลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นบุคคลที่มีส่วนในการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ตลอดจนทรัพยากรที่จะใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งพลเมืองเหล่านี้อาศัยอยู่ .....
(ในเมือง/ในท้องถิ่น)

(อ่านให้เข้าใจนะ คิด
สักนิดจึงค่อยตอบคำถาม)

3. พลเมืองในท้องถิ่นเมื่อมาอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นพวก จนกลายเป็นชุมชนในชุมชนที่พวกเขาอาศัยอยู่นั้นจำเป็นต้องมีการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ในเรื่องของความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย การศึกษา การสาธารณสุข และด้านการปกครอง ดังนั้นสวัสดิการต่าง ๆ จะมีขึ้นเมื่อพลเมืองมาอยู่รวมกันเป็น .....

ในท้องถิ่น

4. เมื่อพลเมืองมาอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนแล้ว จะต้องมาช่วยกันสร้างสรร และเสริมสร้างชุมชนของตนเอง ให้เจริญก้าวหน้า อันถือว่าเป็นหน้าเวรื่อง ....ทุกคนในท้องถิ่นนั้น	ชุมชน
5. หน้าที่ที่สำคัญของพลเมืองในท้องถิ่นมีอยู่ 3 ประการ คือหน้าที่ในด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และหน้าที่ในค่านิยม ซึ่งพลเมือง ....(ทุกคน/บางคน) มีส่วนเกี่ยวข้อง	พลเมือง
6. หน้าที่ในด้านการเมืองการปกครอง ผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้งของพลเมืองในท้องถิ่น ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เสียงของพลเมืองในท้องถิ่นเป็นเสียงสำคัญที่จะชี้นำภาพการเมือง การปกครองของประเทศได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเพื่อให้การเมืองการปกครองของประเทศดำเนินไปด้วยดี พลเมืองจะต้องไปออกเสียงเลือก	ทุกคน
7. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเราถือเสียงข้างมากเป็นหลัก ผู้ได้รับเลือกให้เป็นรัฐบาล ทำหน้าที่ปกครองบ้านเมือง บอมาจากเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรนี้ มาจากการ .....(เลือกตั้ง/แต่งตั้ง)	ผู้แทนราษฎร

8. <u>หน้าที่ในค่านเศรษฐกิจ</u> พลเมืองในท้องถิ่นประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักเป็นผู้ผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค สำหรับเลี้ยงคนทั้งประเทศ พลเมืองในท้องถิ่นจึงทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตเครื่อง	เลือกตั้ง
9. ในชุมชนหนาแน่นหรือในเมืองใหญ่ย่อม<u>ไม่มีที่ดิน</u>ใช้เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ หรือสร้างโรงงานผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค จำเป็นต้องอาศัยที่ดินในท้องถิ่นเป็นแหล่งผลิตสินค้าออกที่ส่งไปขายต่างประเทศ สินค้าที่ส่งไปขายต่างประเทศส่วนใหญ่ผลิต ..... ก. ในเมือง ข. ในท้องถิ่น	อุปโภคบริโภค
10. สินค้าที่ส่งออกของประเทศส่วนใหญ่เป็นสินค้า<u>เกษตรกรรม</u> ซึ่งหารายได้ให้แก่บ้านเมืองปีละมาก ๆ และเมื่อขายได้มากก็ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น สินค้าที่หารายได้ให้ประเทศปีละมาก ๆ เป็นสินค้าประเภท	ในท้องถิ่น
11. สินค้าประเภทเกษตรกรรมทำให้<u>เศรษฐกิจ</u>ของประเทศดีขึ้น ซึ่งสินค้าเหล่านี้<u>พลเมืองในท้องถิ่นจะเป็นผู้ผลิต</u> ดังนั้นการผลิตสินค้าเกษตรกรรมจึงเป็นหน้าที่ของพลเมืองใน	เกษตรกรรม

12. หน้าที่ยีกประการหนึ่ง <u>เป็นหน้าที่ในค่านิยม</u> คนในท้องถิ่น เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ประเทศไทยเราจะเจริญ มั่นคงหรือไม่ เพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของคน เหล่านี้ ดังนั้นถ้าพลเมืองในท้องถิ่นมีคุณภาพจะทำให้ ประเทศ ..... ก. เจริญมั่นคง ข. อ่อนแอ	ท้องถิ่น
13. พลเมือง <u>ที่มีคุณภาพต้องมีความประพฤติดี ประพฤติชอบ</u> <u>มีความรักชาติบ้านเมือง มีความขยันหมั่นเพียร รู้จัก</u> <u>หน้าที่ของตนเอง มีการศึกษาดี และอยู่ในสังคมที่ดี</u> พลเมืองที่อยู่ในสังคมที่ไม่ดี ไม่มีความรักชาติ ขาด ความขยันหมั่นเพียรจะเป็นบุคคลที่..... (ไม่มี/มี) คุณภาพ	เจริญมั่นคง
14. นักเรียนจงบอกหน้าที่ของเมืองในท้องถิ่นมา 3 คำ 1. .... 2. .... 3.	ไม่มี

จบเรื่องความสำคัญของพลเมืองแล้วนะ หวังว่านักเรียนคงเข้าใจดี

5. ประเทศไทยเรานั้นมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการปกครองแบบนี้จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร และผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องมาจาก <u>พรรคการเมือง</u> ผู้แทนราษฎรที่ถูกองค์การตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย จะต้องมาจาก	ประชาชน
6. พรรคการเมืองจึงมีความสำคัญต่อระบอบการปกครองแบบ <u>ประชาธิปไตย</u> เป็นอย่างมาก ดังนั้นการปกครองที่ดีจะต้องมี <u>ผู้แทนราษฎร</u> ที่ดีและมี ..... ที่ดีด้วย	พรรคการเมือง
7. <u>พรรคการเมือง</u> ที่ดี จะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ 7.1 นโยบายของพรรค ซึ่งมีวิธีดำเนินงานและแนวทาง ในการปฏิบัติที่ชัดเจน 7.2 สมาชิกของพรรค ควรเป็นบุคคลที่มีประวัติที่ดี และ คุณสมบัติเหมาะสมเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ดังนั้นนโยบายของพรรคและสมาชิกของพรรค การเมืองที่ดี ก็จะเป็น ..... ที่ดีด้วย	พรรคการเมือง
8. ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรต้องเลือกบุคคลที่มาจาก พรรคการเมือง ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ กำหนดไว้ ดังนั้นผู้สมัคร เป็นผู้แทนราษฎร จะต้องสังกัด	พรรคการเมือง

ความยั่งยืนสังเกตได้จากกระทำ

9. ในการเลือกผู้แทนราษฎรที่ผ่านมาอันยังมีประชาชนให้ความสนใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกันน้อยเป็นสาเหตุทำให้เราได้ผู้แทนราษฎรที่ไม่ค่อยดี ดังนั้นผู้แทนราษฎรที่ผ่านมาจึงได้ก็เพราะประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ..... (มาก/น้อย)	พรรคการเมือง
10. อีกสาเหตุหนึ่งคือสถาบันพรรคการเมืองยังไม่มั่นคง มีการเปลี่ยนแปลงพรรคการเมืองกันบ่อย ๆ และนโยบายของพรรคการเมืองนั้น ๆ ยังขาดความชัดเจน ทำให้เราได้ผู้แทนราษฎรที่ ..... (ไม่ดี/ดี)	น้อย
11. นักเรียนจงตอบชี้ว่าทำอย่างไรจึงจะได้ผู้แทนราษฎรที่ดี 1. เลือกบุคคลที่มีความสามารถ 2. .... 3.	ไม่ดี

นักเรียนเก่งมากที่ทำตามคำสั่ง

12. <u>เมื่อประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงกันมาก ๆ</u> มีการ คัดเลือกพรรคการเมืองที่ดี และเลือกผู้แทนที่มีความรู้ ความสามารถแล้ว ก็คิดว่าเราคงจะได้ .... ที่ดี และจะทำให้สถาบันการเมือง	ไปใช้สิทธิออกเสียง มาก ๆ เลือกพรรค การเมืองที่ดี
13. <u>หน้าที่ของพลเมืองมิใช่เพียงการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร</u> <u>เท่านั้น แต่ยังมีหน้าที่ในด้านการปกครองอีก</u> <u>โดยพลเมืองทุกคนต้องให้ความร่วมมือแก่รัฐบาล</u> <u>ถ้าเราโครัฐบาลที่ไม่ตรงกับความต้องการของเรา</u> <u>เราจะ .....</u> ก. ไม่ให้ความร่วมมือ ข. ให้ความร่วมมือ	ผู้แทนราษฎรมั่นคง
14. <u>เราต้องยอมรับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งตาม</u> <u>เสียงส่วนใหญ่ของประชาชน</u> ที่ได้เลือกมา เป็นไปตาม กฎของการปกครองแบบ	ให้ความร่วมมือ

15. การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชน ต้องยอมรับเสียงข้างมากแล้วยังไม่พอ <u>จะต้อง</u> <u>ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล</u> โดยทำหน้าที่ของ ตนเองในฐานะ..... ที่ดีของชาติ	ประชาธิปไตย
16. <u>การช่วยกันรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย</u> เป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ทุกคนต้องช่วยกัน ปกป้องรักษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองของ ไทยแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปกป้องรักษาพระมหากษัตริย์ถือว่าเป็น .....ของพลเมืองทุกคน	พลเมือง
17. การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขถือว่าเป็น<u>การปกครองที่เหมาะสมกับ</u> <u>สภาพของสังคมไทยมากที่สุด</u> ดังนั้นพลเมืองจึงมีหน้าที่ช่วยกันรักษา การปกครองระบอบ	หน้าที่

ถ้าไม่เข้าใจกรอบนี้โปรดทบทวน

18. <u>การปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง</u> กฎหมาย เป็นข้อกำหนดเป็นระเบียบที่ไ้บัญญัติขึ้นมา จากรัฐสภา ซึ่งรัฐสภานี้ถือว่าเป็นเสียง ส่วนใหญ่ของประเทศ ฉะนั้นเมื่อรัฐสภา ตรากฎหมายใดขึ้นมาประชาชนต้อง ..... (ไม่ยอมรับ/ยอมรับ)	ประชาธิปไตย
19. ประชาชนต้อง<u>ยอมรับ</u>และปฏิบัติตาม กฎหมายที่รัฐสภาบัญญัติขึ้นมาถึงแม้เรา จะเห็นควยหรือไม่เห็นควยก็ตาม ก็ต้อง ยอมรับตามกติกาของระบอบ.....	ยอมรับ
20. <u>การป้องกันประเทศ</u> พลเมืองต้อง ร่วมมือป้องกันและแก้ไขภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคน เมื่อเห็น สิ่งผิดปกติที่จะเป็นภัยต่อบ้านเมือง จะต้อง รีบแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ หน้าที่ป้องกันประเทศพลเมืองทุกคน ต้องร่วมมือ.....และ	ประชาธิปไตย

ความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติของผู้ดี

21. ถ้านักเรียนเห็นคนร้ายกำลังลักขโมย พระพุทธรูป นักเรียนควรทำอย่างไร ก. แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ข. เดินหนีไม่สนใจ	ป้องกัน แก้ไข
22. การที่นักเรียนเห็นคนร้ายกำลังลักขโมย พระพุทธรูปแล้วแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ เป็นการให้ความร่วมมือในการ..... .....อย่างหนึ่ง	แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ
23. <u>การเสียภาษีอากร</u> เพื่อให้รัฐบาลได้มีเงิน ใช้จ่ายในการปกครองประเทศและเพื่อ ความสงบของบ้านเมือง ประชาชนจำเป็นต้อง เสียภาษีอากรภาษีอากรที่รัฐบาลเก็บ จากประชาชนมานั้นได้นำไปใช้ในการ....	ป้องกันประเทศ

ถ้าท่านเหนื่อยก็ไปพักผ่อนสักครู

24. การหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร เป็น การทำลายประเทศชาติอย่างหนึ่งจะทำ ให้งานเมืองไม่สงบ และประเทศไม่พัฒนา ดังนั้นเพื่อให้งานเมืองสงบสุขและ มีความเจริญประชาชนต้อง.....	ปกครองประเทศ
25. นักเรียนจงสรุปหน้าที่ที่สำคัญของพลเมือง ในท้องถิ่นด้านการปกครองประเทศในระดับ ชาติมา 4 ข้อ 1. การป้องกันประเทศ 2. .... 3. .... 4.	เสียภาษีอากร
26. หน้าที่ในการปกครองประเทศของพลเมืองใน ท้องถิ่นยังมีอีกคือ <u>การเข้ารับราชการทหาร</u> ซึ่งทหาร เป็นกำลังสำคัญในการปกครองประเทศ มาก ช่วยป้องกันชายแดน ฉะนั้นการมาเป็น ทหารจึงถือว่าเป็น..... ของชาวไทยทุกคน	การปฏิบัติตามกฎหมาย การเสียภาษีอากร การรักษาการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย

ถ้าท่านเห็นชอบก็โปรดทำสัญลักษณ์

27. ชายไทยเมื่ออายุครบ 17 ปี จะต้องไปขึ้นทะเบียนเป็นทหารกองเกิน และเมื่ออายุครบ 21 ปี จะต้องเข้ารับการตรวจคัดเลือกเป็นทหาร ดังนั้นชายไทยทุกคนเมื่ออายุครบ 21 ปีต้องมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ	หน้าที่
28. เมื่อชายไทยอายุ 21 ปีแล้วไม่ไปเข้ารับการตรวจคัดเลือกเป็นทหารจะถือว่ามีความผิดในฐานที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การที่ชายไทยไม่เข้ารับการตรวจคัดเลือกเป็นทหารเมื่อถึงกำหนดถือว่าชายผู้นั้นไม่ปฏิบัติ.....	เข้ารับการตรวจ คัดเลือกเป็นทหาร
29. การช่วยเหลือราชการตามโอกาสอันสมควร ถือว่าเป็นหน้าที่อีกประการหนึ่งในการให้ความร่วมมือช่วยเหลือราชการนั้นเราสามารถทำได้ เช่น การพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การบริจาคทรัพย์สินของ หรือการช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ ซึ่งถือว่าเป็น.....อย่างหนึ่งของทุกคน	ตามหน้าที่

เกมมาก ๆ

30. นักเรียนจงบอกหน้าที่ในการช่วยเหลือราชการตามโอกาสอันสมควรมา 2 ข้อ 1. .... 2.	หน้าที่
31. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปอย่างสมบูรณ์ และเพื่อให้ได้ผู้แทนราษฎรที่ดี มีเสียงส่วนมากมาปกครองประเทศ ประชาชนจึงมีหน้าที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ดังนั้นการเลือกผู้แทนราษฎรจึงเป็นหน้าที่ของพลเมืองทุกคนที่ต้องไปใช้.....	การพัฒนาท้องถิ่น การบริจาครพัสสิ่งของ
32. จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ นักเรียนจงสรุปหน้าที่ของพลเมืองในการปกครองระบอบราชาธิมา 4 ข้อ 1. การช่วยกันรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. การปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง 3. การป้องกันประเทศ 4. .... 5. .... 6. .... 7.	สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

33. <u>การปกครองระดับภูมิภาค</u> เป็นลักษณะการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับพลเมืองในท้องถิ่น..... (มากกว่า / น้อยกว่า) การปกครองในระดับชาติ	การเสียภาษีอากร การช่วยเหลือราชการ ตามโอกาสสมควร การเข้ารับราชการทหาร การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
34. การปกครองในระดับภูมิภาคนี้จะแบ่งการปกครองออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จังหวัด อำเภอ (นายอำเภอ) (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ระดับจังหวัดมี<u>ผู้ว่าราชการจังหวัด</u> เป็นหัวหน้าในการปกครอง ระดับอำเภอมี<u>นายอำเภอ</u> เป็นหัวหน้าในการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเป็นหัวหน้า การปกครองในระดับ..... (ภูมิภาค/ชาติ)	มากกว่า

ขั้นต้นคือความอดทน

35. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนภายใน..... และนายอำเภอได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนภายใน.....	ภูมิภาค
36. ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเป็นข้าราชการที่ได้รับ (เลือกตั้ง / แต่งตั้ง) จากส่วนกลางไปปกครองภูมิภาคนั้นๆ	จังหวัด อำเภอ
37. ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการในจังหวัดและอำเภอ จะต้องปฏิบัติด้วยความเป็นธรรมและสุจริต ไม่ก่อให้เกิดความกระทบกระทั่งต่อสิทธิของพลเมืองใน.....	แต่งตั้ง
38. ถ้าข้าราชการปฏิบัติมิชอบ หรือไม่ยุติธรรม พลเมืองในท้องถิ่นสามารถร้องเรียนผ่านทางผู้บังคับบัญชาชั้นสูง หรือผู้แทนราษฎรได้ ซึ่งการร้องเรียนนี้ถือว่าเป็นสิทธิของพลเมืองที่..... ก. กระทำได้ ข. กระทำไม่ได้	ท้องถิ่น

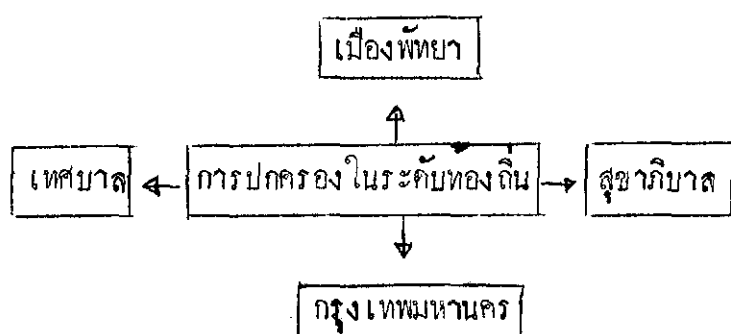
39. การร้องเรียนหรือการเรียกร้องไม่ควรใช้วิธีรุนแรง เช่น การประท้วง การขับไล่ หรือการทำลายอาคารสถานที่ ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและเป็นการใช้สิทธิไม่ถูกต้อง การร้องเรียนที่ถูกต้อง ต้องร้องเรียนผ่านทางผู้..... ..... หรือ.....	กระทำได้
40. การปกครองระบอบท้องถิ่น เป็นการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับพลเมืองมากที่สุดทั้งนี้เพราะ เป็นท้องที่พลเมืองอาศัยอยู่ รัฐบาลจึง เห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงพยายามให้พลเมืองรู้จักการปกครองตนเอง และการปกครองในลักษณะนี้จะ เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่.....	ผู้บังคับบัญชา ผู้แทนราษฎร
41. สาเหตุที่ต้อง การกระจายอำนาจในลักษณะแบบนี้ก็เพราะว่า ประชาชนจะรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง เป็นอย่างดี และรู้ว่า ในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่นั้นมีปัญหาอะไรบ้าง และจะแก้ไข ปัญหาอย่างไร ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นจะแก้ไขได้อย่างไร..... (พลเมืองในท้องถิ่น/รัฐบาล) เป็นผู้แก้ปัญหาจึงจะดีที่สุด	ท้องถิ่น

42. รัฐบาลจึงให้พลเมืองในท้องถิ่นเลือกตั้งผู้แทนขึ้นมาปกครอง
ตนเอง มาแก้ไขปัญหารากฐานของท้องถิ่น และ เก็บภาษี
ในท้องถิ่นเอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาคือ.....
(ถูกทาง / ไม่ถูกทาง)

พลเมืองในท้องถิ่น

43. การปกครองท้องถิ่นนี้จะออกมาในรูปแบบของเทศบาล
สุขาภิบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร โดย
ส่วนมากจะเป็นชุมชนขนาดใหญ่
รูปแบบของการปกครองท้องถิ่น

ถูกทาง

เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร เป็น
การปกครองในระดับ .....

โปรดสำรวจความสามารถของตัวเอง

44. หัวหน้าในการปกครองของเทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพฯ นี้ได้มาจากการ..... (เลือกตั้ง / แต่งตั้ง)	ท้องถิ่น
45. การปกครองในระดับท้องถิ่นจะเป็นการปกครองที่ได้ผลดีมากที่สุดนั้น พลเมืองในท้องถิ่นจะต้องรู้จักปฏิบัติตามบทบาท และ.....ของตนเอง	เลือกตั้ง
46. บทบาทและหน้าที่ประการแรกที่พลเมืองควรกระทำ คือ ให้ความสนใจในการปกครองท้องถิ่นของตน เช่น เมื่อมีการเลือกตั้งก็จะต้องไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกบุคคลที่ดี มีความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริตมาทำหน้าที่แทนตัวเรา โดยบุคคลที่เลือกมานั้นจะมา.....	หน้าที่
47. บทบาทและหน้าที่อีกประการหนึ่ง คือ ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนปกครอง โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเสียภาษีอากร การติดตามผลการปกครองท้องถิ่น การดำรงตนให้เป็นคนดี หรือการช่วยเหลือในด้านแรงงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็น..... ของพลเมืองในท้องถิ่น	ปกครองท้องถิ่น

โปรดสำรวจความสามารถของตัวเอง

48. นักเรียนจงบอกหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นมา 3 ข้อ 1. .... 2. .... 3.	หน้าที่
49. การปฏิบัติความบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองจะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การปกครองท้องถิ่นและการบริหารท้องถิ่น บรรลุความจุทหมาย และผลประโยชน์ก็ยอมตกเป็นของ.....	การเสียภาษีอากร การติดตามผลการปกครอง การดำรงตนให้เป็นคนดี
จบตอนที่ 2 แล้วนะ ขอให้พักเหนื่อยสักครู่ และขอชมว่านักเรียนเก่งจริง ๆ ที่สามารถทำจนเสร็จ และทำความเข้าใจ	พลเมืองในท้องถิ่น

ตอนที่ 3 บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นตำบล

1. สังคมมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการประดิษฐ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้หลาย ๆ ด้าน เช่น การคมนาคม การติดต่อสื่อสาร การสาธารณสุข หรือเครื่องอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ บางอย่างก็นำเทคโนโลยีมาแทนแรงงานของมนุษย์ หรือบางอย่างก็นำมาช่วยเสริมสร้างคุณภาพ

ดังนั้นเมื่อเกิดมีสิ่งขึ้นมาใหม่ ๆ ก็ย่อมทำให้เกิดมีการ

.....

(ถ้าทำผิด ปรับปรุงใหม่
อย่าท้อใจ ในการเรียน)

2. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมี 2 ด้าน คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ และการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 ด้านนี้จะเกิดขึ้นเมื่อมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ

เทคโนโลยีสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 2

ด้านคือ .....

.....

เปลี่ยนแปลง

ไม่แปลกเลยถ้าตอบไม่ถูก

3. ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุสูง ก็จะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจให้มีผลสูงขึ้นด้วย และในปัจจุบัน ก็มีการเปลี่ยนแปลงทางความรู้วัตถุสูงมากจึง เป็นสาเหตุทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง..... สูงตามไปด้วย	ทางวัตถุ ทางจิตใจ
4. การเปลี่ยนแปลงทางความรู้ก็มากตามถ้าเกิดสูงมาก และมีได้ เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ก็ย่อมทำให้เกิดปัญหา ตามมาได้ ดังนั้นเมื่อในสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ก็ต้องมี การเตรียมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อป้องกันมิให้เกิด	จิตใจ
5. การป้องกันปัญหาในท้องถิ่น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมา สามารถ กระทำได้โดยที่พลเมืองในท้องถิ่นนั้น ๆ จะต้องปฏิบัติตนให้ เหมาะสม รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ดังนั้นการปฏิบัติตามหน้าที่จะเป็นการป้องกัน..... ที่เกิดขึ้นได้	ปัญหา

ความยากแพความขยัน

6. บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นด้านสังคมนี้ สามารถปฏิบัติได้หลายประการ เช่น การชวนชวายในด้านการศึกษา ซึ่งการศึกษาทำให้คนเจ็ยวฉลาด สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ พลเมืองสามารถปรับตัวได้ก็ ถ้าเป็นครูจกชวนชวายในคาน.....	ปัญหา
7. <u>การศึกษาเป็นรากฐานของความเจริญของมนุษย์</u> ทำให้คนมีคุณภาพสูง เมื่อพลเมืองในท้องถิ่นมีการศึกษาดีทุกคนแล้ว ก็ยอมทำให้พลเมืองเหล่านั้นเป็นคนมี..... สูงควย	การศึกษา
8. <u>เมื่อพลเมืองในท้องถิ่นมีคุณภาพสูง</u> ก็สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ ก็ยอมทำให้ท้องถิ่นเจริญก้าวหน้าท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าถ้าพลเมืองทุกคนเป็นบุคคลที่มี.....	คุณภาพ

ความยากแพ้วความขยัน

9. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้พลเมืองในท้องถิ่นมีคุณภาพนั้น ได้แก่ <u>โรงเรียน</u> <u>หน่วยงาน</u> <u>องค์กรเอกชนต่าง ๆ</u> <u>ตลอดจน</u> <u>ผู้ประกอบการของทุกคน</u> สถานที่ที่ช่วยปรับปรุงให้พลเมืองมีคุณภาพคือ 1. .... 2.	คุณภาพ, การศึกษา
10. การที่ผู้ประกอบการให้บุตรหลานช่วยประกอบอาชีพ โดยไม่ให้ เรียนหนังสือหรือออกโรงเรียนกลางคัน จะทำให้บุตรหลาน นั้นเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณภาพและเป็นการทำลาย..... .....ของเด็กเหล่านั้น	โรงเรียน หน่วยงานเอกชนต่าง ๆ
11. การชวนขยายหาความรู้เพิ่มเติม สามารถกระทำได้หลาย วิธีซึ่งความรู้เหล่านั้น อาจหาได้จากเอกสาร หนังสือพิมพ์ <u>วิทยุ หรือจากการสนทนาพูดคุย กับบุคคลที่มีความรู้</u> นั้น ๆ นักเรียนจงบอกแหล่งที่เพิ่มความรู้ให้แก่ตนเองมา 3 ชื่อ 1. .... 2. .... 3.	อนาคต

12. การดำรงชีวิตอย่างประหยัดก็ถือว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นด้านสังคมประการหนึ่งเหมือนกัน เพราะการประหยัดเป็นการช่วยชาติของตนเองควยเศรษฐกิจของชาติจะเจริญก้าวหน้า พลเมืองต้องดำเนินชีวิตอย่าง.....	วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ
13. ในแง่ของเศรษฐกิจถ้าประชาชนมีฐานะดี ก็ทำให้เศรษฐกิจของชาติดีไปด้วย ฉะนั้นการประหยัดของประชาชนก็ส่งผลถึงการประหยัดของ.....	ประหยัด
14. การยึดถือความสุจริตยุติธรรมในการดำเนินชีวิต เป็นหน้าที่อีกประการหนึ่งที่พลเมืองในท้องถิ่นควรปฏิบัติ ความสุจริตยุติธรรมเป็นรากฐานอันหนึ่ง อันนำมาซึ่งความสงบสุขของบุคคลในสังคม สังคมจะสงบสุขได้พลเมืองจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่าง.....	ชาติ

15. ตามปกติคนเราทุกคนย่อมต้องการความยุติธรรม คนที่ฉลาดหรือร่ำรวยต้องไม่ใช่สติปัญญาหรือความร่ำรวย เอาเปรียบคนที่มีความยุติธรรมน้อยกว่า หรือยากจนกว่า เช่น ไม่ซื้อตุ๊กตาคอกเบี้ยเงินกู ไม่คดโกง ฉ้อฉล ยึดที่ดินทรัพย์สิน ของผู้อื่น คนที่ฉลาดมักจะ..... (เลือกเปรียบ/ได้เปรียบ) คนที่ฉลาดน้อยกว่า	สุจริตยุติธรรม
16. ความไม่สุจริตจะก่อให้เกิดความเกลียดแค้นชิงชัง ถ้า คนจนในสังคมถูกกดขี่มากขึ้นทุกที คนร่ำรวยในสังคมก็อยู่ ..... (ไม่ได้ / ได้)	ได้เปรียบ
17. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เป็นบุคคลอีกประเภทหนึ่งที่ มีความสุจริตยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องไม่ข่มเหง รังแก ไม่ว่าควยตนเอง หรือโดยการสนับสนุนเห็นเป็นใจ ให้คนอื่นกระทำ การข่มเหงราษฎรถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไปในทาง ไม่.....	ไม่ได้

นักเรียนคงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

18. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเป็นผู้มีตำแหน่ง และมีอำนาจตามกฎหมาย ถ้าการใช้อำนาจไปในทางทุจริต ก็จะทำให้เกิดความเสียหายแก่การปกครองส่วนท้องถิ่น พลเมืองจะเดือดร้อนเพราะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองใช้อำนาจไปในทางที่ผิด.....	สุจริตยุติธรรม
19. พลเมืองในท้องถิ่นโดยทั่วไปอาจไม่สุจริตยุติธรรมได้ เช่น คนยากจนแต่ไม่ชวนขายผักเพื่อบริษัทงาน ชอบลักเล็กขโมยน้อย ซื้อสินค้าจากร้านชำโดยวิธีซื้อเชื่อ ถึงเวลาก็ไม่ชำระเงิน หรือเมื่อมีเงินแล้วแทนที่จะรีบชำระหนี้ กลับไปใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ดังนั้นพลเมืองในท้องถิ่นจะมีความสุขได้โดยที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ.....	กฎหมาย
20. นักเรียนจงยกตัวอย่างการกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่สงบในท้องถิ่นมา 3 ข้อ 1. ชอบลักเล็กขโมยน้อย 2. .... 3.	สุจริตยุติธรรม

นักเรียนจงเรียนให้ดีขึ้น

21. การรักษาระเบียบของชุมชนในท้องถิ่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมจะนำมาซึ่งความสงบสุขของชุมชนอันเป็นหน้าที่ของพลเมืองทุกคน ชุมชนจะมีความสงบสุขได้ พลเมืองในชุมชนจะต้องช่วยกันรักษา.....	การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าในราคาเชื่อ
22. ในปัจจุบันมีท้องถิ่นหลายแห่งที่ขาดความเป็นระเบียบ อันเกิดจากความเห็นแก่ตัวของพลเมืองบางส่วนในท้องถิ่น คนจำนวนไม่น้อยที่คิดว่าเงินเป็นสิ่งเดียวที่ให้ความสุข ซึ่งความคิดนี้จะก่อให้เกิดปัญหาต่อชุมชน สังคมขาดระเบียบเพราะพลเมือง..... ก. ไม่เห็นแก่ตัว ข. เห็นแก่ตัว	ระเบียบของชุมชน
23. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนเกิดจากบุคคล 2 ประเภท คือ พลเมืองในชุมชน และเจ้าหน้าที่ปกครองบ้านเมือง โดยที่บุคคลทั้ง 2 ประเภทนี้ไม่ปฏิบัติตาม..... .....ของตนเอง	เห็นแก่ตัว

ความยากไม่ได้อยู่ในหมู่นักศึกษา

24. เมื่อบุคคลทั้ง 2 ประเภทนี้ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้วก็ก่อให้เกิดปัญหา การทะเลาะวิวาท ปัญหาอาชญากรรม การลักเล็กขโมยน้อย การปล้น ฯลฯ ปัญหาที่กล่าวมานี้เกิดจากบุคคล 2 ฝ่าย คือ ก. .... ข.	หน้าที่
25. มีบริษัทเอกชนหลายบริษัทหลอกลวงคนนับเป็นร้อย ๆ จากห้องถิ่นให้เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ พลเมืองเหล่านั้นดูสำคัญนี้ยืมสิน บางคนก็ขายที่ดินเพื่อจะได้ไปทำงานเหล่านั้น เพื่อหวังว่างานที่ทํานี้จะทำให้มีรายได้สูง ผลก็คือสิ้นเนื้อประดาตัว เราควรขายที่ดินเพื่อจะได้ไปทำงานในต่างประเทศจะดีหรือไม่	พลเมืองในชุมชน เจ้าที่ปกครอง
26. ถึงแม้การทำมาหากินในห้องถิ่นจะผิดเคืองบ้าง แต่ถ้าทุกคนรู้จักเพิ่มความขยันหมั่นเพียรให้มากขึ้น ก็คงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ดีกว่าทอดทิ้งห้องถิ่นไปแสวงหารายได้ที่สูงกว่า ทั้ง ๆ ที่เต็มไปด้วยอันตราย และความไม่แน่นอน ดังนั้นการทำมาหากินควรกระทำใน.....	ไม่ดี

ความยากไม่มีอยู่ในหมู่นักศึกษา

27. พลเมืองในท้องถิ่นจะรักษาระเบียบของชุมชนอย่างเฝ้ายามหรือไม่พอ จะต้องรักษาระเบียบของครอบครัวด้วย เพราะครอบครัวเป็นรากฐานของชุมชน ครอบครัวมีระเบียบดี ก็ยอมทำให้ชุมชนมี..... ที่ดีด้วย	ท้องถิ่นของตน
28. ครอบครัวเป็นสถาบันที่เป็นพื้นฐานของชีวิต โดยปกติคนเรามีความผูกพันอยู่กับกลุ่มต่าง ๆ เช่น ครอบครัว โรงเรียน วัดวาอาราม บริษัท ร้านค้า และหน่วยราชการต่าง ๆ แต่กลุ่มที่ใกล้ชิดเรามากที่สุดตั้งแต่เกิดจนตายคือ..... (ครอบครัว/วัด)	ระเบียบ
29. ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดคือครอบครัวมิได้ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ เช่น พ่อแม่ไม่เลี้ยงลูก อบรมลูก ทำให้ลูกไปคบเพื่อนที่ไม่ดี ประพฤติดีศีลธรรม หรือศึกษาเสพติดต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นความบกพร่องของ..... (ครอบครัว/โรงเรียน)	ครอบครัว

30. พลเมืองในท้องถิ่นควรระมัดระวังรักษาชีวิตครอบครัวให้ดีที่สุด พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ควรอบรมลูกหลานอย่างเต็มที่ ควรเอาใจใส่ให้ความรัก ความเสมอภาคและจัดแบ่ง.....ให้สมาชิกทุกคนในครอบครัว	ครอบครัว
31. พลเมืองในท้องถิ่น ยังมีบทบาทอีกหลายประการ ซึ่งถ้าหากทุกคนได้ปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสม จะเป็นการช่วยลบลบปัญหาของสังคม และยังช่วยให้ฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสะดวกราบรื่น ซึ่งผลที่จะตกอยู่กับ.....และยังส่งผลไปสู่.....อีกด้วย	หน้าที่
จบเรื่องบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นแล้ว หวังว่านักเรียนคงได้รับความรู้เพิ่มเติม ถ้าใครยังมีข้อสงสัยขอให้ทบทวนอีกครั้ง	ตนเอง ประเทศชาติ

สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย

ตอนที่ 1 ความหมายของสิทธิและหน้าที่

1. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่แตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตอย่างอื่น นอกจากส่วนที่เป็นลักษณะทางกายแล้ว มนุษย์ยังมีจิตใจ มีความรู้สึก รัก รู้สึกเกลียด รู้จักแสดงความเป็นเจ้าของ สิ่งที่คุณรักหรือสิ่งที่คุณเกลียดของ และการที่มนุษย์มาอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จำเป็นต้องวางกฎเกณฑ์ ระเบียบของสังคม เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น โดยพลเมืองทุกคนต้องรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	(เริ่มเรื่องใหม่ ขอให้เตรียมศึกษาเรื่องนี้ให้ถี่)
2. มนุษย์เราเกิดมาทุกคนจะมีอำนาจ และผลประโยชน์ที่ได้รับ การคุ้มครองจากกฎหมายของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิอันชอบธรรม และสิทธินี้ผู้ใดจะมาละเมิดมิได้ ดังนั้นสิทธินี้จะหมายถึง.....	(เตรียมตอบคำถามต่อไปนี้ขอให้ทุกคนจดตอบไว้)
3. เรามีสิทธิในร่างกายของเรา สามารถจะทำอะไรก็ได้ แต่จะต้องไม่ละเมิดในร่างกายของบุคคลอื่น ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิอันชอบธรรม ซึ่งสิทธิแบบนี้เป็นสิทธิใน.....	อำนาจหรือประโยชน์ที่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย

ทำงานต้องตั้งเป้าหมาย

4. เมื่อกฎหมายให้อำนาจและคุ้มครองผลประโยชน์ของเราแล้ว <u>มนุษย์ทุกคนจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติ</u> ซึ่งการปฏิบัติตามหน้าที่ นี้กระทำเพื่อตนเอง และเพื่อสังคม โดยมีความรับผิดชอบ เป็นสำคัญ และต้องกระทำตามที่..... กำหนดเท่านั้น	ร่างกาย
5. นักเรียนจงบอกความหมายของหน้าที่คือ.....	กฎหมาย
6. <u>การเลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ</u> เป็นหน้าที่ประการหนึ่ง ของบิดามารดาที่ต้องกระทำ ดังนั้นบิดามารดาที่ไม่เลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ถือว่าเป็นการกระทำผิดในเรื่อง..... (สิทธิ/หน้าที่)	การกระทำที่กฎหมาย ได้กำหนด
7. <u>สิทธิและหน้าที่ในการกระทำเป็นของคู่กันเสมอมา</u> โดยสิทธิ และหน้าที่ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ได้แก่ สิทธิในร่างกาย สิทธิในครอบครัว ซึ่งสิทธิและหน้าที่ย่อมได้รับความคุ้มครอง จาก.....	หน้าที่

8. ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดบทบาท สิทธิของบิดามารดาเหนือบุตรไว้ว่าบุตรต้องอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของบิดามารดา ถ้าหากบุตรนั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะ ดังนั้นบิดามารดาสามารถยับยั้งการกระทำของบุตรที่ยังไม่.....ได้	กฎหมาย
9. เมื่อบิดามารดามีสิทธิเหนือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะแล้ว กฎหมายก็กำหนดหน้าที่ให้บิดามารดาอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตรตามสมควร เมื่อบิดามารดามีสิทธิเหนือบุตรแล้ว ก็ย่อมต้องมี..... .....เหนือบุตรผู้เยาว์ด้วย	บรรลุนิติภาวะ
10. บิดามารคายังมีสิทธิในร่างกายของบุตรด้วย โดยสามารถกล่าวตักเตือนหรือทำโทษบุตรของตนตามสมควร..... (ได้/ไม่ได้)	หน้าที่

11. <u>ธรรมชาติของมนุษย์ต้องการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นพวก</u> <u>กลุ่มและพวกที่อยู่รวมกันอย่างน้อยที่สุดได้แก่ครอบครัว</u> <u>ดังนั้นครอบครัวเกิดจาก.....</u>	ได้
12. ในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ เช่น <u>สามีกับภรรยา พ่อแม่กับลูก พี่กับน้อง ซึ่งความสัมพันธ์</u> <u>เหล่านี้สมาชิกในครอบครัวจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเป็น</u> .....ของมนุษย์	การรวมกันเป็นหมู่ เป็นพวก
13. เมื่อธรรมชาติของมนุษย์ต้องการอยู่รวมกัน และมี <u>ความสัมพันธ์กันแล้ว ทำให้คนเราก็คงกำหนดเรื่องสิทธิและ</u> <u>หน้าที่ระหว่างกันขึ้นมา สิทธิและหน้าที่จึงเกิดจาก.....</u>	ธรรมชาติ
14. มนุษย์เราเกิดมามีอิสระโดยธรรมชาติอยู่แล้ว ซึ่งสามารถ <u>กระทำการใด ๆ ได้ตามที่ตนต้องการ เรียกว่ามีเสรีภาพ</u> <u>ดังนั้นเสรีภาพหมายถึง.....</u>	คนเราต้องการอยู่รวมกัน เป็นกลุ่มเป็นพวก

ต้องขอชมว่า เก่ง ๆ

15. ทุกคนมีเสรีภาพจะทำสิ่งใดก็ได้แต่เนื่องจากทุกคนต้องการ อยู่รวมกับผู้อื่น เป็นจำนวนมาก ถ้าหากทำอะไรตามใจชอบ ก็อาจจะทำให้อื่นเดือดร้อน การใช้เสรีภาพตามใจชอบอาจเป็นสาเหตุทำให้อื่น	ความสามารถในการ กระทำการใด ๆ โดยอิสระ
16. เพื่อเป็นการป้องกันมิให้อื่นเดือดร้อนจึงต้องมีการกำหนด สิทธิและหน้าที่ระหว่างกันให้แน่นอน เพื่อความสะดวก ความราบรื่น และความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน ฉะนั้นการอยู่รวมกันกับบุคคลอื่นจำเป็นต้องมีการกำหนด ..... และ.....	เดือดร้อน
17. สิทธิและหน้าที่จึง เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่มีเสรีภาพ โดยกำหนดเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขต ไม่ให้ล่วงเกินหรือ ละเมิด.....ของผู้อื่น	สิทธิ หน้าที่

ต้องขอขมาแก่ .....

18. แหล่งที่มาของสิทธิและเสรีภาพอีกประการหนึ่งก็คือ <u>ความเสมอภาคกัน</u> โดยธรรมชาติเราเกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน ควรมีผลได้เสียเท่าเทียมกัน แต่เนื่องจากคนเรามีความแตกต่างกันในรูปร่าง สติปัญญา ความสามารถ และอื่น ๆ จึงทำให้คนเรานั้นได้รับสิทธิและเสรีภาพ..... ..... (ไม่เท่าเทียมกัน/เท่าเทียมกัน)	เสรีภาพ
19. จากสภาพที่แตกต่างกันทำให้คนแข็งแรงกว่า หรือฉลาดกว่า <u>เอารัดเอาเปรียบคนที่อ่อนแอกว่า</u> หรือฉลาดน้อยกว่า จึงจำเป็นต้องมีการ กำหนดสิทธิและหน้าที่ไว้เพื่อป้องกัน การ.....	ไม่เท่าเทียม
20. ในการกำหนดสิทธิและหน้าที่นี้ยังช่วยส่งเสริม <u>ความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน</u> ซึ่งมีผลคือตนเองและประเทศชาติ การกำหนดสิทธิและหน้าที่มีประโยชน์ต่อตัวเราและ	เอารัดเอาเปรียบ

21. ความสัมพันธ์ของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดล้วนทำให้ <u>คนเราต้องกำหนดสิทธิและหน้าที่</u> เพื่อให้การดำรงชีวิต <u>อยู่ร่วมกันด้วยความเรียบร้อย</u> นักเรียนจงบอกประโยชน์ของการ กำหนดสิทธิและ หน้าที่มา 2 ข้อ ก. ส่งเสริมความร่วมมือเกื้อกูล ข.	ประเทศชาติ
จบตอนที่ 1 เรื่องความหมายของสิทธิและหน้าที่แล้ว นักเรียนคงจะเข้าใจและทราบความหมายของคำนี้ดีแล้วนะ ถายังเข้าใจไม่เพียงพอ ขอให้กลับไปทบทวนอีกครั้ง	ดำรงชีวิตร่วมกันด้วย ความเรียบร้อย
<u>ตอนที่ 2 การเกิดสิทธิ</u> 1. การเกิดของสิทธิ สิทธิของบุคคลทั่วไปสามารถเกิดขึ้นได้ 3 ลักษณะดังนี้ ก. สิทธิเกิดจากการกระทำที่พึงใจให้มีผลตามกฎหมาย ข. สิทธิเกิดจากการกระทำที่ไม่พึงใจให้มีผลตาม กฎหมาย ค. สิทธิเกิดจากผลของกฎหมาย ดังนั้นสิทธิของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ภายใต้ของ..... ..... (กฎหมาย/กฎหมาย)	(เรื่องในตอนนี้มี ความสัมพันธ์กับตอนที่ ได้ศึกษาไปแล้ว นักเรียน สามารถทบทวนได้)

2. <u>สิทธิที่เกิดจากการกระทำที่ตั้งใจให้เกิดตามกฎหมาย</u> เป็นการกระทำการซื้อขายระหว่างกัน สิ่งซื้อขายกันนี้ จะต้องเปลี่ยนสิทธิจากการที่เป็นของผู้ขายไปเป็นผู้ซื้อ หรือจากการเป็นผู้ซื้อเป็นผู้ขาย การซื้อขายจึงเป็นสิทธิที่เกิดจากการกระทำที่.....	กฎหมาย
3. การกระทำสัญญา<u>ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายยอมหวังผลให้</u> <u>การเปลี่ยนแปลง โดยอาพมีการโอน สงวนหรือการรับ</u> <u>สิทธิได้</u> ซึ่งสิทธิที่เกิดจากการกระทำนี้เป็นสิทธิประเภท	ตั้งใจให้เกิดตาม กฎหมาย
4. สิทธิเกิดจากการกระทำที่ไม่ตั้งใจให้มีผลตามกฎหมาย เช่น การเกิดของคนเราทำให้เกิดสิทธิเกี่ยวกับสภาพของบุคคล <u>เป็นสภาพเพศชาย เพศหญิง</u> หรือสภาพการเป็นบุตรของ พ่อแม่ ซึ่งเมื่อเกิดมาแล้ว ทุกคนยอมได้สิทธินี้ตาม..... ..... ถึงแม้ไม่ได้ตั้งใจก็ตาม	สิทธิเกิดจากการกระทำ ที่ตั้งใจให้เกิดตาม กฎหมาย

5. <u>การตายของบุคคลทำให้ทรัพย์สินมรดกของผู้ตายตกทอดไปยังทายาท โดยที่ทายาทนั้นได้รับทรัพย์สินมรดกมาโดยการกระทำที่..... (ตั้งใจ/ไม่ตั้งใจ) ให้มีผลตามกฎหมาย</u>	กฎหมาย
6. การเกิด และการตายของบุคคล ทำให้เกิดสิทธิในลักษณะ..... ก. สิทธิเกิดจากการกระทำที่ตั้งใจให้เกิดผลตามกฎหมาย ข. สิทธิเกิดจากการกระทำที่ไม่ตั้งใจให้เกิดผลตามกฎหมาย	ไม่ตั้งใจ
7. นักเรียนจงยกตัวอย่างสิทธิเกิดจากการกระทำที่ไม่ตั้งใจให้มีผลตามกฎหมายมา 2 ข้อ 1. .... 2.	ข้อ ก. ถูก
8. <u>สิทธิเกิดจากผลของกฎหมาย</u> สิทธิประเภทนี้เกิดขึ้นได้โดยการกระทำของเราไม่ได้ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น แต่เป็นผลของกฎหมายที่อนุญาตให้.....ได้	การเกิด การตายของบุคคลทำให้ทรัพย์สินมรดกตกทอด

9. การกระทำแบบนี้ได้แก่ <u>การเข้าถือเอาอสังหาริมทรัพย์</u> (ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้) โดยที่ทรัพย์สินนั้นไม่มีเจ้าของ หรือการจับจองที่ดินที่กฎหมายให้สิทธิจับจองได้ ดังนั้น ทรัพย์สินที่ได้มาจึงถือว่าเป็นอสังหาริมทรัพย์.....	กระทำได้
10. ที่ดินเป็นอสังหาริมทรัพย์เพราะว่าเป็นทรัพย์สินที่..... สำหรับเงินทองไม่เป็นอสังหาริมทรัพย์เพราะว่าเป็นทรัพย์สินที่	กฎหมาย
11. ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ที่เราเรียกว่า <u>สังหาริมทรัพย์</u> ดังนั้น สังหาริมทรัพย์กับอสังหาริมทรัพย์แตกต่างกันที่.....	เคลื่อนที่ไม่ได้ เคลื่อนที่ได้
12. สิทธิกับหน้าที่ <u>สิทธิและหน้าที่มีความสัมพันธ์กันมาก</u> คือ เมื่อบุคคลมีสิทธิแล้วหน้าที่ก็ย่อมตามมา บุคคลจะใช้สิทธิ เพียงอย่างเดียว โดยไม่กระทำหน้าที่..... (ได้/ไม่ได้)	อสังหาริมทรัพย์เป็น ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ส่วนสังหาริมทรัพย์เป็น ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้

13. สิทธิที่ทำให้เกิดหน้าที่ เช่นสิทธิในครอบครัวเมื่อพ่อแม่
สิทธิเหนือลูก ย่อมต้องทำให้พ่อแม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู
ลูกของตน
ถ้าพ่อแม่ไม่อุปการะเลี้ยงดูบุตรของตน ถือว่ากระทำความผิด
.....
14. ผู้ปกครองย่อมมีสิทธิเหนือผู้ใดปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีหน้าที่
ปกครองดูแลผู้ใดปกครองควย เมื่อผู้ใดปกครองมีเรื่อง
เดือดร้อน ผู้ปกครองต้องให้ความช่วยเหลือ ซึ่งถือว่าเป็น
.....
15. สิทธิของบุคคลหนึ่ง ทำให้บุคคลอื่นมีหน้าที่ อันได้แก่
การมีหน้าที่รับรู้ และมีหน้าที่ต้องกระทำเกี่ยวกับสิทธิของเขา
ต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น
ดังนั้นเมื่อทุกคนมีสิทธิแล้ว ทำให้บุคคลอื่นต้องมี.....
.....รับรู้ไม่มาละเมิด.....
ของเรา
16. การดูหมิ่นเหยียดหยาม การทำร้ายร่างกายให้ได้รับบาดเจ็บ
การกักขังทรมานทรมาน เป็นการละเมิด.....
ของบุคคลอื่น

หน้าที่

หน้าที่

สิทธิ

17. การที่เราใช้สิทธิของเราจนเป็นเหตุทำให้ผู้อื่นมี <u>ความเดือดร้อน</u> แสดงว่าเรากำลังละเมิด..... ของผู้อื่น	สิทธิ
จบตอนที่ 2 แล้ว หวังว่านักเรียนคงมีความรู้ เรื่อง การเกิดของสิทธิ ซึ่งเมื่อนักเรียนรู้เรื่องนี้แล้วสามารถ นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้ตลอดเวลา	สิทธิ
<u>ตอนที่ 3 ประเภทของสิทธิ</u> 1. จากตอนที่ 1 ที่ผ่านมาทำให้เราทราบความหมายของสิทธิ แล้ว โดยสิทธิหมายถึง <u>อำนาจหรือประโยชน์ที่กฎหมายรับรอง</u> และคุ้มครอง สิทธินี้มีความเกี่ยวข้องกับทุกคน โดยสิทธิ ตามกฎหมายนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือสิทธิเกี่ยวกับ บุคคล และสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังนั้นอำนาจหรือประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครอง ต่อบุคคล จะกระทำใน 2 เรื่องคือ ตัวบุคคล และ.....	
2. สิทธิเกี่ยวกับบุคคล เป็นสิทธิทั่วไปเกี่ยวกับคนเราโดยที่ <u>กฎหมายจะคุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับสภาพความเป็นมนุษย์หรือ</u> <u>สิทธิมนุษยชน</u> อันเป็นสิทธิที่ศักดิ์สิทธิ์ทุกคนโดยธรรมชาติใน ฐานะที่เราเป็น.....	ทรัพย์สิน

3. เมื่อเราเกิดมามีสิทธิโดยสมบูรณ์ในการดำรงชีวิตอย่างอิสระเสรีทั้งร่างกายและจิตใจ อันถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชน ดังนั้นสิทธิมนุษยชนหมายถึง.....	มนุษย์
4. การมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น การนับถือศาสนา การประกอบอาชีพ ความมีอิสระเสรีจะไปไหนมาไหนก็ได้ โดยไม่มีใครบังคับ หรือสิทธิในชื่อเสียงเกียรติยศ ซึ่งสิทธิเหล่านี้เป็นสิทธิ.....ทั้งสิ้น	สิทธิในการดำรงชีวิตอย่างอิสระทั้งร่างกายและจิตใจของเรา
5. สิทธิมนุษยชนใดแก่ 1..... 2.....3..... 4. สิทธิในชื่อเสียงเกียรติยศ.....	สิทธิมนุษยชน
6. นอกจากสิทธิโดยสภาพของมนุษย์แล้ว ก็ยังมีสิทธิอีกประเภทหนึ่งคือสิทธิเนื่องด้วยนิฐานะของบุคคล ซึ่งเป็นสิทธิที่บุคคลจะได้รับความคุ้มครองจาก..... เหมือนกัน	การแสดงความคิดเห็น การนับถือศาสนา การประกอบอาชีพ

7. <u>สิทธิเนื่องด้วยนิติฐานะของบุคคล</u> เป็นสิทธิที่มีเฉพาะตัวบุคคล เมื่อมีฐานะใดฐานะหนึ่งต้องทำฐานะนั้นให้สมบูรณ์ ซึ่งผิดกับ สิทธิโดยสภาพของมนุษย์ซึ่งมีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน ดังนั้นสิทธิเนื่องด้วยสภาพของมนุษย์กับสิทธิเนื่องด้วย นิติฐานะของบุคคลจึงมีลักษณะ..... (เหมือนกัน / แตกต่างกัน)	กฎหมาย
8. ความแตกต่างของสิทธิ 2 ประเภทนี้ จะอยู่ที่ลักษณะของสิทธิ โดยสิทธิสภาพของมนุษย์จะมีมาตั้งแต่เกิด แต่สิทธิเนื่องด้วย ฐานะนิติบุคคลจะเกิดขึ้นมาภายหลัง และบุคคลแต่ละบุคคลก็ จะมีสิทธิเนื่องด้วยนิติฐานะ..... (เหมือนกัน / ไม่เหมือนกัน)	แตกต่างกัน
9. <u>สิทธิเนื่องด้วยนิติฐานะของบุคคลนี้จะโอนไปยังบุคคลอื่นไม่ได้</u> หรือให้บุคคลอื่นใช้แทนไม่ได้ เช่นสิทธิในครอบครัว สิทธิทาง การ เมือง ดังนั้นสิทธิในครอบครัว และสิทธิทางการเมืองจะให้อื่น ใช้สิทธิแทน..... (ได้/ไม่ได้)	ไม่เหมือนกัน

10. จงบอกสิทธิเนื่องด้วยนิติฐานะของบุคคลมา 2 ข้อ 1..... 2.....	ไม่ได้
11. <u>สิทธิในครอบครัวเป็นสิทธิซึ่งบุคคลมีอยู่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว</u> เช่น บิดามารดามีสิทธิเหนือบุตร สามารถลงโทษบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะได้หรือสามารถคัดสินใจแทนบุตรได้ ดังนั้นการลงโทษบุตร การคัดสินใจแทนบุตร บิดามารดาสามารถกระทำได้ เพราะเป็น..... ที่กฎหมายคุ้มครอง	สิทธิในครอบครัว สิทธิทางการเมือง
12. กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยยังกำหนดให้สามีมีอำนาจเหนือภรรยา ได้ในบางเรื่อง เช่น ให้สามีเป็นผู้เลือกถิ่นที่อยู่ หรือให้สามีเป็นผู้จัดการสินบริภัณฑ์ เพราะถือว่าสามีเป็นหัวหน้าของครอบครัว การกระทำในลักษณะนี้ถือว่าเป็นสิทธิใน.....	สิทธิในครอบครัว

13. สิทธิทางการเมือง หมายถึง สิทธิที่เข้าเกี่ยวข้องหรือร่วมมือในการปกครองบ้านเมือง เป็นสิทธิของพลเมืองทุกคนที่กฎหมายกำหนดไว้ให้กระทำได้ในการใช้สิทธิทางการเมืองนี้ อาจใช้ในรูปแบบของออกเสียงเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสิทธิในลักษณะนี้จะให้ผู้อื่นมาใช้แทน.....	ครอบครั
14. ลักษณะของสิทธิทางการเมือง จะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับ<u>สัญชาติ</u> <u>อายุ</u>ของ<u>ผู้ใช้สิทธิและคุณสมบัติอื่น ๆ</u> ถ้าหากขาดคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดไปก็ไม่สามารถใช้สิทธินั้น ๆ ได้ ดังนั้นคุณสมบัติของผู้ใช้สิทธิทางการเมืองจะกำหนดเกี่ยวกับเรื่อง..... และ.....	ไม่ได้
15. จงบอกการใช้สิทธิทางการเมืองมา 2 ข้อ 1. การออกเสียงเลือกตั้ง 2.....	สัญชาติ อายุ
16. สิทธิเกี่ยวกับสภาพของบุคคลมี 2 ประการ คือสิทธิในครอบครั	กับ.....

17. สิทธิประเภทที่ 2 ได้แก่ <u>สิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน</u> บุคคลที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินย่อมมีสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นสิทธิเหนือทรัพย์สินนี้เรียกว่า ทรัพย์สินสิทธิ ดังนั้นทรัพย์สินจึงหมายถึง.....	สิทธิทางการเมือง
18. การมีสิทธิเหนือสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้) กฎหมายกำหนดไว้ว่าไม่ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียน ยกเว้นสังหาริมทรัพย์บางประเภท เช่น เรือกำปั่น เรือที่มีระวางหกตันขึ้นไป เรือกลไฟ เรือยนต์ แพที่มีคนอยู่ รถยนต์ และสัตว์พาหนะ ให้นักเรียนบอกข้อสังหาริมทรัพย์ที่ต้องทำหนังสือและจดทะเบียนมา 4 ข้อ.....	การที่บุคคลมีสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้น ๆ
19. <u>การมีสิทธิเหนือสังหาริมทรัพย์</u> (ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้) ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ที่ดินเป็นอสังหาริมทรัพย์ ดังนั้นในการมีสิทธิเหนือที่ดินเราจึงต้องไปจด.....	เรือกำปั่น เรือกลไฟ แพที่มีคนอยู่ รถยนต์

20. กฎหมายใดกำหนดสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินไว้ 4 พวกคือ ก. สิทธิในทรัพย์สินที่มีรูปร่าง ข. สิทธิในทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง ค. สิทธิในเรื่องนี้ ง. สิทธิเป็นอุปกรณ์แห่งนี้	ทะเบียน
21. สิทธิในทรัพย์สินที่มีรูปร่าง ซึ่งมีรูปแบบของสิทธิดังนี้ <u>กรรมสิทธิ</u> <u>สิทธิครอบครอง</u> การระจำยอม สิทธิอาศัย สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิเก็บกิน และการระจำยอมในอสังหาริมทรัพย์ ลักษณะของ สิทธิแต่ละแบบคงจะ..... (ไม่เหมือนกัน/เหมือนกัน)	(จำประเภทของ ทรัพย์สินให้ถูกระ แล้วค่อยศึกษาต่อ)
22. <u>กรรมสิทธิ์</u> เป็นสิทธิเหนือทรัพย์สินอย่างสมบูรณ์ ในอันที่จะใช้ ทรัพย์สินนั้น และได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นอย่างเต็มที่ ผู้มี กรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิใช้สอย สิทธิจำหน่าย สิทธิไถ่ถอนเบีย แห่งทรัพย์สินนั้น สิทธิติดตามเอาคืนมาหากทรัพย์สินนั้นถูกผู้อื่นที่ไม่มี สิทธิยึดไป กรรมสิทธิ์คือ.....	ไม่เหมือนกัน
23. <u>เจ้าของกรรมสิทธิ์ยังมีสิทธิชักชวนมิให้ผู้อื่นลอกเข้ามาเกี่ยว</u> <u>ของกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น</u> <u>การลักทรัพย์ การโจทก์ ฉ้อโกง ยักยอก ทำให้เขาเสียทรัพย์</u> <u>หรือการบุกรุกที่ดินนั้นจะต้องถูกตำรวจจับ และจะถูกลงโทษตาม..</u>	สิทธิเหนือทรัพย์สินอย่าง สมบูรณ์อันที่จะใช้ทรัพย์สิน อย่างเต็มที่

24. นักเรียนจงบอกการกระทำที่ละเมิดกรรมสิทธิ์จนถูกลงโทษมา 4 อย่าง 1..... 2..... 3... กรรโชก 4.....	กฎหมาย
25. สิทธิครอบครอง เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดยึดทรัพย์สินโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตนคือเข้าครอบครองโดยสุจริตและเปิดเผย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ระบุว่าผู้ใดครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นไว้โดยความสงบและด้วยความเปิดเผยโดยเจตนาเป็นเจ้าของ ฉะนั้นสิทธิครอบครองคือ.....	ลัทธิพิชิต โฉง ยึดถือ
26. การที่จะมีสิทธิครอบครองทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องใช้เวลารวมครอบครองติดต่อกันเป็นเวลานาน <u>10</u> ปี จึงจะมีสิทธิครอบครองตามกฎหมาย เมื่อนายก.ครอบครองที่ดินของนายข. โดยเปิดเผยและมีเจตนาเป็นเจ้าของ เป็นเวลา 10 ปี นายก. จะได้สิทธิ....	สิทธิที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลหนึ่งยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนาและเปิดเผย

นักเรียนปิดคำตอบทุกครั้งหรือเปล่า

27. การครอบครองทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์จะต้องใช้เวลาครอบครองติดต่อกันเป็นเวลา 5 ปี ย่อมทำให้บุคคลนั้นได้กรรมสิทธิ์ครอบครอง ดังนั้นเมื่อนาย ค. ครอบครองรถยนต์ของนาย ง. เป็นเวลา 5 ปีติดต่อกันโดยเจตนาและเปิดเผย นายค. จะได้สิทธิ	ครอบครอง
28. การครอบครองทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์กับทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการไถมาเป็นเจ้าของแตกต่างกันตรง .....ที่ใช้ครอบครอง	ครอบครอง
29. <u>การจำยอม</u> คือ สิทธิเหนือทรัพย์สินที่ตกทอดอำนาจกรรมสิทธิ์ เช่น เจ้าของที่ดินแปลงหนึ่งมีสิทธิเข้าไปตักน้ำในบ่อหรือหนองน้ำในที่ดินของบุคคลอื่นได้ ซึ่งเรียกว่า <u>สามานยทรัพย์</u> ดังนั้นสามานยทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของ	ระยะเวลา
30. การให้เจ้าของที่ดินแปลงหนึ่งเกินกว่าที่ดินอีกแปลงหนึ่งเรียกว่า <u>การยทรัพย์</u> การที่การยทรัพย์ยอมให้กระทำหรือดเว้นไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อสามานยทรัพย์เช่นนี้เรียกว่า การจำยอม การจำยอมจึงประกอบด้วย สามานยทรัพย์ และ	การจำยอม

31. การระจำยอมส่วนมากเกิดจากสัญญา อันเกิดจากอายุความคือการใช้สิทธิติดต่อกันมานานจนเป็นที่ยอมรับ การใช้สิทธิในทรัพย์สินนั้นติดต่อกันเป็นเวลานานจนทุกคนยอมรับ การมีสิทธิเหนือทรัพย์สินเรียกว่า.....	การยทรัพย์สิน
32. สิทธิอาศัย เป็นการที่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของโรงเรียนหรือที่ดินให้บุคคลอาศัยอยู่ในโรงเรียน หรือในที่ดินโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า สิทธิอาศัยคือ	การระจำยอม
33. สิทธิอาศัยเป็นสิทธิเฉพาะตัว โอนกันไม่ได้ รั้งมรดกกันไม่ได้ เมื่อผู้อาศัยตายก็หมดสิทธิครอบครองของผู้ตายจะอาศัยอยู่ไม่ได้ เมื่อนายก. ไปอาศัยบ้านนายข. อยู่แต่พื่อนายก. ตายไปแล้วบ้านหลังนั้นจะตกเป็นของลูกของนายก. หรือไม่ ก. เป็น ข. ไม่เป็น	สิทธิที่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของโรงเรียน หรือที่ดินให้ผู้อื่นอาศัยโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า
34. นักเรียนจงบอกลักษณะสำคัญของสิทธิอาศัยมา ก. เป็นสิทธิเฉพาะตัว ข. .... ค.	ไม่เป็น

39. <u>สิทธิเก็บกิน</u> คือ สิทธิเหนือสิ่งหากริมทรัพย์ ซึ่งผู้ทรงสิทธิสามารถครอบครองใช้และรับประโยชน์จากทรัพย์นั้นได้ การที่จะมีสิทธิเก็บกินจะต้องมีสิทธิเหนือ..... (สิ่งหากริมทรัพย์/อสังหากริมทรัพย์)	การเสียค่าเช่า ระยะเวลาที่จะต้อง จดหรือไม่จดทะเบียน
40. การมีสิทธิเก็บกินนี้ ผู้ได้รับมอบหมายให้มีสิทธิเก็บกินจะมีสิทธิในการถือประโยชน์เท่านั้น จะจำหน่ายไปไม่ได้ เพราะไม่มีกรรมสิทธิ์ ชาญชัยมอบให้ชาญศึกเป็นญาติ เป็นผู้ดูแลสวนมะพร้าว โดยสามารถนำมะพร้าวไปเป็นประโยชน์ได้ สิทธิที่ชาญศึกได้รับนี้เรียกว่า.....	สังหากริมทรัพย์
41. จากกรอที่ 40 ชาญศึกจะนำมะพร้าวไปขายไม่ได้เพราะชาญศึกไม่มี.....ในสวนมะพร้าว	สิทธิเก็บกิน
42. การะคิกพันในอสังหากริมทรัพย์ เป็นสิทธิเหนืออสังหากริมทรัพย์ ซึ่งทำให้ผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นคราว ๆ จากทรัพย์สินนั้นได้ใช้หรือถือเอาประโยชน์จากทรัพย์สิน หรืออสังหากริมทรัพย์นั้นได้จนกว่าจะหมดสิทธิ การะคิกพันจะเกี่ยวกับทรัพย์ประเภท.....	กรรมสิทธิ์

43. สายสมรทำสัญญาเช่าบ้านของสายใจเป็นเวลา 8 ปี แต่พออยู่ได้ 4 ปี สายใจก็ขายบ้านหลังนี้ให้แก่สายสมร สายสมรก็อยู่ในบ้านหลังนี้ต่อไปโดยอ้างสิทธิในเรื่อง.....	อสังหาริมทรัพย์
44. จากกรอบที่ 43 สายสมรสามารถใช้สิทธิในลักษณะของสิทธิเหนือพื้นดิน..... (ได้/ไม่ได้)	การคิดค้นในอสังหาริมทรัพย์
45. สรุปได้ว่าสิทธิในทรัพย์สินที่มีรูปร่าง ได้แก่ กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง ภาระจำยอม สิทธิอาศัย และ.....	ได้
46. <u>สิทธิในทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง</u> เป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทหนึ่งอันใดแก่ สิทธิในทรัพย์สินที่เป็นลักษณะของ ลิขสิทธิ์ และเครื่องหมายการค้า ดังนั้นลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า จึงเป็นสิทธิในทรัพย์สินที่..... (มีรูปร่าง/ไม่มีรูปร่าง)	สิทธิเหนือพื้นดิน
47. <u>ลิขสิทธิ์คือ กรรมสิทธิ์ในวรรณกรรม</u> ซึ่งการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่จะโฆษณา พิมพ์จำหน่าย จ่ายแจกให้แก่เพียงผู้เดียว ถ้ามีบุคคลอื่นนำไปใช้โดยมิได้รับอนุญาต ในทางกฎหมายจะถือว่าผู้นั้นละเมิด.....	ไม่มีรูปร่าง

48. <u>ลักษณะของกรรมสิทธิ์ในวรรณกรรมใดก็ได้</u> หนังสือแท่ง หนังสือ เรียน หรือศิลปกรรมในรูปภาพ รูปแกะ รูปสลัก ฯลฯ วรรณกรรมเหล่านี้ เจ้าของมีสิทธิ์ตามกฎหมาย จะนำไปขายหรือ แจกบุคคลอื่น..... (ได้/ไม่ได้)	ลิขสิทธิ์
49. <u>เครื่องหมายการค้า</u> เป็นรอยหรือรูปที่ประทับลงบนสินค้า หรือ เครื่องห่อหุ้มอาจเป็นลักษณะรายมือชื่อหรือภาพใด ๆ เพื่อแสดง ว่าสินค้านั้นได้ทำขึ้น ผลิตขึ้นหรือนำออกมาขาย โดยบุคคลอื่นหรือ บริษัทเป็นเจ้าของ ดังนั้นเครื่องหมายการค้าเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงความ	ได้
50. <u>การแสดงความเป็นเจ้าของในลักษณะนี้</u> กฎหมายให้ความคุ้มครอง และบุคคลอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้อื่นลอกเลียนแบบ หรือแอบอ้าง ในการผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องหาสัญลักษณ์ มาประทับรอยบนสินค้านั้น ซึ่งเรียกว่า.....	เป็นเจ้าของ

การพึ่งตนเอง เป็นลักษณะของคนเก่งคนดี

ตอนที่ 4 การเปลี่ยนสิทธิ

1. สิทธิเป็นข้อกำหนดให้คนเราได้แสดง การกระทำที่อยู่ภายในขอบเขต ซึ่งสิทธิบางอย่างสามารถให้บุคคลอื่นกระทำแทนได้ จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนเจ้าของสิทธิ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง และทำให้เกิดการรับช่วงสิทธิ
 ดังนั้นการรับช่วงสิทธิเกิดจากการ.....
 (กรอบนี้ไม่มีคำถาม)
2. การรับช่วงสิทธิเป็นการรับเอาสิทธิเรียกร้อง ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มาใช้ควย อำนาจแห่งกฎหมาย คือ กฎหมายกำหนดไว้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์อย่างนั้น บุคคลผู้นั้นได้รับช่วงสิทธิไม่ว่าคุณกรณีอื่นจะยอมหรือไม่ก็ตาม การรับช่วงสิทธิเป็นการได้รับสิทธิมาเป็นของผู้นั้นโดยเด็ดขาด และใช้สิทธิในนามของตนเองไม่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้ผู้นั้นเดิม
 ดังนั้นการรับช่วงสิทธิจึง เป็นการ เปลี่ยนสิทธิจากบุคคลหนึ่ง ไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยใช้อำนาจแห่ง.....
 เปลี่ยนสิทธิ
3. นายคำรงค์ เอาประกันอัคคีภัยติดหลังหนึ่งไว้กับบริษัทแห่งหนึ่ง นายคิลกลอวราง เพลิงติดหลังนั้น บริษัทประกันภัยมีหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่ นาย.....
 กฎหมาย

4. จากกรอบที่ 3 บริษัทประกันภัยเป็นลูกหนี้ของนายคำรงค์ ถ้า บริษัทประกันภัยได้ใช้คำสั่งใหม่ทดแทนคำค้ำประกันนายคำรงค์แล้ว บริษัทประกันภัยก็ย่อมมีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากนายคิสิกได้ เพราะ บริษัทประกันภัยมีสิทธิในการ.....	นายคำรงค์
5. นายสมพร ยืมรถยนต์ของนายสมบุรณ์ไปขับ ถูกรถบรรทุกของ นายวันชัยชนจนได้รับความเสียหายยับเยิน ไม่อาจคืนรถให้ นายสมบุรณ์ได้ นายวันชัยยอมซื้อรถใหม่ให้แทน จากเหตุการณ์นี้นายวันชัยเป็นลูกหนี้ใคร.....	รับช่วงสิทธิ
6. นายวันชัยเป็นลูกหนี้นายสมบุรณ์ เพราะ เป็นการรับช่วงสิทธิแทน จากนายสมพร ดังนั้นนายวันชัยจะต้องซื้อรถใหม่ หรือชดเชยค่า สิ้นใหม่ทดแทนให้นาย.....	นายสมบุรณ์
7. การโอนสิทธิ เป็นการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ทรงสิทธิจากคนเดิมไปยัง บุคคลอื่นโดยความยินยอม ดังนั้นการโอนสิทธิจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการ เปลี่ยนแปลง เจ้าของ สิทธิจากคนเดิมไปสู่คนใหม่ในลักษณะของการ.....	นายสมบุรณ์

โปรดตรวจคำตอบไปที่ละกรอบ

8. <u>สมควรวายโทรทัศน์ให้นายสมบัติ</u> เป็นการโอนกรรมสิทธิ์โทรทัศน์เครื่องนั้น จากสมควรวายไปยังสมบัติ โดยทางนิติกรรมซื้อขาย การขาย การซื้อวัสดุสิ่งของซึ่งกันและกันจึงเป็นการ.....	ยินยอม
9. <u>ถ้านายสมควรวายโทรทัศน์ให้นายสมบัติ</u> ก็เป็นการโอนกรรมสิทธิ์โทรทัศน์เหมือนกัน แต่เป็นการโอนกรรมสิทธิ์โดยทางนิติกรรมการขายให้ ดังนั้นการยกล้างของโคให้แก่อื่นควยความเต็มใจ จะเป็น การ.....ที่ถูกคองตามกฎหมาย	โอนกรรมสิทธิ์
10. การทำนิติกรรมทางการโอนกรรมสิทธิ์สิ่งของให้ซึ่งกันและกัน จะมีการกระทำอยู่ 2 ประการ คือ การทำนิติกรรมซื้อขายและ	โอนกรรมสิทธิ์
11. การโอนสิทธิเป็นการ เปลี่ยนตัวผู้ทรงสิทธิควยความรับผิดชอบ การรับช่วงสิทธิเป็นการ เปลี่ยนตัวผู้ทรงสิทธิควยอำนาจแห่งกฎหมาย ดังนั้นการโอนสิทธิกับการรับช่วงสิทธิจึงมีลักษณะ..... ..... (เหมือนกัน/แตกต่างกัน)	นิติกรรมยกให้

12. การระงับแห่งสิทธิ สิทธิของบุคคลสามารถระงับได้ โดยมีสาเหตุ 4 ประการ 1. สิทธิระงับไปเพราะขาดผู้ทรงสิทธิ 2. สิทธิระงับเพราะวัตถุแห่งสิทธิสูญสิ้น 3. สิทธิระงับเพราะหน้าที่ระงับ 4. สิทธิระงับเพราะอำนาจกฎหมาย	แตกต่างกัน
13. ลักษณะของสิทธิที่ระงับไปเพราะขาดผู้ทรงสิทธิ เช่นสิทธิในครอบครัว ซึ่งเป็นสิทธิเกี่ยวกับบุคคล ระงับเพราะผู้ทรงสิทธิตายหรือสูญหายไป ดังนั้นการตายและการสูญหายจะทำให้สิทธิในครอบครัวของบุคคลนั้นถูกระงับไปเพราะ.....	(ขอให้จำสาเหตุของการระงับสิทธิให้ไว้)
14. สิทธิในการเลือกตั้งของบุคคล อันเป็นสิทธิเกี่ยวกับสภาพของบุคคลสามารถถูกระงับได้เพราะผู้ทรงสิทธิตายหรือสูญหายไป การตายและการสูญหายของบุคคลทำให้ถูกระงับสิทธิในครอบครัวและสิทธิ.....	ขาดผู้ทรงสิทธิ

15. เมื่อเจ้าของสิทธินั้นไต่ค้าหรือสูญหายไปแล้ว สิทธินั้นกลายเป็นทรัพย์สินรวมในกองมรดกตกทอดแก่ทายาท ทำให้สิทธิของบุคคลนั้นถูกระงับไปเพราะ	ทางการเมือง , สิทธิในการเลือกตั้ง
16. สิทธิบางที่ถูกระงับไปเพราะขาดตัวผู้มีหน้าที่ เช่นการทำสัญญาจ้างผู้มีความรู้ ความสามารถ ถ้าผู้รับจ้างตายหรือพิการไม่สามารถทำงานนั้นได้ สัญญานั้นเป็นอันสิ้นสุดลง สัญญาการจ้างจะสิ้นสุดลง เพราะผู้รับจ้างตายหรือพิการ และทำให้สิทธิของผู้รับจ้างถูกระงับไปด้วยเพราะ	ขาดผู้ทรงสิทธิ
17. การที่นิติบุคคลเลิกสมหรือล้มละลาย หรือศาลสั่งให้เลิกสมก็เป็นเหตุทำให้สิทธิและหน้าที่ในฐานะเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลงด้วย เมื่อศาลสั่งให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลล้มละลาย ก็ทำให้สิทธิของบุคคลนั้นถูก.....ไปด้วย	ขาดผู้ทรงสิทธิ, ขาดตัวผู้มีหน้าที่
18. สิทธิที่ถูกระงับเพราะวัตถุแห่งสิทธิสูญสิ้น เช่น สมนึกเป็นเจ้าของบ้านหลังหนึ่ง เมื่อบ้านหลังนั้นเกิดไฟไหม้หมด ทำให้สมนึกหมดกรรมสิทธิในบ้านหลังนั้น การที่สมนึกหมดกรรมสิทธิในบ้านหลังนั้น เนื่องจากสิทธิของเขาถูกระงับเพราะ.....	ระงับ

19. <u>สิทธิระงับเพราะหน้าที่ระงับ</u> การระงับของสิทธิในลักษณะนี้ ได้แก่ เมื่อถูกหนี้ไ้ชำระหนี้หมดแล้ว ก็ทำให้เจ้าหนี้หมดสิทธิ เรียกร้องหรือหมดสิ้นจากการเป็นเจ้าหนี้ อันเนื่องมาจากสิทธิ ระงับเพราะ.....	วัตถุประสงค์สิทธิสูญสิ้น
20. จากการที่<u>สมบัติขอ</u>ยื่นเงินจาก<u>สมควร</u>มา 1,000 บาท เป็นเหตุ ทำให้<u>สมบัติ</u>มีหน้าที่เป็นลูกหนี้ของ<u>สมควร</u> คือจะต้องหาเงินมาใช้ 1,000 บาท แต่<u>สมบัติ</u>นำนาฬิกาไปขายแทน ซึ่งราคาพอเหมาะกัน และ<u>สมควร</u>ก็ยอม จึงเป็นการหักลบกลบหนี้หมดสิ้นกันไป จาก ลักษณะนี้ทำให้<u>สมบัติ</u>หมดหน้าที่ในการเป็น..... ของ<u>สมควร</u>	หน้าที่ระงับ
21. จากการรอบที่ 20 <u>สมควร</u>ไม่มีสิทธิที่จะเป็นเจ้าหนี้ของ<u>สมบัติ</u>อีกแล้ว เนื่องมาจากสิทธิของ<u>สมควร</u>ถูกระงับเพราะ.....	ลูกหนี้
22. การระงับสิทธิประเภทที่ 4 คือ <u>สิทธิระงับเพราะกฎหมาย</u> เมื่อมี กฎหมายบังคับไว้ว่าสิทธิระงับลงด้วยเหตุใด เมื่อเกิดเหตุนั้น ขึ้นมา สิทธิก็ระงับไปเช่น<u>อนงค์</u>ทำสัญญาเช่าบ้านของ<u>อานวย</u>อยู่ เป็นเวลา 3 ปี เมื่อครบกำหนด 3 ปีแล้ว<u>อนงค์</u>ก็หมดสิทธิที่จะอยู่ ในบ้านหลังนั้น อนงค์หมดสิทธิในบ้านหลังนั้นเนื่องมาจากสิทธิของ<u>เขา</u>ถูกระงับ เพราะ.....	หน้าที่ระงับ

23. นักเรียนจงบอกสาเหตุแห่งการระงับสิทธิมา 4 ข้อ 1..... 2..... 3. สิทธิระงับเพราะหน้าที่ระงับ 4.....	อำนาจของกฎหมาย
24. จงสรุปเกี่ยวกับเรื่องสิทธิไว้ว่า สิทธิของบุคคลนั้นสามารถโอนสิทธิรับช่วงสิทธิ และการระงับสิทธิได้ และการใช้สิทธินั้นต้องใช้ให้อยู่ภายใต้ของ..... กำหนดเท่านั้น	สิทธิระงับเพราะ ขาดบุพการสิทธิ สิทธิระงับเพราะ วัตถุแห่งสิทธิกับสูญ สิทธิระงับเพราะอำนาจ กฎหมาย
จบเรื่องสิทธิแล้ว ถ้าใครยังมีข้อสงสัยขอให้อ่านบทวนอีกครั้ง เมื่อเข้าใจแล้วก็เตรียมตัวศึกษาเรื่องหน้าที่ต่อไป	กฎหมาย

ตอนที่ 5 หน้าที่ตามกฎหมาย

1. จากที่ไต่ถามมาแล้วว่าสิทธิและหน้าที่เป็นของคุณ สิทธิและหน้าที่เป็น เรื่องที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่าง กลุ่มคนที่พึงปฏิบัติต่อกัน สังคมมีความเจริญมากก็ยิ่งมีความซับซ้อนมาก ก็ทำให้สิทธิและหน้าที่มีความซับซ้อนมากด้วย กฎหมายที่ใช้ในสังคมส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่เกือบทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าสิทธิและหน้าที่จะเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก แต่ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเราทุกคน เราจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ถูกต้อง

(เริ่มเรื่องใหม่
อีกแล้วควรศึกษา
ให้เข้าใจ)

2. เมื่อนักเรียนได้ทำความเข้าใจในเรื่องสิทธิดีแล้ว ต่อไปต้องทำความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ด้วย หน้าที่ของบุคคลโดยทั่วไปนั้น ในทางกฎหมายได้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ และ หน้าที่โดยกฎหมายทั่วไป
การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลนั้นจะต้องกระทำตาม.....

(จับใจความสำคัญ
ได้แล้วหรือยัง)

3. หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในการแรกคือ หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ถือว่าไม่มีสภาพบังคับ และ ลักษณะที่ต้องมีการบังคับให้ปฏิบัติตาม หน้าที่ทั้ง 2 ลักษณะนี้ ถ้าไม่ปฏิบัติจะมีผลเสียหรือไม่..... (มี/ไม่มี)

กฎหมาย

4. <u>หน้าที่ที่ถือว่าไม่เป็นสภาพบังคับนี้จะเป็นเพียงข้อเรียกร้องให้</u> <u>พึงปฏิบัติ</u> เช่น <u>หน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง</u> <u>หน้าที่ช่วยเหลือนโยบายการ</u> <u>หน้าที่การรักษาไว้ซึ่งการปกครองแบบประชาธิปไตย</u> <u>นักเรียนจงบอกชื่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่ถือว่าไม่มีสภาพ</u> <u>บังคับมา 3 ข้อ</u> 1..... 2..... 3.....	มี
5. <u>การใช้สิทธิเลือกตั้งทางการเมือง</u> ถือว่าเป็นความรับผิดชอบ <u>ของพลเมืองคือ</u> <u>ไม่มีกฎหมายบังคับให้คนต้องไปใช้สิทธิ</u> แต่ <u>พลเมืองก็ควรปฏิบัติ</u> <u>หน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมักเป็น</u> <u>การกำหนดเพื่อจูงใจให้พลเมืองปฏิบัติ</u> <u>ฉะนั้นพลเมืองก็ควรปฏิบัติหน้าที่ตาม.....กำหนด</u>	การใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้ง การช่วยเหลือราชการ การรักษาการปกครอง แบบประชาธิปไตย
6. <u>หน้าที่ที่ถือว่าเป็นการบังคับตามกฎหมายที่ทุกคนต้องปฏิบัติ</u> เช่น <u>การเสียภาษีอากร</u> <u>การเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร</u> <u>การรับ</u> <u>การศึกษาภาคบังคับ</u> เป็นต้น <u>การที่รัฐต้องบังคับก็เพราะพลเมือง</u> <u>ได้รับประโยชน์จากรัฐ</u> ดังนั้น <u>หน้าที่ที่รัฐต้องบังคับให้พลเมือง</u> <u>ปฏิบัติได้แก่ ก.....</u> <u>ข..... ค.....</u>	รัฐธรรมนูญ

7. <u>พลเมืองที่จะต้องปฏิบัติต่อรัฐ</u> จะเอาเสรีสิทธิหรือประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ไม่ได้ พลเมืองที่ใช้สิทธิมาก ๆ กระทำหน้าที่ที่น้อย ๆ เป็นพลเมืองที่เรา..... (ควรเอาอย่าง/ไม่ควรเอาอย่าง)	การเสียภาษีอากร การเกณฑ์เข้ารับ ราชการทหาร การรับการศึกษา ภาคบังคับ
8. เราควรเอาอย่างกับพลเมืองที่<u>ใช้สิทธิมาก ๆ</u> กระทำหน้าที่<u>มาก ๆ</u> จนครบถ้วน ซึ่งถือว่าพลเมืองเหล่านั้นเป็น.....	ไม่ควรเอาอย่าง
9. เมื่อ<u>พลเมืองมีสิทธิในร่างกาย</u> รัฐจำเป็นต้องรับรองสิทธิดังกล่าวและคุ้มครองแก่<u>พลเมืองไม่ทำหน้าที่เสียภาษีอากร</u> รัฐก็ไม่มีรายได้เข้ามาใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันคุ้มครองบ้านเมืองและคุ้มครองสิทธิให้แก่พลเมือง ดังนั้นเมื่อพลเมืองเสียภาษีอากรมาก รัฐก็สามารถทำหน้าที่ป้องกันและคุ้มครอง..... ให้แก่พลเมืองได้อย่างไร	พลเมืองคือ
10. นักเรียนจงบอกหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของพลเมืองมา 5 ชื่อ 1. หน้าที่เคารพกฎหมายบ้านเมือง 2..... 3..... 4..... 5.....	สิทธิในร่างกาย

11. <u>หน้าที่ในลักษณะที่ 2 เป็นหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ เป็นหน้าที่</u> ตามความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน มีความเกี่ยวข้องกับ สิทธิในที่ดินต่าง ๆ ของเรา ซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ กฎหมายอาญา และกฎหมายอื่น ๆ กฎหมายที่กำหนดหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับ เอกชน และความสัมพันธ์กับสิทธิของคนเราได้แก่ 1..... .....2.....	การเสียภาษีอากร การเข้ารับการศึกษา ภาคบังคับ การช่วยเหลือราชการ การใช้สิทธิในการ เลือกตั้ง
12. ในกฎหมายต่าง ๆ ได้กำหนดการเกิดหน้าที่ของบุคคลไว้แยก ได้เป็นดังนี้ <u>หน้าที่เกิดจากกฎหมายกำหนดโดยตรง</u> เช่นพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับรถไฟ กำหนดให้การรถไฟมีหน้าที่ป้องกันภัยในการ เดินรถไฟผ่านข้ามถนน เมื่อมีภัยเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่การรถไฟ ต้องรับผิดชอบ เพราะถือว่าเป็น.....	กฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ กฎหมายอาญา
13. เมื่อเจ้าหน้าที่การรถไฟมีหน้าที่ในการป้องกันภัยที่เกิดขึ้นกับ รถไฟ แต่พนักงานเกิดนอนหลับไม่vigilantขณะรถไฟผ่าน <u>ทำให้รถไฟชนกับรถยนต์เสียหาย การรถไฟต้องรับผิดชอบ</u> เพราะ กฎหมายกำหนดหน้าที่ไว้ให้ปฏิบัติ แต่ได้มีการละเลยไม่ปฏิบัติ หน่วยงานที่พนักงานนี้สังกัดอยู่ต้องรับผิดชอบเพราะถือว่าเป็น	หน้าที่ที่เกิดจากกฎหมาย กำหนดโดยตรง

14. <u>หน้าที่ตามระเบียบปฏิบัติงาน</u> การปฏิบัติงานเกิดจากหน้าที่ตาม ตำแหน่ง <u>หน้าที่เหล่านี้ใดแก่</u> ระเบียบหรือคำสั่งให้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานทุกตำแหน่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ หรือคำสั่งนั้น หากละเลยเสีย หรือการปฏิบัติเกินเลยจนเกิด ความเสียหาย ย่อมมีความผิด จงบอกลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ถูกต้องจนเกิดความผิดมา 2 ข้อ 1..... 2.....	หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ
15. สมมติว่านายอำเภอได้รับมอบหมายทางจังหวัดให้ขายบั่วแก่ ชาวนา นายอำเภอได้แต่งตั้งปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่อื่นเป็น กรรมการขายบั่ว (ตามระเบียบราชการกำหนดว่า ถ้าเงิน ที่ขายบั่วได้เกิน 10000 บาท ห้ามเก็บไว้ที่อำเภอ ต้องส่งไป เก็บที่จังหวัด) แต่ปลัดอำเภอนำเงินจำนวน 20000 บาท ฝากเก็บที่ตู้รับของสถานีตำรวจอำเภอ ปรากฏว่าเงิน หายหมด ใครทำผิดระเบียบปฏิบัติงาน.....	การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง การปฏิบัติเกินเลย หน้าที่
16. จากกรอบที่ 15 ถ้าเงินไม่ถึง 10000 บาทแล้วปลัดอำเภอนำมา ฝากที่สถานีตำรวจประจำอำเภอ แล้วปรากฏว่าเงินหายหมด ใครคือผู้รับผิดชอบ.....	ปลัดอำเภอ

17. <u>หน้าที่เกิดจากความสัมพันธ์ตามสัญญา</u> สัญญาที่ทำให้เกิดหน้าที่ เช่น ทำสัญญาเช่าทรัพย์สิน ผู้เช่าจะต้องดูแลไม่ให้ทรัพย์สินเสียหาย ดังนั้นหน้าที่ของผู้เช่าทรัพย์สินคือ.....	เจ้าหน้าที่ตำรวจ ประจำอำเภอ
18. <u>นายจ้างทำสัญญาจ้างแรงงานกับลูกจ้าง</u> ลูกจ้างต้องมีหน้าที่ทำงานตามสัญญาจะโอนสิทธิให้คนอื่นทำหน้าที่แทนไม่ได้ ถ้า <u>นายจ้างไม่ยินยอม</u> ลูกจ้างยังมีหน้าที่คงบังคับบัญชาของนายจ้าง ซึ่งการกระทำของลูกจ้างถือว่าเป็นหน้าที่เกิดจาก.....	ดูแลไม่ให้ทรัพย์สิน เสียหาย
19. <u>หน้าที่เกิดจากความสัมพันธ์ตามพฤติกรรม</u> เป็นลักษณะของการกระทำที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เปิดเผยโดยปราศจากสัญญา เช่น ช่างซ่อมรถยนต์ ซ่อมรถยนต์คันหนึ่งอยู่แล้วไปรับประทานอาหารพอกกลับมาปรากฏว่ามีคนขโมยวิทยุในรถยนต์ช่างซ่อมต้องรับผิดชอบและต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่เจ้าของรถ เพราะถือว่าเป็นหน้าที่เกิดจาก.....	ความสัมพันธ์ตามสัญญา

20. <u>หน้าที่เกิดจากสัญญา กับหน้าที่เกิดจากความสัมพันธ์ตามพฤติกรรม</u> แตกต่างกันในเรื่อง.....	ความสัมพันธ์ตาม พฤติกรรม
21. <u>หน้าที่ที่จะปฏิบัติเพราะไม่มีหน้าที่หรือเป็นหน้าที่ตามสิทธิที่จะไม่ปฏิบัติ</u> เช่น นายโกศลเป็นบุตรของนายเกษมผู้ตายที่เกิดจากภรรยา คนแรก สมรภรรยาคนหลังของนายเกษมผู้ตายพิมพ์หนังสืองานศพ โดยไม่เอ่ยชื่อของนายโกศลเลย นายโกศลเอาผิดอะไรไม่ได้ เพราะสมรภรรยาคนหลังของผู้ตายไม่มีหน้าที่ต้องประกาศชื่อของ นายโกศล การที่นางสมรไม่ประกาศชื่อของนายโกศลเพราะ.....	สัญญา
22. <u>นายสุชนัดฟ้องศาลว่าพระชนนีใหญ่ละเมิดสิทธิ</u> เพราะสั่งห้าม พระอุปัชฌาย์ วัดหนึ่งไม่บวชให้ตน ปรากฏว่าศาลยกฟ้อง เพราะ นายสุชนัดมีสิทธิบวชได้แต่ไม่มีกฎหมายกำหนดว่าถ้าใครจะบวช แล้วคณะสงฆ์ต้องบวชให้ใคร เป็นสิทธิของคณะสงฆ์และอุปัชฌาย์ นั้น วัดนี้ไม่รับบวชให้นายสุชนัดถือว่าเป็น.....	ไม่มีหน้าที่ หรือเป็น หน้าที่ตามสิทธิที่จะไม่ ปฏิบัติ
23. <u>การที่ตำรวจมีหน้าที่อยู่เวรอารักขาบุคคลสำคัญ</u> แต่ไม่ทำหน้าที่ ปล่อยให้ผู้ร้ายเข้าไปทำร้ายบุคคลนั้น ถือว่านายตำรวจนั้นมี ความผิดฐาน.....	หน้าที่ตามสิทธิที่จะ ไม่ปฏิบัติ

24. นักเรียนจงบอกลักษณะการเกิดหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดมา 3 ข้อ 1. หน้าที่เกิดจากกฎหมายกำหนดโดยตรง 2..... 3.	ละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่
25. จงสรุปได้ว่าหน้าที่ของพลเมืองทุกคนที่ต้องปฏิบัติมี 2 ลักษณะ คือ 1..... 2..... และหน้าที่ทั้ง 2 ลักษณะนี้จะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดเท่านั้น	หน้าที่ตามระเบียบปฏิบัติงาน หน้าที่เกิดจากความสัมพันธ์ตามสัญญา
จบเรื่องสิทธิและหน้าที่แล้ว นักเรียนคงมีความรู้ในเรื่องนี้ดี และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง ขอให้ทุกคนโชคดี	หน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ หน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ

คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง

ตอนที่ 1 คุณธรรมและจริยธรรม

1. การที่มนุษย์เรารวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นพวก เพื่อแสวงหาความสุข มนุษย์เราจำเป็นต้องรู้จักหลักในการปฏิบัติตนทั้งเพื่อคนอื่น และหลักในการปฏิบัติตนเพื่อความสุขของตนเองและสังคม จะต้องอาศัยคุณธรรม และจริยธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติเสมอเราจึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องจริยธรรม	(ควร เริ่มต้นด้วย ความตั้งใจและความสนใจ)
2. ธรรม แปลตามศัพท์ได้ว่า <u>เป็นสภาพที่ทรงไว้ ที่รักษาไว้</u> เราสามารถนำคำนี้มาใช้ได้หลายความหมาย เช่น หมายถึงคุณงามความดี คำสั่งสอนในพุทธศาสนา ความจริง ความถูกต้อง ความประพฤติหรือข้อบังคับ ธรรมคือ	(การ เริ่มต้นที่ดี จะนำไปสู่ความสมหวัง)
3. คำว่า<u>ธรรม</u>นี้เมื่อนำไปรวมกับคำอื่นทำให้เกิดความหมายต่อไปอีก เช่น คำว่า<u>คุณธรรม</u> ซึ่งหมายถึง<u>ความประพฤติที่เป็นความงามความดี</u> จริยธรรมหมายถึง ความดีที่ควรประพฤติ เป็นต้น จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า<u>คุณธรรมและจริยธรรม</u> มีความหมาย..... (ใกล้เคียง/ไม่ใกล้เคียง) กัน	สภาพที่ทรงไว้ รักษาไว้ ใช้ในความหมายหลายอย่าง

4. คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง จึงมีความหมายว่า <u>เป็นความประพฤติที่ดีที่ชอบ ที่ทุกคนควรนำไปปฏิบัติ</u> ดังนั้นพลเมืองที่มีความประพฤติที่ดี จะต้องปฏิบัติตามหลักของคุณ.....และ.....	ที่ใกล้เคียง
5. การอยู่ในสังคมจะต้องมีการ กำหนดพฤติกรรมของแต่ละบุคคลว่าใครทำอะไรหรือประพฤติอย่างไร <u>โดยเหตุที่คนเราต้องติดต่อกับสัมพันธ์กับคนอื่น</u> ต้องพึงพาอาศัยกันและกัน ถ้าเราไม่วางแผนในการปฏิบัติให้ทุกคนกระทำตามอะไรตามใจชอบ ในบางครั้งอาจเกิดการขัดแย้งทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นได้ ดังนั้นการกำหนดพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั้น เพื่อป้องกันการ.....	คุณธรรมและจริยธรรม
6. คนในสังคมจึงจำเป็นต้องมีแนวทางความประพฤติ <u>เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้</u> คือสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ดังนั้นคนเราทุกคนที่อยู่ในสังคม..... (จำเป็น/ไม่จำเป็น) ต้องปรับตัว	การขัดแย้ง และการทะเลาะวิวาท
7. <u>การอบรมจิตใจ</u> ให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี <u>ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพชีวิตอย่างไร</u> ย่อมทำให้สังคมสงบเรียบร้อย มีเวลาสร้างความเจริญรุ่งเรือง และความก้าวหน้าให้แก่ประเทศได้ เมื่อพลเมืองดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี ก็จะส่งผลทำให้ประเทศชาติมีความ.....และความ.....	จำเป็น

คนเป็นที่พึ่งแห่งตน

8. ประชาชาติมีความเจริญรุ่งเรือง และมีความก้าวหน้า เพราะพลเมืองในประเทศมี<u>คุณธรรมและจริยธรรมสูง</u> จึงสมควรปลูกฝัง..... และ..... ให้แก่พลเมืองทุกคน	เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า
9. คุณธรรมและจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้พลเมืองนั้นมีอยู่หลายอย่าง เช่น ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ เป็นต้น	คุณธรรม จริยธรรม
<u>ตอนที่ 2 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</u> 1. ความจงรักภักดีต่อชาติ <u>เป็นการกระทำที่แสดงถึงความซื่อตรง</u> หรือการปฏิบัติให้ดีที่สุดเพื่อประเทศของตน ไม่ควรกระทำสิ่งใดที่เป็นการทำลายชาติบ้านเมืองต้องเสียหาย หรือเสียชื่อเสียง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จงบอกลักษณะที่แสดงว่าไม่จงรักภักดีต่อชาติ.....	(รักชาติต้องเคารพระเบียบ)
2. การยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตัว ทรัพย์สินเงินทองต่าง ๆ ตลอดจนชีวิตของตน เพื่อให้ชาติอยู่รอดปลอดภัย เป็นการแสดงถึงความ....	เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ทำลายชื่อเสียงบ้านเมือง
3. ชาติสูญไปแล้ว เราเองย่อมอยู่ไม่ได้ ดังนั้นเพื่อแสดงความรักชาติเราต้อง.....	จงรักภักดีต่อชาติ

4. การที่ชนชาติไทยสามารถตั้งชาติเป็นปึกแผ่นแน่นหนา <u>ดำรงความเป็นเอก</u> ราชสืบมาจนทุกวันนี้ <u>เป็นเพราะบรรพบุรุษของไทยโดยอมสละเลือดเนื้อ</u> ป้องกันศัตรูที่รุกราน เพื่อเป็นการรักษาชาติของเราไว้ต่อไป ทุกคนควรเอาอย่าง.....	รักชาติ
5. การรักษาเอกราชของชาติเป็นหน้าที่ของเรา <u>เป็นชนรุ่นหลัง</u> ที่ต้องทำนุบำรุงให้ชาติดำรงอยู่ได้ ดังนั้นชาติจะดำรงอยู่ได้เป็นหน้าที่ของ..... (ชนรุ่นหลัง/บรรพบุรุษ) ที่ต้องปกป้องรักษา	บรรพบุรุษ
6. บรรพบุรุษได้รักษาชาติไทยไว้อย่างดี เช่น การยอมเสียสละเลือดเนื้อ การ.....	ชนรุ่นหลัง
7. ความจงรักภักดีต่อศาสนา <u>ศาสนาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนในชาติ</u> คนทุกชาติทุกภาษาย่อมมีสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจด้วยกันทั้งนั้น คนไทยเรามี..... (ชาติ/ศาสนา) เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ	การป้องกันศัตรูที่มารุกราน
8. <u>ศาสนาทำให้คนในชาติมีความรู้สึกผูกพัน มีความสามัคคีกัน</u> อันเป็นเหตุ ทำให้คนในชาติมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คนในชาติจะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะต้องมีความ.... .....และมีความ.....กัน	ศาสนา

9. ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี <u>สอนให้มีความกตัญญูต่อบุคคล</u>ที่มีพระคุณ สอนให้มีความเมตตาต่อสัตว์ทั้งหลาย และสอนให้มีความ ความดี ความกตัญญูต่อบุคคล ความเมตตา กรุณา เป็นหลักคำสอนของศาสนาที่สอนให้คนเป็น	ความรู้สึกกตัญญู ความสามัคคี
10. คนที่ไม่มีศาสนาก็เปรียบเสมือนกับเรือที่ไม่มีหลัก จออยู่กับที่ ไม่ได้ คลองลอยลำแววขวางไปตามกระแสน้ำอาจล่มได้ง่าย คนไม่มีศาสนา ย่อมขาดหลักทางใจมักปล่อยใจไปโดยไม่มีอะไรยึดเหนี่ยว ดังนั้น เพื่อให้ชีวิตมั่นคง คนเราควรนำเอาหลักทาง..... มาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว	คนดี
11. ถ้าทุกคนในสังคมยึดหลักศาสนาไว้อย่างแน่วแน่ และประพฤติตนตามคำสอน ของศาสนา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตาม สังคมนั้นจะเต็มไปด้วย <u>ความสุขและเป็นสิ่งที่น่าอยู่</u> สังคมจะมีความสุขและน่าอยู่คนในสังคมต้อง..... .....ไว้ปฏิบัติ	ศาสนา
12. เมื่อศาสนาทำให้คนในสังคมมีความสุข ความเจริญแล้ว <u>เราจึงควร</u> <u>ช่วยกันทำนุบำรุงศาสนา</u> ให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป การที่จะให้สังคมมีความสุข ความเจริญ คนในสังคมจะต้อง มีหน้าที่.....	ยึดหลักทางศาสนา

ทำนองต้องมีสมาธิ

13. <u>ความรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์</u> ชาติดไทยมีพระมหากษัตริย์เป็น <u>ประมุขมาตั้งแต่สมัยโบราณสืบทอดมาจนทุกวันนี้</u> พระมหากษัตริย์เป็น <u>ศูนย์รวมหัวใจของชาวไทยทุกคน</u> ทรงเป็นผู้ปกป้องชาติศาสนา และ ทรงช่วยกอบกู้สถานการณ์ที่เลวร้ายต่าง ๆ ของบ้านเมืองให้กลับมาคึก การะกิจของพระมหากษัตริย์ที่สำคัญที่ทำให้ประเทศไทย สามารถรักษาเอกราชไว้ได้มี 1..... 2.....	ทำนุบำรุงศาสนาให้เจริญ รุ่งเรือง
14. นับตั้งแต่โบราณมาพระมหากษัตริย์ของไทยส่วนมากตั้งอยู่ใน<u>ทศพิธราช</u> <u>ธรรม</u> ทรงปกครองประชาชนของพระองค์ด้วยความเป็นธรรม สิ่งที่พระมหากษัตริย์ทรงใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศจน ทำให้ประชาชนมีความสุขคือ	ป้องกันชาติ ศาสนา กอบกู้สถานการณ์ที่เลวร้าย
15. ในยามสงครามทรงเป็นผู้นำประชาชนเข้าต่อสู้กับข้าศึก ด้วยพระองค์ เอง ในยามสงบพระองค์นำประชาชนให้ประพฤติตามหลักทางศาสนา การะกิจของพระมหากษัตริย์ในยามสงครามคือ..... .....และในยามสงบคือ.....	ทศพิธราชธรรม
16. พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่อุทิศเวลาและ <u>ความสุข</u> ส่วนพระองค์ บำเพ็ญทุกข์บำรุงสุขของประชาชนอย่างแท้จริง เสด็จไปทุกหนทุกแห่งไม่ว่าจะทุรกันดารเพียงไร เพื่อเยี่ยมเยียน ราษฎรของพระองค์ เราจึงสมควรอย่างยิ่งที่เราต้องจง..... และเคารพสักการะ.....ของไทยเรา	เป็นผู้นำต่อสู้กับข้าศึก เป็นผู้นำทางศาสนา

การทำหน้าที่ ก่อให้เกิดความสุข

17. สิ่งทีพลเมืองของไทยเราใช้เป็นหลักยึดเหนี่ยว พร้อมกับได้แสดงความจงรักภักดีมี 3 อย่าง คือ 1. จงรักภักดีต่อ..... 2..... 3.....	รักภักดี พระมหากษัตริย์
จบเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมประการแรกแล้ว ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในเรื่องนี้เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งที่พลเมืองพึงปฏิบัติ และขอให้เตรียมศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องที่ 2 คือ "ความมีวินัย"	จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
<u>ตอนที่ 3 ความมีวินัย</u> 1. <u>วินัยเป็นระเบียบหรือกฎข้อบังคับของหมู่คณะ</u> สังคมทุกสังคมย่อมมีวินัยให้คนในสังคมได้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม สังคมจะมีความสุขพลเมืองในสังคมต้องมี.....	(กรอบนี้ไม่คำตอบ)
2. <u>วินัยเป็นข้อบังคับของสังคม ซึ่งเรียกกันโดยหลายอย่าง เช่น กฎ กติกา คำสั่ง กฎหมาย ระเบียบแบบแผน พระราชบัญญัติ ขรรมนิยม ฯลฯ</u> วินัยคือ.....	วินัย
3. <u>ตามธรรมชาติคนเราย่อมชอบสิ่งที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม</u> เมื่อเราเห็นอะไรที่เป็นระเบียบเรียบร้อยย่อมพอใจ บ้านเรือนที่จัดไว้เป็นระเบียบเรียบร้อยมองดูสวยงามกว่าบ้านที่วางของเกะกะ ดังนั้นถ้าเราเป็นคนชอบความสวยงาม ความเป็นระเบียบ เราก็ควรจัดบ้านของเราให้.....	ระเบียบหรือข้อบังคับ ของสังคม ที่ทุกคนยึด เป็นหลักปฏิบัติ

4. เมื่อบ้านของทุกคนมีระเบียบสวงามแล้ว ก็ยอมส่งผลไปถึงประเทศชาติด้วย ซึ่งทำให้ประเทศชาติมี.....	เป็นระเบียบ
5. การที่เรามาอยู่ในสังคมเป็นหมู่พวก <u>ยอมทอ้งหาสิ่งมาเป็นเครื่องกำหนด</u> ระเบียบ หรือ ควบคุมความประพฤติ ซึ่งสิ่งนี้ทุกคนในสังคมต้องยอมรับ <u>ก็คือ ระเบียบวินัย</u> ดังนั้นระเบียบวินัยคือ.....	ระเบียบ
6. ในการดำเนินชีวิตในสังคมนั้นทุกคนยอมตอ้งการความสุขสบาย ความสุขสบายนี้จะเกิดขึ้นมาได้ทุกคนต้อง<u>ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม</u> เช่นการจราจรใช้ถนน ทุกคนต้องรักษากฎระเบียบของการจราจร การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำผิดกฎจราจรอาจจะ เป็นเหตุทำให้เกิดการจราจรติดขัดได้ ดังนั้นการจราจรใช้ถนน พลเมืองต้องปฏิบัติตามให้ถูกต้องตาม.....	ข้อตกลงที่ทุกคนในสังคมยอมรับซึ่งนำมาเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติ
7. <u>วินัยทำให้เป็นคนดี</u> ทำให้หมู่คณะอยู่อย่างมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยวินัยเป็นสิ่งที่ฝึกเหนี่ยวทางใจ สามารถทำได้ทุกอย่าง เช่น ในสงครามทหารทุกฝ่ายต้องรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นเหตุทำให้ได้เปรียบคู่ต่อสู้ และมีโอกาสจะชนะผู้ที่มิมีวินัยหย่อน จงบอกประโยชน์ของวินัยมา 3 ข้อ 1..... 2..... 3.....	กฎของการจราจร

8. <u>คนที่มิวินัยยอมเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป</u> ซึ่งตรงกันข้ามกับบุคคลที่ไม่มีระเบียบวินัย ประเทศชาติจะยิ่งขึ้นต่อไปได้ก็เพราะพลเมืองในชาติมิวินัยเป็นหลัก ดังนั้นวินัยจึงเป็นคุณธรรมที่คนไทย..... (ไม่ควร/ควร) รักษาไว้	ทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย ทำให้คนเป็นคนดี ทำให้ได้เปรียบศัตรู
จบเรื่องความมีวินัยของพลเมืองแล้ว นักเรียนคงเข้าใจและได้เพิ่มวินัยให้แก่ตนเองมากขึ้นด้วย	ควรรักษาไว้
<u>ตอนที่ 4 ความรับผิดชอบหน้าที่</u> 1. <u>หน้าที่เป็นกิจที่ทุกคนจะต้องทำ</u> เป็นสิ่งสำคัญคู่กับวินัย ผู้ที่เคารพวินัยก็ควรเคารพต่อหน้าที่ด้วย ความรับผิดชอบเกิดจากบุคคลที่มีความเคารพวินัยและเคารพ.....	(ศึกษาให้เข้าใจและควรนำหลักไปปฏิบัติด้วย)
2. ผู้ที่เคารพหน้าที่ เคารพครัดในหน้าที่ รักษาปฏิบัติหน้าที่ ย่อมเป็นบุคคลที่<u>ผู้คนทั้งปวงยกย่องสรรเสริญ</u> ผู้ที่มีหน้าที่แต่ไม่รักษาหน้าที่ย่อมเสียเกียรติ เสียชื่อเสียง ดังนั้นถ้าเราต้องการมีเกียรติจะต้อง.....	หน้าที่
3. <u>การทำหน้าที่ให้เรียบร้อยบริบูรณ์นั้น จะต้องมีคุณสมบัติพอสมควร</u> เพราะความรู้กับการกระทำต้องอาศัยกัน จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ การจะกระทำอะไรให้ดี ต้องมีความรู้ดีด้วย ถ้ารู้ไม่ดี แม้จะตั้งใจสักปานใดก็ไม่ได้ผล การกระทำจะให้ได้ดีก็จะต้องมี.....	ปฏิบัติตามหน้าที่

4. <u>เมื่อมีความรู้และตั้งใจทำหน้าที่แล้วยังต้องรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่</u> <u>นั้น ๆ คือเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำการใด ๆ หรือมีหน้าที่อะไรก็</u> <u>พยายามทำงานนั้นอย่างเต็มความสามารถ</u> <u>ปัจจัยที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จคือ</u> 1. <u>มีความรู้</u> 2. .... 3.	ความรู้ดี
5. <u>การทำงานไม่ควรโยนความผิดไปให้คนอื่น ถ้าทำเช่นนั้นก็จะทำให้</u> <u>ไม่กล้าวินิจฉัย หรือตัดสินใจอะไร เกิดขาดลงไปเพราะเกรงจะทำผิด</u> <u>เรียกว่าทำงานไปโดยขาดความรู้สึกรับผิดชอบ</u> <u>ผู้ขาดความรับผิดชอบ</u> <u>นั้น เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นมักจะพยายามหลีกเลี่ยง โยนความผิด</u> <u>ให้แก่อื่น</u> <u>จงบอกลักษณะของบุคคลที่ไม่มีความรับผิดชอบ.....</u>	มีความตั้งใจ มีความรับผิดชอบ
6. <u>เมื่อขาดความรับผิดชอบแล้วการงานก็ไม่เจริญก้าวหน้า จะกลายเป็น</u> <u>บุคคลที่เฉื่อยชา</u> <u>ทำงานเอาตัวรอดไปวันหนึ่ง ๆ เมื่อมีอุปสรรคขึ้น</u> <u>มา ต้องให้ผู้อื่นวินิจฉัยหรือแก้ไข เพราะตนเองเป็นผู้ไม่สามารถ</u> <u>ควมเกรงกลัวความผิด ถ้าเป็นผู้ใหญ่ทำให้ผู้น้อยไม่นับถือ ถ้าเป็นผู้</u> <u>น้อยก็ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้ใหญ่เพราะผู้้นขาด.....</u>	ไม่กล้าตัดสินใจ โยนความผิดให้คนอื่น
<u>จบเรื่องความรับผิดชอบ และต่อไปเป็นเรื่องจริยธรรมและ</u> <u>คุณธรรมในด้านการซื้อสัตย์</u>	ความรับผิดชอบ

ตอนที่ 5 ความซื่อสัตย์

1. การรักษาความสัตย์เป็นความจำเป็นอันหนึ่งของมนุษย์ ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ถ้าเรามองไปรอบ ๆ ตัวเราในปัจจุบัน จะพบว่าคนเรามีความหวาดกลัวตลอดเวลา เรากลัวจะเกิดสงคราม กลัวสินค้าจะแพง กลัวจะเกิดการทะเลาะวิวาท ฯลฯ เพราะกลัวเหตุว่าคนเรานั้นไม่รักษาความสัตย์ ไม่ทำตามคำพูดที่ตกลงไว้ ไม่ไว้วางใจ จึงทำให้มีปัญหา (เรื่องความซื่อสัตย์นี้ นักเรียนควรได้ปฏิบัติจริง)
2. การขจัดปัญหาความหวาดกลัว หวาดระแวงให้หมดไปนั้น ทำได้โดยที่ทุกคนจะต้องมีความ.....ต่อกัน (กรอบนี้ไม่มีคำตอบ)
3. ความซื่อสัตย์หรือสัจจะเป็นความเชื่อตรงต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเราได้อธิษฐานสัญญาไว้ว่าจะกระทำในสิ่งนั้น ๆ หรือไม่กระทำในสิ่งนั้น ๆ แต่เมื่อเราผิดคำมั่นสัญญาก็แสดงว่าเราเป็นคนที่ไม่..... ซื่อสัตย์
4. ความซื่อสัตย์เป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่ง อาจจะเป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง คือความซื่อสัตย์ต่อตนเอง หรือความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คือเป็นความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
ดังนั้นเมื่อคนเรามีความซื่อสัตย์ก็ย่อมทำให้เกิด.....ด้วย มีความซื่อสัตย์

5. <u>ความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมที่คนไทยเรายึดถือกันมานานแล้ว</u> ในสังคมไทยเรานั้นยกย่องบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ เช่น พันท้ายนรสิงห์ ยอมถูกประหารชีวิตเพราะซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ นางสีดาซื่อสัตย์ต่อพระราม กนกฐิ์ซื่อสัตย์ต่อเลาป้า ดังนั้นพันท้ายนรสิงห์ นางสีดา และกนกฐิ์ เป็นบุคคลที่น่ายกย่องในค่าน.....	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
6. จากการที่พระยาจักรีในแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเคยถวายประกาศต่าง ๆ <u>เพราะไม่ซื่อสัตย์ต่อบ้านเมือง</u> จักว่าเป็นคนชั่วที่ไม่มีการยกย่อง แม้แต่พม่าเองซึ่งได้รับผลประโยชน์จากความซื่อสัตย์นั้นก็ยังไม่พอใจ และหาทางประหารชีวิตในภายหลัง จึงเห็นได้ว่าการไม่ซื่อสัตย์จะนำ..... (ประโยชน์/โทษ) มาสู่ตนเอง	ความซื่อสัตย์
7. ความซื่อสัตย์นี้มีความหมายกว้างมาก อันหมายถึง<u>ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่</u> <u>การทำงานท่วงานอะไรก็หวังให้งานนั้นเจริญรุ่งเรือง</u> ยอมอดทนลำบากทำงานด้วยความสมัครใจ ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัล ดังนั้นการทำงานจะบรรลุไปสู่เป้าหมายใดบุคคลนั้นจะต้องมี..... เป็นหลักปฏิบัติในส่วนหนึ่งของการทำงาน	โทษ
8. ความซื่อสัตย์อีกประการหนึ่งคือ<u>การซื่อสัตย์ต่อวาจา</u> ซึ่งหมายถึงการที่เราพูดอย่างใดก็ต้องทำอย่างนั้น เป็นการรักษาคำพูด หรือรักษาสัจจะ ดังนั้นการรักษาสัจจะ การรักษาคำพูดเป็นการปฏิบัติตนที่แสดงให้บุคคลอื่นเห็นว่าเราเป็นคนมีความ.....	ความซื่อสัตย์

9. ความซื่อสัตย์เป็นธรรมะอย่างหนึ่ง เมื่อคนเรายึดธรรมะในด้านนี้แล้วจะทำให้เป็นคนดี ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่คคโกง ไม่เห็นแก่ตัว มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนประเทศชาติ บุคคลที่มีธรรมะในด้านความซื่อสัตย์จะมีลักษณะ 1. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น 2..... 3.....	ความซื่อสัตย์ต่อวาจา
10. การมีธรรมะในด้านความซื่อสัตย์นี้ เราต้องกระทำความดีโดยความสมัครใจทั้งในที่ลับและที่แจ้ง ไม่กล้าทำความชั่วแม้ว่าจะไม่มีใครเห็น ไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก บุคคลที่มีความซื่อสัตย์จะต้องกระทำด้วยความ..... ทั้งในที่แจ้งและ.....	ไม่คคโกง ไม่เห็นแก่ตัว
11. <u>ความซื่อสัตย์เป็นเครื่องคุ้มครองผู้ประพฤติ</u> คนที่ไม่ซื่อสัตย์ คนโกง คนคคมักจะเอาตัวไม่รอด มีวันใดวันหนึ่งความโกงก็จะปรากฏขึ้นมา และเมื่อปรากฏขึ้นมาแล้วก็เสื่อม ชื่อก็จะเสีย เพราะขาด.....	ความสมัครใจ ที่ลับ
12. <u>สัจจะหรือความซื่อสัตย์เท่านั้นที่จะทำให้คนมีแกนสาร</u> ว่างว่างใจได้ เป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป ถ้าประเทศใดคนในชาติมีความซื่อสัตย์มากประเทศนั้นก็เจริญรุ่งเรือง ความซื่อสัตย์มีประโยชน์ 1 ..... 2 ..... 3	ความซื่อสัตย์

จบเรื่องความซื่อสัตย์แล้ว หวังว่านักเรียนคงจะมีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นให้แก่ตัวเอง และนักเรียนคงเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ตลอดไป	ทำให้เป็นคนมีแก่นสาร คนอื่นไว้วางใจ นับถือ ประเทศชาติเจริญ
<u>ตอนที่ ๖ ความเสียสละ</u> ๑. <u>ความเสียสละ</u> หมายถึง การเสียไปโดยการสละให้ด้วยจิตใจที่เป็นกุศล ไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งทางศัพท์จะมีความหมายเหมือนกับคำว่า จาคะหรือบริจาค จาคะหรือบริจาคหมายถึง.....	(เตรียมศึกษาเรื่องใหม่)
๒. ถ้าเสียไปเพราะไม่ได้สละด้วยใจเป็นกุศล หรือเสียไปเพราะหวังผลตอบแทน เช่น การเสียไปเพราะเล่นการพนัน เสียไปเพราะถูกโกง เสียไปเพราะถูกบังคับ ชูเชิญ อันถือว่าเป็น.....	การเสียไปโดยการสละให้ด้วยจิตใจไม่หวังผลตอบแทน
๓. จงบอกถึงการเสียที่ไม่ใช่เป็นการเสียสละ ๑ ..... ๒ ..... ๓	การเสียสละ
๔. คนเราที่เจริญเติบโตขึ้นมาได้ ก็เพราะอาศัยความเสียสละ เช่น เมื่อเกิดมาเป็นเด็กทารกมารดา ก็ยอมสละน้ำนม สละความสุขส่วนตัว เงินทองและทรัพย์สินเพื่อเลี้ยงดูเราตลอดมา ดังนั้นมารดาจึงเป็นบุคคลที่มี.....	เล่นการพนัน ถูกโกง ถูกบังคับ

5. <u>การเสียสละของบิคารมารคานั้นเป็นการเสียสละด้วยจิตเป็นกุศล</u> มิได้หวังผลตอบแทนส่วนตัว เจตนาของท่านเป็นเจตนาที่บริสุทธิ์ ก่อนการบริจาค คือมีความพอใจที่จะบริจาค เพื่อปลดเปลื้องความเดือดร้อนของผู้อื่น และในขณะที่บริจาคมารู้สึกปลื้มใจในการบริจาค การเสียสละหรือการบริจาคที่แท้จริงจะต้องเป็นเจตนาที่	ความเสียสละ
6. <u>การเสียสละนั้นควรเพ่งที่บุญไม่ควรเพ่งที่คน</u> เพราะถ้าเพ่งที่คน ก็จะเป็นการส่วนตัว ถ้าเพ่งที่บุญจะเป็นการส่วนรวม การบริจาค หรือการเสียสละที่ดีจะต้องมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่..... (ส่วนตัว/ส่วนรวม)	บริสุทธิ์
7. <u>ในทางพุทธศาสนาได้วางกฎเกณฑ์สำหรับการเสียสละ หรือการบริจาคเพื่อให้ได้บุญมาก มีดังนี้</u> <u>วัตถุบริสุทธิ์</u> หมายความว่าของที่จะบริจาคมันจะต้องเป็นของที่ทำมาหาได้โดยสุจริต จะเป็นของที่ซื้อหรือขอเขามาก็ได้ ดังนั้นหลักในการเสียสละหรือบริจาคในข้อแรกนี้ คือ ของที่จะบริจาคมันจะต้องเป็น	ส่วนรวม
8. <u>เจตนาบริสุทธิ์</u> เจตนาของผู้ให้ จะต้องตั้งเจตนาบริจาคเพื่อความบริสุทธิ์ในจิตใจ ไม่ได้แฝงด้วยความเห็นแก่ตัว การทำบุญแบบโฆษณาหาเสียง หรือเอาหน้า ถือว่ามีเจตนา ..... (บริสุทธิ์/ไม่บริสุทธิ์)	วัตถุบริสุทธิ์

การเสียสละทำให้มีสุข

9. บุคคลบริสุทธิ์ หมายความว่าคนให้ทานกับคนรับทานต้องเป็นคนบริสุทธิ์ บุคคลที่ควรให้รับทาน ควรประกอบด้วยองค์ 8 คือ มีความถูกต้อง มีคำพูดถูกต้อง มีความคิดถูกต้อง ท่วงท่าปราศจากโทษ เลี้ยงชีพในทางที่ถูกต้อง มีความเพียร มีสติ และมีความตั้งใจมั่นในจิตใจ องค์ 8 นี้เป็นองค์ประกอบของบุคคลที่ควรให้รับทาน ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคล.....	ไม่บริสุทธิ์
10. หลักเกณฑ์ในการเสียสละ หรือบริจาคมี 3 ข้อได้แก่ 1. ของที่ให้ของบริสุทธิ์ 2..... 3	บริสุทธิ์
11. ในทางพุทธศาสนาถือว่าการเสียสละนั้นมีความสำคัญยิ่ง จึงจัดให้อยู่ในหัวข้อของธรรมต่าง ๆ เช่นการจัดให้เป็นบารมีธรรม เพราะว่าการเพิ่มพูนคุณงามความดีในลักษณะนี้เป็นการกำจัดความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัว ทำให้เกิดเป็นที่รัก เกิดความสามัคคี ทำให้ส่วนรวมเกิดความเจริญ เพราะทุกคนยอมพร้อมที่จะเสียสละเพื่อความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงของชาติ ดังนั้นการเสียสละก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และ...	เจตนาของผู้รับของบริสุทธิ์ บุคคลที่ให้และรับของ บริสุทธิ์
12. <u>การเสียสละเป็นสังคหวัตถุ</u> เพราะการเสียสละเป็นการสงเคราะห์สมานน้ำใจกัน ผู้ที่ไม่ตรีให้ยังยืน ไม่เป็นคนใจแคบ มีโอกาสผู้ที่ไม่ตรีกับคนอื่น ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์ของ.....	ประเทศชาติ

13. การเสียสละเป็นมงคล เพราะการเสียสละเป็นการปลุกฝังความดีให้เกิดขึ้นในจิตใจ เมื่อใจมีความดีอยู่แล้วมงคลก็จะเกิดขึ้นกับตัว จะคบหาสมาคมกับใครก็ไม่มีใครรังเกียจ ถึงคราวตกทุกข์ได้ยากก็มีคนคอยช่วยเหลือ มงคลจะเกิดขึ้นกับตัวได้นั้นเราต้องเป็นบุคคลที่.....	ความเสียสละ
14. การเสียสละเป็นทศพิธราชธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ปกครองคนจะต้องมีการเสียสละอยู่แล้ว โดยธรรมชาติผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่ปกครองดูแลผู้น้อยจะต้องรู้จักการเสียสละ เพื่อความสุขของผู้น้อย และเมื่อผู้น้อยมีความสุข การปกครองก็ดำเนินไปด้วยดี ฉะนั้นในการปกครอง ผู้เป็นหัวหน้าจะต้องใช้.....เป็นหลักในการปกครอง	เสียสละ
15. แต่ในทางพุทธศาสนามีคำสอนให้เราเสียสละจนสิ้นเนื้อประดาตัว กลับตำหนิผู้ที่ทำ เช่นนั้นว่า <u>เป็นผู้ที่ไม่รู้จักการประมาณตน</u> ถึงแม้ว่าการกระทำเช่นนั้นจะเป็นไปในทางที่ดี แต่ดาเกินสมควรก็กลายเป็นเสีย ฉะนั้นบุคคลที่เสียสละที่ดีจะต้องเป็นบุคคลที่รู้จัก.....	ทศพิธราชธรรม
จบเรื่องนี้แล้วนักเรียนคงเป็นบุคคลที่รู้จักเสียสละในทางที่ถูก	ประมาณตนเอง
<u>ตอนที่ 7 ความอดทน</u> 1. <u>ความอดทนเป็นความทนทานต่อสิ่งที่ไม่พอใจซึ่งเป็นเหตุให้เสียประโยชน์</u> ในทางพุทธศาสนาเรียกว่าขันติ ขันติหมายถึง.....	(กรอบที่ไม่มีคำตอบ)

2. ความอดทนเป็นเครื่องทดสอบจิตใจของเรา ไม่ให้เกิดความห่อหุ้ม ห่ออุปสรรคต่าง ๆ บุคคลที่หวังความเจริญ จะต้องมีความ..... เป็นที่ตั้ง	ความอดทนต่อสิ่งที่ไม่พอใจ ซึ่งเป็นเหตุให้เสีย ประโยชน์
3. <u>ลักษณะของบุคคลที่มีความอดทนนั้นจะต้องทนลำบาก</u> อันได้แก่ทนต่อ การเจ็บไข้ได้ป่วย ทนต่อการบาดเจ็บ ไม่มีการแสดงอาการให้บุคคล อื่นเคืองรอนรำคาญ การที่ตำรวจทะเลาะวิวาทจะต้องอยู่อย่างยากไร้ หรือลำบาก ต่อการกินการนอนแสดงว่าเขาเหล่านั้นมี.....	อดทน
4. การตรากตรำต่อความหนาว ความร้อน แดด ฝน ในช่วงของการ ป้องกันชายแดน แสดงว่าเขามี.....	ความอดทน
5. <u>การทนเจ็บใจ</u> ก็เป็นลักษณะของการอดทนอีกประการหนึ่ง เช่น การอดทนต่อการถูกดูถูก หรือเสียชื่อเสียง จากคนทั่วไป โดยที่เราไม่ แสดงอาการโกรธ หรืออาฆาตแค้น ก็แสดงว่าเราเป็นคนที่มี	ความอดทน
6. ความอดทนที่สำคัญสามารถแยกได้เป็น 3 ประการ คือ 1 ..... 2. ทนตรากตรำ 3	ความอดทน

7. จีงกล่าวไ้ว่าความอดทนเป็นเครื่องส่งเสริมการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นถ้าเราต้องการที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ เราจะต้องมี.....	ทนลำบาก ทนเจ็บใจ
8. ในการทำงานร่วมกันนั้น <u>ยอมมีปัญห</u> ความขัดแย้งกันบ้างในวงของ <u>เพื่อนร่วมงาน</u> จึงมีความจำเป็นที่เราต้องหักใจตนเอง มีใจหนักแน่น รู้จักให้อภัยไม่แสดงอาการฉุนเฉียวให้ผู้อื่นรู้ จงบอกลักษณะของการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ก่อให้เกิดความสุข 1 ..... 2	ความอดทน
9. บุคคลที่มีความอดทน จะประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างมาก เช่น ชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทย เมื่อแรกเข้ามาที่ไม่มีสมบัติอะไรติดตัวมา แต่ได้อาศัยการทำงานด้วยความอดทน จึงสามารถประกอบกิจการงานจนกระทั่งร่ำรวยในภายหลัง ดังนั้นชาวจีนจึงเป็นตัวอย่างใน.....	รู้จักห้ามใจตนเอง มีใจหนักแน่น และรู้จักให้อภัยผู้อื่น
ความอดทนเป็นสิ่งที่นักเรียนควรนำไปปฏิบัติ	ความอดทน
<u>ตอนที่ 8 การงดเว้นการทำบาป</u> 1. เมื่อพูดถึงบาปทุกคนก็รู้จัก ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรกระทำ และไม่เป็นที่ปรารถนาของใคร เมื่อผู้ใดได้กระทำบาปขึ้นมาแล้วจะได้รับการทำหิิตีเตียนจากคนทั่วไป ดังนั้นเราจึงควรหาทางหลีกเลี่ยงการ.....	(จงตรวจคำตอบในกรอบต่อไป)

2. บาปนี้ได้แก่ว่าความเศร้าหมองของจิตใจ การกระทำสิ่งใดก็ตาม ถ้า
ทำให้อื่นเดือดร้อน ทำให้จิตใจของเราผิดปกติไปจากธรรมชาติ
เป็นต้นว่า ใจร้าย ใจดำ ใจต่ำ จิตเศร้าหมอง เหล่านี้เป็นบาป
ทั้งสิ้น
บุคคลที่มีจิตใจเป็นบาป ได้แก่บุคคลที่มี.....
.....
3. การทำบาปของคนเรานั้นสามารถกระทำได้ 3 ทางกาย ทางใจ
และทางวาจา ซึ่งในบางครั้ง บางโอกาสเรากระทำบาปขึ้นมาโดย
ไม่รู้ตัว หรือเราอาจคิดว่าสิ่งนั้นไม่ใช่บาป เพราะเกิดขึ้นในใจ
เท่านั้น แต่การกระทำสิ่งใดก็ตามถ้าเกิดขึ้นแล้วจิตเศร้าหมองก็
เป็น.....ทั้งสิ้น
4. บาปที่เกิดขึ้นทางกาย ได้แก่ การฆ่า ซึ่งรวมไปถึงการฆ่าคน ฆ่าสัตว์ บาป
ตลอดจนการฆาตกรรมสัตว์ เช่น กัดปลา ชนไก่ หรือการทำร้ายร่าง
กาย
ดังนั้นการฆ่าคน ฆ่าสัตว์จึงเป็นบาปที่เกิดขึ้น.....
5. บาปที่เกิดขึ้นทางกายยังมีอีก คือการลักทรัพย์ อันได้แก่การขโมย
ฉ้อโกง หลอกลวงหาเงินทางทุจริต คอรัปชั่น เป็นต้น และการทำ
ผิดประเวณี ได้แก่ การทำชู้ อนาคตา อนาจาร ฯลฯ
จงบอกการทำบาปที่เกิดขึ้นทางกายมา 3 อย่าง
1. การฆ่า 2..... 3 .....

6. <u>บาปที่เกิดขึ้นทางวาจา</u> เป็นการแสดงออกในทางคำพูด ที่ทำให้ผู้อื่น จิตเศร้าหมอง หรือเคืองโกรธ ซึ่งได้แก่ การพูดโกหก การพูดหยาบ การพูดส่อเสียด และการพูดเหลวไหล จงยกตัวอย่างการพูดที่แสดงว่าเป็นบาปมา 3 ประการ 1 ..... 2 ..... 3.....	การลักทรัพย์ การผิดประเวณี
7. <u>บาปที่เกิดขึ้นทางใจ</u> เป็นลักษณะของการคิดที่จะกระทำ แต่ยังไม่ได้ กระทำ <u>อันก่อให้เกิดจิตเศร้าหมอง</u> เช่น การคิดอยากได้ของคนอื่น ทางมิชอบ คิดพยาบาท อาฆาตแค้น คิดปองร้าย คิดผิดเห็นว่าทำดี แล้วไม่ได้ดี การคิดที่เป็นบาปทางใจได้แก่ 1 ..... 2 ..... 3	การพูดโกหก การพูดหยาบ การพูดส่อเสียด
8. <u>การทำบาปนั้นยอมทำให้เกิดผลร้ายแก่ผู้ประพฤติดูแลแล้ว</u> การฆ่าสัตว์ การทรมารสัตว์ ยอมทำให้จิตไม่สบาย เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น และการคิดฆ่าคนก็ยอมได้รับโทษทางกฎหมาย การฆ่าคนจะก่อให้เกิดบาปขึ้น อันเป็นบาปทาง.....	คิดอยากได้ของผู้อื่นโดยมิ ชอบ คิดพยาบาท คิดอาฆาตแค้น
9. <u>สำหรับผู้ประพฤติดีทางวาจาย่อมไม่เป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น</u> ไม่เป็น ที่ไว้นับถือเชื่อใจ เชื่อถือไม่ได้ ก่อให้เกิดความรำคาญ เสื่อมเสีย เกียรติยศชื่อเสียง โทษของผู้ประพฤติดีทางวาจาได้แก่.....	กาย

10. ผู้ประพฤติดีคิดทางใจ จะเป็นมูลเหตุก่อให้เกิดการกระทำผิดทางกายและวาจา เพราะก่อการกระทำทุกอย่างเราต้องคิดเสียก่อน เมื่อคิดไม่ดีใจก็ไม่สบาย ยังผลก่อให้เกิดกายและวาจาไม่สบายตามไปด้วย จึงเห็นได้ว่ากาย จิต และวาจามีความ.....	ไม่มีใครชอบ ไม่มีใครเชื่อ ก่อให้เกิดความรำคาญ
11. การงดเว้นการทําบาปทั้งหลาย ย่อมเป็นเหตุทำให้สังคมปกติสุขพ้นจากการเบียดเบียน ซึ่งคุณธรรมอันนี้ทุกคนควรได้นำไปปฏิบัติ การปฏิบัติตนของบุคคลในสังคมที่จะนำมาซึ่งความสุขนี้ บุคคลในสังคมจะต้องงดเว้น	สัมพันธ์ เกี่ยวข้องกัน
จบเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของพลเมืองแล้ว นักเรียนคงเข้าใจดี และคงนำสิ่งเหล่านี้ไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด	การทําบาป
<u>ความมั่นคงของชาติ</u> 1. การที่จะดำรงรักษาชาติของเราให้เจริญก้าวหน้า และอยู่รอดได้นั้น พลเมืองทุกคนจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน เพื่อให้ชาติมีความปลอดภัย มีสวัสดิภาพ และมีความสมบูรณ์พูนสุข ซึ่งจะทำให้ชาติมีความมั่นคง ชาติจะมีความมั่นคงจะต้องมีลักษณะ	(กรอบต่อไปนี้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาติ)

2. <u>ความปลอดภัยที่ทำให้ชาติมีความมั่นคงจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัย</u> <u>3 ประการ</u> คือ ความปลอดภัยของดินแดน ความปลอดภัยของ ประชาชน และความปลอดภัยของการดำรงชีวิต ความปลอดภัยที่ทำให้ชาติมีความมั่นคงได้แก่ 1 ..... 2 ..... 3	พลเมืองร่วมมือกัน มีความปลอดภัย มีสวัสดิภาพ
3. <u>ดินแดนหรืออาณาเขตเป็นปัจจัยที่กำหนดถึงความเป็นชาติ</u> ความ <u>เป็นเอกราชการที่มีชาติอื่น</u> เข้ามารุกรานตามบริเวณชายแดนจะ ทำให้บริเวณนั้น.....(มีความปลอดภัย/ไม่มีความ ปลอดภัย)	ความปลอดภัยของดินแดน ความปลอดภัยของประ ชชน ความปลอดภัยของ การดำรงชีวิต
4. เมื่อประชาชนที่อยู่บริเวณชายแดนถูกรุกราน ถูกฆ่าฟันล้มตายบ่อย ๆ ก็ทำให้บริเวณนั้น<u>ไม่มีความปลอดภัย</u> ซึ่งเปรียบเสมือนรั้วของบ้านที่ ทำไว้เพื่อป้องกันศัตรูกำลังจะพัง เป็นเหตุให้คนในบ้านไม่.....	ไม่มีความปลอดภัย
5. การที่จะให้ประชาชนดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข จะต้องไม่มีผู้มา เบียดเบียน ข่มเหง ฉ้อโกง และต้องอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี สิ่งที่ทำให้ประชาชนไม่มีความสุข ได้แก่.....	มีความปลอดภัย

6. การที่ประชาชนจำนวนเป็นแสน ๆ ต้องกลายเป็นผู้ลี้ภัย ไร้บ้าน ไร้แผ่นดิน <u>ทำให้เขาเหล่านั้นไม่มีเสรีภาพในทุก ๆ ด้าน</u> เมื่อประชาชนไม่มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต หรืออยู่อย่างมีเสรีภาพแล้ว บ้านเมืองก็ไม่มี.....ด้วย	ถูกข่มเหง ถูกเบียดเบียน
7. <u>สวัสดิภาพเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึง</u> เมื่อประชาชนมีความสมบูรณ์พูนสุข มีความเจริญรุ่งเรืองแสดงว่ามีสวัสดิภาพที่ดี ดังนั้นสวัสดิภาพหมายถึง.....	ความมั่นคง
8. <u>พลเมืองที่มีสวัสดิภาพดี</u> จะต้องมียูอาศัย มีที่ทำกิน มีอาชีพส่วนตัว มีวัฒนธรรม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม มีครอบครัว และมีศาลยุติธรรมคอยให้บริการแก่พลเมือง จงบอกลักษณะของพลเมืองที่มีสวัสดิภาพมา 3 ข้อ 1 ..... 2 ..... 3	ความสมบูรณ์พูนสุข ความเจริญรุ่งเรืองของพลเมือง
9. การที่คนเราต้องการมีความปลอดภัย และมีสวัสดิภาพ ตลอดจนความสมบูรณ์พูนสุขในต่าง ๆ นั้น <u>เรามีจุดประสงค์เพียงต้องการอยู่รอด</u> ไม่มีใครมาขอการร้าย มาปล้นฆ่า มาทำลายล้าง หรือต้องการให้พ้นจากการฉ้อโกง และเบียดเบียน จุดประสงค์ของการดำเนินชีวิตในข้อนี้คือ.....	มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำมาหากิน มีอาชีพที่สุจริต

10. การอยู่รอดเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอของมนุษย์ <u>มนุษย์ยังต้องการอยู่อย่างมีสวัสดิภาพด้วย</u> มีสิ่งที่เอื้ออำนวยให้เช่น มีโรงเรียน มีโรงพยาบาล มีถนนหนทาง ปราศจากโจรผู้ร้ายมาเบียดเบียน เมื่อพลเมืองมีสิ่งเหล่านี้ก็ทำให้ประเทศมี ..... ด้วย	ต้องการอยู่รอด
11. <u>จุดประสงค์อีกข้อหนึ่งคือต้องการความเป็นไทย</u> มีความอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เราต้องการเสรีภาพภายในขอบเขตอันดีงาม ดังนั้นความเป็นไทย จึงเป็นจุดประสงค์ข้อหนึ่งของ.....	ความมั่นคง
12. ในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของความมั่นคงของชาติ จำเป็นจะต้องปฏิบัติตนให้ถูกแนวทาง เช่นการสร้างสมคุณธรรม ศีลธรรม มีใจซื่อตรง มีน้ำใจเป็นไทย ปฏิบัติตนตามกฎหมาย จงบอกการปฏิบัติตนของพลเมืองที่ทำให้เกิดความมั่นคงของชาติ 1..... 2 ..... 3	ความมั่นคงของชาติ
13. <u>พลเมืองยังต้องเข้าใจในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง</u> ฝึกอบรมการประกอบอาชีพ ต้องระมัดระวังตัว ไม่ประมาท ไม่เชื่อคำยบยงของคนอื่น ถ้าพลเมืองกระทำสิ่งเหล่านี้ไม่ถูกต้องแล้ว จะก่อให้เกิดภัยต่อ.....	สร้างสมคุณธรรมความดี มีใจซื่อตรง ปฏิบัติตนตามกฎหมาย

ชาติจะมั่นคงพลเมืองต้องสามัคคีกัน

14. การกระทำของพลเมืองที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงของชาตินั้น <u>พลเมืองการใดปฏิบัติให้เป็นประจำ</u> เช่น การให้ความร่วมมือในการปกครอง เราทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการปกครองดูแลบ้านเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งมีความจำเป็นที่เราต้องมีความรู้ในเรื่องนี้ให้ถูกต้อง..... ให้ถูกต้องด้วย	ความมั่นคงของชาติ
15. <u>การประกอบอาชีพอย่างสุจริต</u> เป็นหลักอีกประการหนึ่งที่พลเมืองทุกคนควรปฏิบัติ และในการประกอบอาชีพจะต้องกระทำอย่างเข้มแข็ง เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ถ้าครอบครัวมีความมั่นคงจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความ.....ด้วย	ปฏิบัติ
16. <u>การให้ความร่วมมือกับสังคม</u> เป็นหลักที่พลเมืองในชาติควรกระทำควรร่วมมือกันสร้างสังคมใหม่มั่นคง พร้อมกับต้องทำนุบำรุงด้วย ดังนั้นเมื่อสังคมมีความมั่นคงก็จะส่งผลให้ประเทศชาติ.....	มั่นคง
17. <u>ความมั่นคงของชาติมีอยู่ 4 เรื่องใหญ่ ๆ คือ</u> 17.1 ความมั่นคงในด้านการเมือง การปกครอง 17.2 ความมั่นคงในด้านอาหาร การป้องกันประเทศ 17.3 ความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ 17.4 ความมั่นคงในด้านสังคม - จิตวิทยา ในการสร้างความมั่นคงของชาติ จะต้องสร้างให้ครบ 4 ประการ เพราะทั้ง 4 ประการมีความสัมพันธ์กัน การสร้างความมั่นคงของชาติให้สังคมเจริญนั้นจะต้อง..... .....(ทำพร้อม ๆ กัน/แยกกันทำ)	มั่นคงด้วย

18. ความมั่นคงในด้านการเมืองการปกครอง <u>มีทั้งการเมืองภายในประเทศและการเมืองนอกประเทศ</u> อันเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ ดังนั้นเมื่อพูดถึงเรื่องการเมืองจะพูดใน 2 เรื่อง คือ การเมืองภายใน..... และ	ทำพร้อม ๆ กับ
19. การเมืองภายในประเทศ <u>จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของบ้านเมือง</u> พลเมืองทุกคนจะต้องศึกษาเรื่องการเมืองนี้ให้เข้าใจและจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองอย่างเต็มที่ให้สัมพันธ์กับการปกครองของประชาชน เพื่อประชาชน การปกครองที่เหมาะสมกับประเทศจะต้องให้..... ..... มีส่วนร่วมในการปกครอง	ภายในประเทศ ภายนอกประเทศ
20. การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน <u>เป็นลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยแท้จริง</u> การปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อ.....	ประชาชน
21. ในการปกครองแบบประชาธิปไตยนี้ จะให้ประชาชนมีความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ <u>จะต้องมีน้ำใจประชาธิปไตยด้วย</u> จึงจะทำให้การปกครองนี้สมบูรณ์ ประชาชนที่ดีจะต้องมีความรู้ในเรื่องการปกครองแบบประชาธิปไตยและต้องมี.....	ประชาชน

22. ฉะนั้นการที่ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี มีคุณภาพจะเป็นการป้องกันภัยต่าง ๆ ที่กระเทือนต่อความมั่นคงของชาติได้ เช่น ภัยจากโจร ผู้ร้าย หรือผู้ก่อการร้ายต่าง ๆ ฯลฯ เมื่อภัยต่าง ๆ ไม่เกิดขึ้นประชาชนที่อยู่ในชาติก็	น้ำใจประชาธิปไตย
จบเรื่องความมั่นคงของชาติแล้ว นักเรียนจะเห็นได้ว่านักเรียนก็เป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติด้วย	มีความสุข

ชุดการเรียนรู้แบบซินคิเคท

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นด้านการเมืองการปกครอง

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 1 คาบ

ความคาดหวัง

พลเมืองทุกคนย่อมมีความสำคัญต่อประเทศชาติ มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกความสำคัญของพลเมืองในท้องถิ่นได้
2. อธิบายบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นได้
3. ยกตัวอย่างพลเมืองในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครอง
4. อภิปรายบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาซักถามนักเรียนในเรื่องลักษณะการปกครองในหมู่บ้านและตำบลของนักเรียน

ข. ชักจูงกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

2. ให้เลขานุการ กลุ่มมารับกรณีตัวอย่าง บัตร กำหนดงานและเอกสารประกอบ
3. แต่ละกลุ่ม ประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้ พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อสรุปและอภิปรายภายในกลุ่มของตน
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตร กำหนดงาน และเขียนรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่น ๆซักถามและแสดงความคิดเห็น
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

ค. ขั้นสรุป

9. ครูให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมและสรุปใจความสำคัญในเรื่องนี้
10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้เกี่ยวกับการปกครองในท้องถิ่นเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตร กำหนดงาน และบัตรกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ

การประเมินผลการเรียนรู้

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3. จากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และผลงานที่มารายงานหน้าชั้น

บัตร กำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและศึกษาเอกสารต่อไปนี้

1. หนังสือวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 245 - 248
2. กรณีตัวอย่าง เรื่อง "การเลือกตั้งซ่อม"
3. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดประชาชนจึงไปใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมกันน้อย
2. การที่ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมน้อยมีผลเสียต่อการปกครองอย่างไร
3. ถ้านักเรียนมีสิทธิในการเลือกตั้งนักเรียนจะไปใช้สิทธิหรือไม่เพราะเหตุใด
4. หน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกครองมีอะไรบ้าง

เลือกตั้งซ่อมที่โคราช

การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา แทนตำแหน่งที่ว่างลง
 แนวเราจะได้รับความสนใจอย่างมากจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และจากผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ตาม
 แต่ความหมายของการเลือกตั้งมีไว้ด้วยกันกับการเลือกตั้งซ่อมหรือเลือกตั้งทั่วไปเท่านั้น
 หากถือว่าเป็นภารกิจเบื้องต้นของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งครั้งนี้เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ใหญ่จึงยากทั้งการประชาสัมพันธ์และ
 การประชาสัมพันธ์เสียงอย่างทั่วถึง แต่ทางจังหวัดก็ตั้งใจหมายไว้ว่าจะให้ผู้ไปใช้สิทธิ
 มากที่สุดเกิน 50 เปอร์เซ็นต์ ขอสำคัญผู้มีสิทธิทุกคนควรจะต้องเป็นหน้าที่ ยานอนหลับ
 ทับลีทส์เสีย ในวันเลือกตั้ง เจาหน้าที่ที่รับผิดชอบควรอำนวยความสะดวกให้ประชาชนและ
 กระทำอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม สำหรับพรรคการเมืองการแพ้นะควรเป็นไปในทางที่
 ชอบธรรม การสอนระบอบประชาธิปไตยโดยเคารพข้อสิทธิขั้นมูลฐานของพลเมืองใน
 ระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นหน้าที่ของนักการเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นค่านเศรษฐกิจ

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 1 คาบ

ความคิดรวบยอด

พลเมืองในท้องถิ่นจะต้องรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตัวเองที่จะต้องปฏิบัติค่านเศรษฐกิจ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นค่านเศรษฐกิจได้
2. อธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นกับพลเมืองในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับค่านเศรษฐกิจได้
3. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นค่านเศรษฐกิจได้
4. สรุปความสำคัญและวิธีส่งวนทรัพยากรธรรมชาติได้

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่น เช่น การทำนา การทำสวน การทำประมง ฯลฯ และครูซักถามถึงความสำคัญของอาชีพนั้น ๆ

ข. ขั้นกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
2. ให้เลขานุการกลุ่มมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงานและเอกสารประกอบการเรียน

3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้ พร้อมกับศึกษาปัญหา และกรณีตัวอย่าง
4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทารื้อและอภิปรายภายในกลุ่มของตน
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และให้เขียนรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่น ๆ ชักถามและแสดงความคิดเห็น
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่กล้าถามถึง
- ค. ขั้นสรุป
9. ครูให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมและสรุปใจความสำคัญของเรื่องนี้
10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจในท้องถิ่นเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตรกำหนดงาน และกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 2 ฉบับ
4. รูปภาพเกี่ยวกับเศรษฐกิจในท้องถิ่น

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การอภิปรายและการรายงานหน้าชั้น

บัตร กำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 248 - 250
2. เอกสารประกอบการเรียน 2 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่างเรื่อง "ข้าว"

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. สภาพการเป็นอยู่ของชาวนาจะเป็นอย่างไรถ้าข้าวเปลือกราคายังตกต่ำอยู่
2. ชาวนามีความสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร
3. มีสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เกิดปัญหาความยากจนในชนบท
4. พลเมืองมีหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นอย่างไร

๖
ชาว

ความหวังที่รัฐบาลให้ไว้แก่ประชาชนที่ว่า การลดค่าเงินบาทจะทำให้เกษตรกรไทยขายผลผลิตของตนได้ในราคาสูงกำลังได้รับการพิสูจน์ความจริงอยู่ในขณะนี้

การที่ชาวนาไม่สามารถขายข้าวได้ในราคาที่เป็นธรรมนี้ ได้กลายเป็นปัญหา มาทุกปี และรัฐบาลก็ได้ออกนโยบายเฉพาะหน้าเป็นปี ๆ ไป และมีกว้างวาวราคาข้าวเปลือก จะขายได้มากน้อยเท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับราคาข้าวในตลาดโลกทั้งที่พ่อค้าไทยมีส่วนสำคัญ ในการกำหนดราคา เพราะเราส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลก สาเหตุสำคัญที่ทำให้ ราคาข้าวเปลือกตกต่ำเพราะพ่อค้าผู้ส่งออกแข่งขันกันตัดราคาขายข้าวในตลาดกันเอง เพื่อจะได้ครองตลาดและเป็นผู้กำหนดราคาเองได้ เมื่อผู้ส่งออกขายได้ราคาต่ำก็ยอม อดราคากับชาวนาในราคาต่ำควย รัฐบาลแก้ปัญหาโดยการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ส่งออก เป็นเงินมหาศาล ปรากฏว่าไทยส่งข้าวออกได้มากแต่มูลค่าที่ได้รับกลับลดลง รัฐบาลน่าจะ พิจารณานโยบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ใหม่โดยเชิญบรรดาผู้เกี่ยวข้องในการค้าข้าวทั้งภาครัฐบาล และเอกชนมาปรึกษาหารือและขอความร่วมมือ แทนที่จะปล่อยให้ต่างคนต่างทำอย่างที่เป็นอยู่

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นตำบลสังคม

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คาบ

ความคิดรวบยอด

พลเมืองในท้องถิ่นเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ ถ้าพลเมืองเหล่านั้นมีความสุข ประเทศชาติก็มีความสุขไปด้วย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่นตำบลสังคมได้
2. สรุปแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้
3. บอกแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้
4. บอกประโยชน์และโทษของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของ

พลเมือง

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนประจำวัน

ข. ชั้นกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขาธิการ

2. ให้เลขานุการกลุ่มมารับกรณิ์ตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน

3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้ พร้อมกับศึกษกรณีตัวอย่าง และปัญหา
4. ให้ทุกกลุ่มศึกษาคุณค่า ทาริหรือและอภิปรายภายในกลุ่มของตน
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนรายงานกลุ่ม
6. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลงานในกลุ่มของตน
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามและแสดงความคิดเห็น
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขึ้นสรุป
9. ครูให้คำแนะนำและสรุปใจความสำคัญในเรื่องนี้
10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในท้องถิ่นเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตรกำหนดงาน และบัตรกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การอภิปรายและการรายงาน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารต่อไปนี้

1. หนังสือวิชาสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 250-253
2. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่างเรื่อง "ขอความเป็นธรรม"

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. การที่พลเมืองในหมู่บ้าน "หนองปลาตะมี" มาร้องทุกข์ทางหนังสือพิมพ์นั้น ได้กระทำถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. บริษัททำอุตสาหกรรมสามารถจับได้แรงงานออกจากหมู่บ้านได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ในการดำเนินชีวิตที่ก่อให้เกิดความสุชนนั้น ประชาชนควรทำอย่างไร
4. พลเมืองในท้องถิ่นมีหน้าที่ทำอะไรบ้างที่จะทำให้หมู่บ้านของตนเจริญก้าวหน้า

ขอความเป็นธรรม

ชาวบ้านการอยคน ซึ่งมีถิ่นฐานทำมาหากินอยู่ที่หมู่บ้านหนองผาละมี
ม. 4 ต.คลองตะเกรา อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา พบถูกบีบบังคับไม่ไหว ก็เหมือน
ถูกระเบิดเวลา เมื่ออีกอันคันใจสุดขีดแล้ว

กระเบิดคุ่มขึ้นทันที

โดยแห่มาพบผมร้องทุกข์ว่า ถูกไล่ที่ทำกินอย่างไม่เป็นธรรม ฝ่ายตรงข้าม
เห็นพวกคนที่ยากจนอยู่แล้ว เป็นสัตว์เดียรฉานเสีย

ตัวแทนชาวบ้านที่น่าชวนมาร้องทุกข์ เปิดเผยเรื่องราวให้ฟังว่า พวกคน
ทำมาหากินในพื้นที่ดังกล่าว ตั้งแต่ พ.ศ. 2508 มีทั้งหมด 50 ครอบครัวประมาณ
กว่า 300 คน

เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้ทางกรมที่ดิน

ต่อมา เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีบริษัททำอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ
ได้สัมปทานในเขตหมู่บ้านที่พวกคนอาศัยอยู่ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ นานาขับไล่ให้ชาวบ้าน
อพยพไปอยู่ที่อื่น

ทั้งนี้ มีการยื่นคำขาดว่า ถ้าไม่ยอมขายที่ดินให้ทางบริษัทแล้ว จะต้องเสียใจ
ในภายหลังแน่

นอกจากนี้ ยังอ้างว่าจะให้ทางราชการจัดการ กับพวกคนอีกของทางหนึ่งด้วย ถ้า
ทุกคนไม่ยอมขายที่ดินให้โดยดี

ครับ...ราคาเนื้อที่ซึ่งถูกบีบบังคับนั้น คือบังคับให้ขายไร่ละ 350 บาท ไม่คำนึง
ว่าในพื้นที่เหล่านี้มีการปลูกพืชผลไว้แล้ว

ขณะนี้ราษฎรในหมู่บ้านหนองผาละมี ต.คลองตะเกรา อ.สนามชัยเขต
กำลังนอนตาไม่หลับ ต่างก็พากันหวาดผวไปตาม ๆ กัน เพราะถูกขู่ว่าจะส่งมือเป็นมาขับไล่
ยึดที่ดิน

โถ...แต่ละคนมีที่ดินทำกินคนละ 40 - 50 ไร่ จะให้ย้ายไปอยู่ไหนกันละ
 เมื่อทนทุกข์แค้นไม่ไหว ชาวบ้านจึงรวมตัวกันขึ้นมาร้องเรียนถึงผู้รับผิดชอบส่วนกลาง
 ผ่านทางนสพ.ไทยรัฐ
 ช่วยหยิบยื่นความเป็นธรรมให้ด้วย

เรื่อง สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การรู้ความหมายของสิทธิและหน้าที่จะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติตนเป็นไปอย่างถูกต้องและมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกความหมายของสิทธิและหน้าที่ได้
2. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงการมีสิทธิและการกระทำที่แสดงถึงหน้าที่ได้
3. วิเคราะห์ที่มาของสิทธิและหน้าที่ได้ถูกต้อง
4. อธิบายความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ได้
5. บอกหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมายได้
6. ยกตัวอย่างบุคคลที่ได้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดตามกฎหมายได้
7. บอกโทษของพลเมืองที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูและนักเรียนสนทนากันในเรื่องกฎหมายระเบียบและข้อบังคับที่นักเรียนได้ปฏิบัติอยู่

ข. ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ
  2. ให้เลขานุการกลุ่มมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน
  3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้ พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
  4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า หาข้อสรุปและอภิปรายภายในกลุ่มของตน
  5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
  6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานหน้าชั้น
  7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่น ๆ ชักถามและเสนอความคิดเห็น
  8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
9. ครูให้คำแนะนำและสรุปประเด็นสำคัญในเรื่องนี้
  10. ให้นักเรียนแต่ละคน จดบันทึกความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือวิชาสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตรกำหนดงาน และกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการรายงาน

บัตร กำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 254 - 256 ,
260 - 262
2. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่างเรื่อง "วันสิทธิมนุษยชน"

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในร่างกายของตัวเองเท่าเทียมกันหรือไม่
2. นักเรียนเคยถูกละเมิดสิทธิบ้างหรือไม่ ถ้าเคยให้ยกตัวอย่างประกอบ
3. นักเรียนคิดความมนุษย์ทุกคน ทุกชาติ ทุกศาสนา ควรมีสิทธิเท่าเทียมกันหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ถ้าเราปฏิบัติตามสิทธิแต่ไม่กระทำตามหน้าที่ผลจะเป็นอย่างไร
5. สิทธิและหน้าที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
6. ถ้าประชาชนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนแล้วจะเกิดผลเสียต่อตนเองและประเทศชาติอย่างไร
7. จงยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่ากระทำผิดหน้าที่ของตนเอง
8. จงบอกหน้าที่ที่สำคัญของพลเมืองที่คงปฏิบัติ

วันสิทธิมนุษยชน

ในวันที่ 10 ธันวาคมของทุกปี สมาชิกของสหประชาชาติได้ร่วมฉลองวันแห่งสิทธิมนุษยชน ตามที่ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันที่ลงนามกัน ณ สหประชาชาติยอมรับว่ามนุษย์ทุกคน ทุกเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมต่างมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งด้านความหมายและการยอมรับนับถือจากประชาคมของแต่ละประเทศ หากแต่สัตยาบันที่ลงนามกันมีการละเมิดตลอดมาไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

คุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ในฐานะมีสิทธิอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ถือกำเนิด คือสิทธิของการดำรงอยู่อย่างอิสระเสรี การคุ้มครองดังกล่าวยังไปถึงสตรีและเด็ก ๆ แต่สิทธิดังกล่าวถูกละเมิดจากผู้ปกครองประเทศในหลายประเทศ แม้แต่ไทยก็ยอมรับว่าสิทธิมนุษยชนในไทยยังมีได้ยอมรับนับถืออย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการละเลยหรือจงใจปฏิบัติของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง น่าจะโต้แย้งกันเสียที่ การปฏิบัติในการป้องกัน การละเมิดสิทธิมนุษยชนนี้จะอ้างข้อกฎหมายและความจำเป็นของสถานการณ์บ้านเมือง ย่อมจะเป็นที่คำนึงถึงในสายตาสาวโลก

เขมร เป็นตัวอย่างที่ถูกต่างชาติรุกรานพยายามที่จะกลืนชาติ พฤติกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า แม้สหประชาชาติจะช่วยแก้ปัญหาได้ แต่ไม่มีบทบาทจริงจัง

การรักษาสิทธิมนุษยชนให้คงไว้ก็มีทางเดียวคือ มติมหาชนของโลก องค์การเอกชนที่มีพลังพอหลายองค์การจะต้องแสวงหาหนทางอันถูกต้องที่จะให้มหาชนได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูล ตลอดจนแสดงปรากฏชัดว่า สิทธิดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลใด รัฐบาลหนึ่งจะอ้างถึง เสถียรภาพของตนแล้วละเมิดสิทธิผู้อื่นไม่ได้เด็ดขาด

เรื่อง ประเพณีของสิทธิ

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

สิทธิเป็นสิ่งที่ทุกคนควรรักษา และไม่ควรให้ผู้ใดมาละเมิด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. จำแนกประเภทของสิทธิบุคคลตามกฎหมายได้
2. ยกตัวอย่างการใช้สิทธิทางการเมืองได้
3. อธิบายลักษณะสำคัญของสิทธิที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินและสิทธิเกี่ยวกับบุคคลได้
4. บอกความแตกต่างระหว่างการจำนำและการจำนองได้
5. บอกความหมายของกรรมสิทธิ์ได้
6. เปรียบเทียบลักษณะความสำคัญของอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ได้
7. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงการมีสิทธิในทรัพย์สินโดยถูกต้องตามกฎหมาย

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาซักถามนักเรียนในเรื่องกฎหมายที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว

ข. ชื่นกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้เลือกประธานและเลขากลุ่ม

2. ให้เลขานุการกลุ่มรับเอกสารกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงานและเอกสารประกอบการเรียน
3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนปรึกษาหารือ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้ พร้อมกับศึกษากรณีตัวอย่างและปัญหา
4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อสรุปและอภิปรายภายในกลุ่มของตน
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนรายงานของกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามและเสนอความคิดเห็น
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
  9. ครูให้คำแนะนำและสรุปประเด็นสำคัญในเรื่องนี้
  10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้เกี่ยวกับประเภทของสิทธิเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตรกำหนดงาน และกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ครูมอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม การอภิปรายและการรายงาน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารประกอบการเรียนดังต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 256 – 258
2. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่างเรื่อง "คดีชิงวิทยุ"

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. การกระทำของบุญมาเป็นการผิดหรือไม่เพราะเหตุใด
2. การที่นายบุญมาชักชวนเด็กชายเอนก นายบุญมามีความผิดในข้อหาใด
3. เด็กชายเอนกมีสิทธิครอบครองวิทยุของคุณพ่อหรือไม่เพราะเหตุใด
4. สิทธิในทรัพย์สินที่มีรูปร่างใดแก่ สิทธิจำพวกใดบ้าง
5. จงยกตัวอย่างของการใช้สิทธิทางการเมืองมา 2 ตัวอย่าง
6. ลักษณะสำคัญของการจํานองมีอะไรบ้าง
7. จงอธิบายถึงวิธีการทำสัญญาในการ กู้หนี้ยี่ถูกต้องตามกฎหมาย
8. จงบอกความแตกต่างระหว่างสังหาริมทรัพย์กับอสังหาริมทรัพย์

คดีชิงวิทยุ

การที่คนเราทำอะไรลงไปแล้วคิดว่าไม่เป็นไร เราพี่น้องกันนั้น อาจเจอ
ข้อหาแบบที่นายบุญมาหนุ่มสุพรรณผันไม่หวานคนนั้นก็ได้อีก

นายพันกับภรรยาออกหาปลาที่คลองกระเสียวปล่อยให้เด็กชายเอนกดูชาย
เฝ้าบ้านนายบุญมาซึ่งเป็นน้องภรรยา นายพันก็ไปบ้านกับเพื่อน นั่งเล่นนอนเล่นสักพักหนึ่ง
ก็ลงเรือนไปโดยมีวิทยุห้อยโซ่ติดมือไปด้วย เด็กชายเอนกไม่ยอม นายบุญมาไม่ฟังเสียง
แถมชักปืนมาขู่ เด็กชายเอนกจึงไปบอกให้พ่อทราบ ต่อมาอีก 2 วันนายพันจึงไปแจ้ง
ความว่า นายบุญมาไม่ได้เอาวิทยุไปหากเขาสร้อยคอทองคำติดมือไปอีกเส้นด้วย
แต่ตอนหลังนายพันบอกตำรวจว่านายบุญมาเอาวิทยุไปเท่านั้น เมื่อนายบุญมามอบตัว
บอกตำรวจว่า ไม่ได้ลักหากแต่ไขขอยืมวิทยุเครื่องนั้นจากพี่สาว

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับว่า นายบุญมามีความผิด
ตามมาตรา 339 วรรคสามและมาตร 340 ฐานชิงทรัพย์และขู่เข็ญ โดยอาวุธปืน
จึงให้จำคุก 15 ปี นายบุญมาฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเมื่อจำเลยเขามอบตัวและ
เอาวิทยุมาคืนผู้เสียหายโดยไม่มีการขโมยพี่สาวแล้วพยานหลักฐานโจทก์ประกอบกันมันคง
ฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง จึงให้จำคุก 15 ปี

เรื่อง การใช้สิทธิ การเปลี่ยนสิทธิ และการระงับสิทธิ

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 1 คาบ

ความคิดรวบยอด

สิทธิบางอย่างสามารถระงับและเปลี่ยนแปลงได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกหลักการการใช้สิทธิตามกฎหมายได้
2. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดการระงับแห่งสิทธิได้
3. บอกสิทธิของนักเรียนที่ได้รับในขณะนี้ได้
4. ยกตัวอย่างการใช้สิทธิของบุคคลต่าง ๆ ได้

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนเรื่องนี้ไปแล้ว

ข. ชักจูงกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้เลือกประธานและเลขาธิการ
2. ให้เลขานุการกลุ่มมารับกรณีตัวอย่างบัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน
3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้ พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง

4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า หาข้อและอภิปรายในกลุ่มของตน
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนรายงานกลุ่ม

6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามและเสนอความคิดเห็น
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
9. ครูให้คำแนะนำและสรุปใจความสำคัญในเรื่องนี้
10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้เรื่องการใช้สิทธิ การเปลี่ยน

สิทธิ เพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตรกำหนดงาน และกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่มอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการรายงาน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารประกอบการเรียนดังต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 258 – 260
2. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่างเรื่อง "รถหายฟรี ๆ"

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. บริษัทประกันภัยสามารถฟ้องจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายได้หรือไม่เพราะเหตุใด
2. สิทธิของบุคคลเรานั้นสามารถมีการระงับได้หรือไม่
3. การใช้สิทธิที่ถูกขัดขวางตามกฎหมายควรมีหลักการปฏิบัติอย่างไร
4. ในขณะนี้นายวิชาญ ศุภพิพัฒน์ ยังมีสิทธิในรถยนต์คันที่หายไปหรือไม่เพราะเหตุใด

รทหายฟรี ๆ

นายวิชาญ ศุภพิพัฒน์ นำรถไปจอดที่หน้าร้านอาหารแห่งหนึ่งในบริเวณ
สยามสแควร์ ซอย 7 เสียเงินค่าจอดไป 3 บาท พอตก 5 โมงจะกลับบ้านปรากฏว่า
รถหายไปแล้ว นายวิชาญไปเรียกร้องเงินจากบริษัทประกันภัยที่เอาประกันไว้
ได้เงิน 1 แสนบาทตามสัญญาประกันภัย บริษัทประกันภัยจึงฟ้องศาลลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เจ้าของที่ดินและบริษัทผู้จัดการดูแลความเรียบร้อยของการจราจรในบริเวณสยามสแควร์
เป็นจำเลยโดยถือว่าทั้ง 2 เป็นผู้รับฝากทรัพย์ ซึ่งจะต้องคืนทรัพย์หรือชดเชยทรัพย์
ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ยกฟ้องอีก ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้วเห็นว่า
ตามประมวลกฎหมาย สัญญาฝากทรัพย์นั้น ผู้ฝากทรัพย์จะต้องส่งมอบทรัพย์คืนให้แก่
ผู้รับฝากและผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาและจะคืนให้ แต่ตามข้อเท็จจริง นายวิชาญ
ไม่ได้มอบรถยนต์ให้แก่จำเลยรับไว้รักษาแล้วจะคืนให้แต่อย่างใด แม้จำเลยที่ 2
จะเรียกเก็บค่าบริการก็หาใช่ผู้รับฝาก จึงพิพากษายกฟ้องและให้โจทก์ใช้ค่าทนายความ
แทนจำเลยทั้ง 2 ค่าย

เรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 1 คาบ

ความคิดรวบยอด

สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นสิ่งที่ทุกคนควรเคารพและเทิดทูน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของตนเองและสังคมได้
2. ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจที่พระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติได้
3. อภิปรายถึงแนวทางการแสดงความจงรักภักดีของนักเรียนที่พึงปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา และองค์พระมหากษัตริย์ได้
4. สรุปความสำคัญของการมีวินัยในสังคมและตนเองได้ถูกต้อง

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนดูรูปธงชาติ พระพุทธเจ้า และรูปพระมหากษัตริย์ และให้นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญต่อนักเรียน

ข. ขั้นตอนกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขาธิการ
2. ให้เลขาธิการกลุ่มออกมาอธิบายกติกาอย่าง บัตรกำหนดงานและเอกสารประกอบการเรียน

3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทารื้อ และอภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
9. ครูให้คำแนะนำ และสรุปใจความสำคัญ
10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา"
2. บัตรกำหนดงานและกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ
4. รูปภาพ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม และการรายงานหน้าชั้น

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 263-266
2. เอกสารประกอบการศึกษา 4 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่าง เรื่อง แท็กซี่

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นนายกรัฐมนตรี ศิริรัตนโกมล จะนำเงินไปคืนให้เจ้าของหรือไม่เพราะเหตุใด
2. การกระทำของนายกรัฐมนตรีเป็นการกระทำที่ใจไม่ควรนำมาเป็นเยี่ยงอย่างหรือไม่
3. ถ้าประเทศไทยมีคนอย่างนายกรัฐมนตรีมาก ๆ แล้ว จะมีผลกระทบต่องานบ้านใครมากที่สุด และส่งผลไปในทางที่ดีหรือไม่ดี
4. สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์มีอิทธิพลหรือความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

แท็กซี่

ชีวิตของคนเมืองหลวงส่วนใหญ่ที่หาเช้ากินค่ำและต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว ท่ามกลางปัญหาร้อยแปดที่ประดังเข้ามาในแต่ละวันนั้น ส่วนหนึ่งทำให้ต้องกลายเป็นคนเห็นแก่ตัวไปอย่างช่วยไม่ได้ แต่สำหรับนายการุณย์ ศิริรัตนโกมุทยอกแท็กซี่วัย 40 ปี ซึ่งต้องหาเงินเลี้ยงลูกเมียด้วยหยาดเหงื่อของตนโดยแท้จริง ก็พิสูจน์ให้สาธารณชนเห็นว่ายังมีความดีเหลืออยู่บ้าง ท่ามกลางภาวะเป็นพิษต่าง ๆ ของจิตใจคนสมัยนี้

ที่สำนักงาน นสพ.ไทยรัฐ ผู้สื่อข่าวได้รับมอบเงินจำนวนถึง 3 หมื่นบาท เพื่อประกาศหาเจ้าของจากนายการุณย์ ศิริรัตนโกมุท นายการุณย์ เผยว่า คนได้รับผู้โดยสาร 2 คนจากหน้าโรงพยาบาลศุภพารามา ประตูนํ้า ไปส่งยังซอยพัฒนาเวชน์คลองคัน เมื่อส่งแล้วก็พบว่ามีการเป่าธนบัตรวางอยู่บนพนักเบาะหลัง มีเงินประมาณ 3 หมื่นกว่าบาท

ผู้สื่อข่าวได้ถามความรู้สึกของยอกแท็กซี่ตัวอย่างว่า ทำไมจึงนำเงินมาคืน นายการุณย์ ตอบอย่างซื่อ ๆ ว่า คิดว่าเจ้าของเงินคงเดือดร้อนมากหากไม่ได้เงินคืน และการเอาของคนอื่นนั้นตนก็ไม่เคยทำ เชื่อว่าหากเอาไปแล้วใจอกก็ไม่สงบมีบาปติดตัว สู้หาเงินไปวัน ๆ ยังสบายใจกว่า แม้จะอดมือกินมือก็ยังรู้สึกหัวใจคอสะอาดสบาย ทุศีลของการนำเงินมาคืนเจ้าของนี้คงจะทำให้คนเจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต ซึ่งก็พอใจแล้ว

ก่อนที่นายการุณย์จะกลับไปขับแท็กซี่ก่อนนั้น ได้บอกกับผู้สื่อข่าวว่า วันนี้ทั้งวันตนเพิ่งจะหาเงินได้เพียง 230 บาทเท่านั้นยังไม่พอค่าเช่าวันละ 300 บาทเลย

เรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความซื่อสัตย์

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ ย่อมจะส่งผลทำให้เกิดความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้าแก่สังคม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนได้เรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. วิเคราะห์ถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้
2. บอกผลเสียของการขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้
3. ยกตัวอย่างของการกระทำที่แสดงว่ามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้
4. บอกความหมายของความซื่อสัตย์ได้
5. ยกตัวอย่าง เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง กับความซื่อสัตย์ได้

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ โดยซักถามนักเรียนว่า หน้าที่อะไรที่นักเรียนกระทำต้องใช้ความรับผิดชอบสูงสุด

ข. ชี้นกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขาธิการกลุ่ม
2. ให้เลขานุการกลุ่มออกมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการศึกษา

3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามบัตร กำหนดงานพร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
4. ให้ทุกกลุ่มถกเถียงการศึกษาค้นคว้า ทารื้อ และอภิปรายภายในกลุ่ม
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
  9. ครูให้คำแนะนำ และสรุปใจความสำคัญ
  10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้ เรื่องความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์เพิ่มเติม ลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา"
2. บัตร กำหนดงาน และบัตร กรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 2 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการรายงานหน้าชั้น

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 266 – 269
2. เอกสารประกอบการเรียน 2 ฉบับ
3. กรณีตัวอย่าง เรื่อง "ขอลดค่ารถ"

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. ส.ค.ท.ไพฑูรย์ เป็นบุคคลที่ควรได้รับการยกย่องในด้านใด
2. ถ้าส.ค.ท.ไพฑูรย์ ไม่นำทรัพย์สินไปคืนเจ้าของผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร
3. การกระทำของส.ค.ท.ไพฑูรย์ เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของตำรวจหรือไม่
4. นักเรียนคิดว่าการเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อความสุขส่วนรวมนั้นควรกระทำหรือไม่

หรือไม่

5. ในขณะนี้นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างไรบ้าง
6. จงยกตัวอย่างบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความซื่อสัตย์ ที่

นักเรียนเคยพบมาอย่างละ 1 ประเภท

บอกตำรวจ

ตำรวจตัวอย่างที่สร้างชื่อเสียงให้แกกรมตำรวจครั้งนี้ คือ ส.ต.ท.ไพฑูรย์ บุญแสง ตำรวจจราจร ส.น.คอนเมือง ซึ่งได้รับคำชมเชยในการปฏิบัติหน้าที่ว่าซื่อสัตย์ สุจริต โดยเมื่อวันที่ 17 กันยายนที่ผ่านมาได้เก็บกระเป๋าสตางค์เงินได้ที่สถานีรถไฟคอนเมือง ในกระเป๋ามีเงิน 5 หมื่นบาท และรูปถ่ายของผู้สมัคร สจ. และนามบัตรชื่อเตือนจิตต์ กังวาลกิจมงคล จึงโทรศัพท์ไปแจ้งเจ้าของไหม่รับคืน ต่อมาผู้หญิงชื่อเตือนจิตต์ก็ไปรับ กระเป๋าคืน โดยบอกว่าเป็นของแฟนและมอบรางวัลให้ 3 พันบาทควย

ผู้สื่อข่าวถามว่าคิดอย่างไรจึงได้คืนเงินให้เจ้าของไป ส.ต.ท. ไพฑูรย์ ตำรวจ นำใจมาตอบว่า เป็นเพราะคิดว่าถ้าเกิดขึ้นกับตัวเองบ้างก็คงจะเสียคาบและเดือดร้อน เช่นกัน จะต้องตามหาเจ้าของและเอาคืนให้ได้ และเพื่อความบริสุทธิ์ก็ให้นำเรื่องไปแจ้ง สว.จร. และฝากสิ่งของทั้งหมดไว้กับ สว.จร. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา

สำหรับ ส.ต.ท.ไพฑูรย์ บุญแสง ปัจจุบันมีอายุ 29 ปี เกิดเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2499 วันที่ผู้สื่อข่าวไปพบตรงกับวันครบวันเกิดและเป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งในชีวิต ราชการคือจะได้ประดับยศเลื่อนเป็น ส.ต.อ.ควย ประวัติส่วนตัว เป็นลูกคนที่ 7 ของ นายสนิทและนางหรั่ง บุญแสง ซึ่งมีอาชีพเป็นชาวนา จ.พระนครศรีอยุธยา จบการศึกษา จากโรงเรียนพลตำรวจนครบาลรุ่นที่ 46 ปัจจุบันรับราชการ ส.น.คอนเมืองทำหน้าที่จราจร

เรื่อง ความเสียสละ และความอกทน

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเสียสละที่มีใจหวังสิ่งตอบแทนจะเป็นสิ่งจรรโลงสังคมให้มีความสุข
ความเสียสละและความอกทนเป็นคุณลักษณะของผู้เจริญ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้แล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. อธิบายความหมายของความเสียสละได้
2. บอกผลประโยชน์ของความเสียสละได้
3. จำแนกประเภทของความอกทนได้
4. วิเคราะห์ประโยชน์และโทษของความอกทนได้
5. บอกความหมายของคำว่า ขรวาสธรรมได้
6. ยกตัวอย่างบุคคลที่เสียสละความสุขส่วนตัวแล้วอุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้
7. ยกตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลที่มีความอกทนได้

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนดูรูปปั้นท่ายนรสิงห์ และรูปของทหารชายแดนและให้นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญต่อส่วนรวม

ข. ขั้นตอนกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขาธิการกลุ่ม
  2. ให้เลขาธิการกลุ่มออกมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน
  3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
  4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า หาหรือ และอภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง
  5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
  6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
  7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
  8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
9. ครูให้คำแนะนำ และสรุปใจความสำคัญ
  10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้ เรื่องความเสียสละและความอดทนลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา"
2. บัตรกำหนดงาน และกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ
4. รูปภาพ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. จากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และผลงานที่มารายงานหน้าชั้น

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและศึกษาเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 269 – 271
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง "ญวนคอค"
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. สาเหตุที่ทำให้ จ.ส.ต. ชีระศักดิ์ กับพวกต้องตายเพราะอะไร
2. ตำรวจตะเวนชายแดนเหล่านี้เขาได้เสียสละชีวิตของเขาเพื่ออะไร
3. ผู้เสียสละควรยึดหลักธรรมใดเป็นแนวในการปฏิบัติตน
4. ถ้าตำรวจตะเวนชายแดนไม่มีความอดทนต่อสภาพแวดล้อมแล้วจะทำให้

เกิดอะไรขึ้น

5. คำว่า "อดทน" กับ "ทนอด" เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
6. การเสียสละจะต้องรู้จักการประมาณตน หมายความว่าอย่างไร
7. นักเรียนเคยเสียสละสิ่งใดบ้างเพื่อส่วนรวม (ถ้าเคยให้ยกตัวอย่างของ

การเสียสละที่เคยได้กระทำไปแล้วมา 3 อย่าง)

ฉนวนคอก

เหตุการณ์ชายแดนไทยด้านจังหวัดสุรินทร์เริ่มระอุอีก ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวรายงานมาเมื่อเช้าวานนี้ (7 ก.ย.) ว่า ได้เกิดมีการปะทะกันระหว่าง ศชค.ชุดปฏิบัติการกองร้อยรบพิเศษที่ 3 ค่ายนเรศวร อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ กับกองกำลังทหารต่างชาติเวียตนามเอง สัมริน ทรงบริเวณบ้านตะเกา อ.กาบเชิง เมื่อเวลา 11.30 น. วันที่ 6 ก.ย.นี้

การปะทะกันครั้งนี้เป็นไปอย่างรุนแรง โดยขณะที่จ.ส.ท.ชีรศักดิ์ สุขกล้า หน.ชุด นำพรรคพวกอีกประมาณ 10 กว่าคนลาดตระเวนในพื้นที่รับผิดชอบตามปกติ พอถึงจุดที่เกิดเหตุก็ประจันหน้ากับกองกำลังทหารเวียตนามเอง สัมริน ซึ่งส่งทหารมาลาดตระเวนหาข่าวในเขตชายแดนไทย จ.ส.ท.ชีรศักดิ์ กับพวกจึงยิงขับไล่ไล่กันให้กองกำลังดังกล่าวออกนอกเขตแดนไทย และได้รับการตอบโต้อย่างหนักจากฝ่ายเวียตนามเช่นกัน ด้วยกระสุนปืน ค.81 และระเบิดมือ ทำให้ศชค.ถูกสะเก็ดกระเบิดเสียชีวิตทันที 3 นาย ได้แก่ จ.ส.ท.ชีรศักดิ์ หน.ชุด พาสัมศักดิ์ พึ่งแพง และ พลานรงค์ พงษ์ทอง และได้รับบาดเจ็บอาการสาหัสอีก 4 นายคือ ส.ท.อ.คณิจวงษ์ กาญจนมา พลณัฐนันท์ ที่เหล็ก พลอุทัย จันทรเรือง และพลบำรุง โพธิ์ศรี ศชค.ที่เหลือจึงรีบวิทยุรายงานเหตุให้ พ.ต.อ.ฉัตรพล คัดโนภาส ผกก.ศชค.เขต 3 และ พ.ต.ท. สุรินทร์ ศษพลาบุกต์ รอง ผกก.เขต 3 ทราบ และส่งกำลังสนับสนุนเข้าไปช่วยคลี่คลายสถานการณ์โดยด่วน พร้อมกับรายงานให้ พ.ต.อ.วาริชย์ สุริยกุล ณ อรุณยา ผกก.ศชค.ภ.2 ทราบ

ต่อมาชุดปฏิบัติงานกองกำลังสุรนารี กองรบร่วม ร.8 ก็เข้าไปเคลียร์พื้นที่จนกระทั่งค่ำวันเดียวกันเราก็สามารถรุกไล่ผลักดันทหารเวียตนามออกจากชายแดนไทยได้ และลำเลียงศพศชค.ผู้กล้าหาญพลีชีพเพื่อชาติและผู้ที่ได้รับบาดเจ็บในการปะทะครั้งนี้ออกมาจากพื้นที่ โดยศพเก็บไว้ที่ค่ายนเรศวร อ.หัวหิน ส่วนผู้บาดเจ็บนำส่งโรงพยาบาลตำรวจ

สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี พ.ศ.อ.จักรพล คัคโนภาส ผกก.ตชค.เขต 3
กล่าวว่า พื้นที่แถบตาน อ.กาบเชิง นี้ จะปรากฏว่ามีทหารต่างชาติเวียคนามเอง สัมวัน
ลักลอบเข้ามาในเขตไทยเพื่อหาข่าวอยู่เสมอ โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณช่องจอม ซึ่งทำให้
ฝ่ายเราปะทะกับฝ่ายเวียคนามบ่อย ๆ เหตุที่ทหารเวียคนามส่งทหารมาหาข่าวบ่อย ๆ นี้
ก็เพื่อจะเก็บข้อมูลมาโจมตีฐานที่มั่นของตชค.กองร้อยรบพิเศษที่ 3 กันกล่าว

เรื่อง ความสามัคคี

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 1 คาบ

ความคิกรวบยอก

ความสามัคคีเป็นพลังในอันที่จะนำมาซึ่งความพร้อมเพรียงและความสำเร็จ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. สรุปความหมายของความสามัคคีได้
2. บอกประโยชน์ของการกระทำที่แสดงถึงความสามัคคีได้
3. ยกตัวอย่างของการกระทำที่แสดงถึงความสามัคคีได้
4. เปรียบเทียบผลที่ได้รับจากความสามัคคี และการแตกความสามัคคีได้

วิธีดำเนินการสอน

- ก. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว
- ข. ชื่นกิจกรรม
  1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขาธิการ
  2. ให้เลขานุการกลุ่มออกมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน
  3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง

4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทารื่อ และอภิปรายภายในกลุ่ม
ของตนเอง
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน
และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
  9. ครูให้คำแนะนำ และสรุปใจความสำคัญ
  10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้ เรื่องความสัมพันธ์เพิ่มเติม
ลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตร กำหนดงานและกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 2 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. คุณผลจากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. จากการทำงานกลุ่ม การอภิปรายและผลงานที่รายงานหน้าชั้น

บัตร กำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและศึกษาเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 273 – 274
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง "ความขัดแย้งในพรรครัฐบาล"
3. เอกสารประกอบการเรียน 2 ฉบับ

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. ปัญหาความขัดแย้งในพรรครัฐบาลในขณะนี้จะได้จะต้องใช้คุณธรรมใด
2. การบริหารประเทศในระบบประชาธิปไตยควรมีพรรคการเมืองหลาย ๆ พรรคเข้ามาบริหารจะดีกว่าพรรคเดียว นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร
3. ถ้าพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลพรรคหนึ่งไม่พอใจในการทำงานของรัฐมนตรีจึงประกาศลาออก พรรคการเมืองนั้นทำถูกต้องหรือไม่
4. กายสามัคคีกับจิตสามัคคี มีความแตกต่างกันอย่างไร
5. ในขณะนี้พรรคในรัฐบาลกำลังเผชิญกับกายสามัคคีหรือจิตสามัคคี

ความขัดแย้งในพรรครัฐบาล

ความหนักแน่นที่ว่าการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อาจนำไปสู่ความแตกแยกรุนแรงในระหว่างพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลด้วยกัน ได้กลายเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว เมื่อหัวหน้าพรรคร่วมรัฐบาลพรรคหนึ่งได้ "ฟ้อง" คอเนกกรรมการและให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ กล่าวหาว่าถูกพรรคอื่นรังแกจนไม่ไหว และอาจพิจารณาตัวเองว่าจะร่วมรัฐบาลต่อไปหรือไม่

พฤติกรรมดังกล่าว เป็นเรื่องที่น่าจะเข้าใจกันได้ เนื่องจากพรรคการเมืองพรรคนั้น ได้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทน ในกรุงเทพมหานครมาแล้วถึงสองหนชอน และมีแนวโน้มจะพ่ายแพ้ไปอีกต่อไป ทั้งในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกม. และการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีขึ้นอีกในเร็ววันนี้

มีพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลสมอยู่ในขณะนี้อย่างน้อยสองพรรคที่ถือว่ากรุงเทพมหานครเป็นฐานทางการเมือง เป็นชุมกกำลังสำคัญทางการเมืองของตน ซึ่งจะต้องรักษาเอาไว้ให้ได้ ฉะนั้น ถ้าหากพรรคใดเกิดเปลี่ยนแปลงในการเลือกตั้งสำคัญ ๆ ในกม. พรรคนั้น โดยเฉพาะพรรคที่ไม่มีฐานความนิยมในต่างจังหวัด ก็จะต้องนึกถึงอนาคตทางการเมืองอันไม่แน่นอนของตนเป็นธรรมดา

สำหรับเจตนาของหัวหน้าพรรคร่วมรัฐบาลที่ไว้วางเรื่องนี้ขึ้นมาในขณะนี้ถึงวันเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งนี้ อาจมองได้หลายทาง ทางแรก อาจจะชอบรมีของนายกรัฐมนตรีเป็นที่พึง เพื่อยุติการโจมตีของคู่ต่อสู้ส่วนอีกทางหนึ่ง อาจจะเป็นการเรียกร้องถึงประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้งโดยตรง เพื่อเรียกคะแนนนิยมที่เสียไปกลับคืน

อีกในแง่หนึ่ง คำพูดที่ว่าอาจจะพิจารณาตัวเองว่าจะร่วมรัฐบาลต่อไปหรือไม่นั้น ผู้พูดอาจจะตั้งใจที่จะทำตามคำพูดของตนอย่างจริงจังก็เป็นได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นก็หมายความว่าพรรคการเมืองนั้นต้องการที่จะปลีกตัวออกไปเป็นฝ่ายค้าน เพื่อเรียกคะแนนนิยมที่เสียไปกลับมาใหม่เตรียมรับการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งจะมีขึ้นในอีกปีเศษข้างหน้า

เรื่อง ความมั่นคงของชาติ

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การที่ประชาชนมีความปลอดภัยและมีสวัสดิภาพที่เป็นบ่อเกิดแห่งความมั่นคงของชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. บอกความหมายของคำว่าความมั่นคงแห่งชาติได้
2. อภิปรายถึงภัยที่กำลังคุกคามความมั่นคงของชาติได้
3. อธิบายถึงความสำคัญของชายแดนได้
4. วิเคราะห์ถึงความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
5. บอกจุดประสงค์ของความมั่นคงของชาติได้
6. อธิบายความหมายของคำว่า สวัสดิภาพได้

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนดูรูปภาพการป้องกัน การต่อสู้ของทหาร และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญในภาพนั้น ๆ

ข. ชี้นำกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่ม

เลือกประธานและเลขาธิการ

2. ให้เลขานุการกลุ่มออกมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน
3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครู กำหนดให้พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อ และอภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามที่ครูกำหนดงาน และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
  9. ครูให้คำแนะนำ และสรุปใจความสำคัญ
  10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้ เรื่องความมั่นคงของชาติเพิ่มเติมลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา"
2. บัตร กำหนดงานและกรณีตัวอย่าง
3. เอกสาร ประกอบการเรียน 3 ฉบับ
4. รูปภาพ

การประเมินผลการเรียน

1. คู่มือจากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
3. จากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการรายงานผลหน้าชั้น

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและศึกษาเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 275 - 279
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง "ความมั่นคงกับการบูรณาการ"
3. เอกสารประกอบการเรียน 3 ฉบับ

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. ครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของชาติอย่างไร
2. การออกกฎหมายจำกัดสิ่งทอและการจำกัดโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปของสหรัฐมีผลต่อความมั่นคงของชาติไทยอย่างไร
3. การที่ประเทศของเราได้ถูกผูกมัดการรายรุกรานชายแดนอยู่เสมอ ๆ นั้น จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงใน坎นใด
4. ความปลอดภัยที่ีจะต้องประกอบไปด้วยสิ่งใดบ้าง
5. จงบอกหลักที่สำคัญที่จะทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของความมั่นคงของชาติ
6. พลเมืองโดยทั่วไปมีหน้าที่ป้องกันประเทศชาติอย่างไร
7. จงบอกภัยที่คุกคามต่อความมั่นคงของชาติมา 4 อย่าง
8. นักเรียนสามารถช่วยทำให้ชาติเกิดความมั่นคงได้อย่างไร

ความมั่นคงกับการอนุรักษ์

ถ้ามองดูจุดเล็ก ๆ ภายในครอบครัวถ้าหากสภาพเศรษฐกิจแย่หาไม่พอกิน ครอบครัวนั้นย่อมอยู่ในสภาพอ่อนแอไร้หลักและไร้ความมั่นคงที่จะต่อสู้กับโลกและชีวิตได้ ถ้ามองดูที่ใหญ่คือ ประเทศชาติถ้าหากสภาพเศรษฐกิจทรุดโทรมรายได้ไม่พอกับรายจ่าย เสถียรภาพและความมั่นคงจะคลอนแคลน ตัวอย่างเช่น การออกกฎหมายจำกัดสิ่งทอและการจำกัดโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปของสหรัฐ จะเป็นผลให้คนงานไทยจำนวนแสนต้องว่างงานและโรงงานหลายแห่งจะต้องปิดตัวลง ทั้งนี้เพราะเขาคำนึงถึงความอนุรักษ์ของประชากรของเขาเป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งนั่นก็หมายถึงความมั่นคงหรือเสถียรภาพของชาติของเขาเอง

เมื่อไทยเราขยายวงการค้า โดยเฉพาะโซเวียตที่พอจะรับซื้อสิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูปและสินค้าอื่น ๆ จากไทย กลับมีเสียงจากเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติให้ระมัดระวังจะตกเป็นเครื่องมือของโซเวียตโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งเป็นการเตือนที่มีประโยชน์อยู่มีใช่น้อย แต่เป็นการมองแต่เพียงด้านเดียวว่าถ้าเราสกัดความเคลื่อนไหวไม่ให้โซเวียตเข้ามาถุกภายในประเทศเราได้แล้ว จะทำให้ประเทศชาติเรามีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ คงจะลืมมองด้านเศรษฐกิจไปว่า สภาพเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในแง่ความมั่นคงของชาติ ถ้าหากมีคนว่างงานเป็นจำนวนแสนจำนวนล้าน จะมีอะไรเกิดขึ้นต่อความมีเสถียรภาพของเรา ถ้าหากสหรัฐมองปัญหาความมั่นคงเหมือนเลขาธิการสภาความมั่นคงฯ แล้ว เขาคงจะไม่ย้ายอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของเรา ในขณะที่โซเวียตกำลังสร้างกองทัพอวกาศใหญ่ที่อาจ ครอบครองเวียคนามเป็นแน่ เราจึงหวังว่าผู้บริหารประเทศของไทยเราจะต้องแยกให้ออกว่าสิ่งไหนคือความมั่นคงและสิ่งไหนคือการค้า

เรื่อง ความมั่นคงในด้านการเมืองการปกครองและการป้องกันประเทศ

วิชา สังคมศึกษา (ส 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การร่วมมือการปฏิบัติงานตามหน้าที่ตนเองของพลเมือง จะทำให้ประเทศชาติ
เกิดความมั่นคง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้จบแล้วสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

1. อธิบายความหมายของคำว่า การเมืองภายในประเทศได้
2. บอกความแตกต่างระหว่างการ เมืองภายในประเทศกับการ เมืองภายนอก
ประเทศ
3. สรุปลักษณะสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้
4. ให้ความหมายของคำว่า "น้ำใจประชาธิปไตยได้ถูกต้อง"
5. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงการกระทำโดยใช่ "ปัญญาธรรม"
6. บอกหน้าที่ที่สำคัญของทหารในการสร้างความมั่นคงของชาติได้

วิธีดำเนินการสอน

ก. ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน

ข. ชื่นกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือก

ประธานและเลขากุ่ม

2. ให้เลขานุการกลุ่มออกมารับกรณีตัวอย่าง บัตรกำหนดงาน และเอกสารประกอบการเรียน
3. แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูกำหนดให้พร้อมกับศึกษาปัญหาและกรณีตัวอย่าง
4. ให้ทุกกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทารือ และอภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง
5. แต่ละกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ประเด็นสำคัญ ๆ ตามบัตรกำหนดงาน และเขียนเป็นรายงานกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
7. เปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง
- ค. ขั้นสรุป
  9. ครูให้คำแนะนำ และสรุปใจความสำคัญ
  10. ให้นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกความรู้ เรื่องความมั่นคงในด้านการเมือง การปกครอง ลงในสมุดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204)
2. บัตรกำหนดงาน และกรณีตัวอย่าง
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ

การประเมินผลการเรียน

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการปฏิบัติงานที่มอบหมาย
3. จากการทำงานกลุ่ม การอภิปราย การรายงานผลงานของกลุ่ม

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนอ่านหนังสือและศึกษาเอกสารประกอบการเรียนต่อไปนี้

1. หนังสือสังคมศึกษา (ส 204) "เพื่อนบ้านของเรา" หน้า 279 - 283
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง "เปลี่ยนนโยบาย"
3. เอกสารประกอบการเรียน 4 ฉบับ

ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่อไปนี้

1. การเกิดปฏิวัติรัฐประหารขึ้นบ่อย ๆ ภายในประเทศจะกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างไร
2. พรรคคอมมิวนิสต์ (พคท.) มีส่วนทำให้ความมั่นคงของชาติมั่นคงหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. การปราบปรามคอมมิวนิสต์ควรใช้หลักอะไรถึงจะได้ผลดีที่สุด
4. การที่ระบบการปกครองของประเทศไม่มั่นคงจะส่งผลทำให้ความมั่นคงของชาติภายนอกประเทศเป็นอย่างไร
5. ทหารมีบทบาทอย่างไรในการสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติ
6. จงบอกลักษณะที่สำคัญของบุคคลที่มีลักษณะ "น้ำใจประชาธิปไตย"
7. จงบอกลักษณะสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
8. จงบอกลักษณะที่สำคัญของการเมืองภายในประเทศ และการเมืองภายนอกประเทศ

เปลี่ยนนโยบาย

ปฏิติมาเป็น การเร่งเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม นายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ย้ำว่าถ้าต้องการเอาชนะคอมมิวนิสต์ ตลอดไปจำเป็นต้องเร่งรัดเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่มีการเคลือบแฝงใด ๆ พลเอกชวลิตยืนยันว่าขณะนี้กองทัพยึดมั่นในหลักการพิทักษ์รักษา เสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยส่วนที่เกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้นนั้นเป็นเพียงทหาร บางกลุ่มบางพวกเท่านั้น

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เสนาธิการทหารบกแถลงถึงผลการประชุมประมุข ผลการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 2 ประจำปี 2528 ที่โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าเมื่อวานนี้ (30 ต.ค.) พลเอกชวลิต กล่าวว่า พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ผบ.สูงสุด และผบ.ทพ. โคกกล่าวรายงานต่อพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ก่อนหนึ่งมีใจความว่า พรรคคอมมิวนิสต์ (พคท.) ยังคงมุ่งมั่นที่จะต่อสู้เพื่อยึดอำนาจและ เปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบสังคมนิยมขณะนี้ถึงแม้สถานการณ์จะไม่อำนวยให้ แต่ได้ พยายามเข้ามาสร้างและขยายความแตกแยกของคนในชาติ

การต่อสู้กับ พคท.ยังต้องดำเนินไปเท่าที่ปรากฏว่า พคท.ยังมีแนวทางรุนแรงอยู่ ประเด็นสำคัญต้องร่วมมือร่วมใจกันรักษาสถานการณ์ที่ค่อนข้างค้ำคู้แล้วนี้ให้ดียิ่งขึ้น ต้องทำการ พัฒนาประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม

พลเอกเปรม กล่าวตอบว่า งานต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ยังไม่สิ้นสุดในปีนี้ บ้านเมืองของเรายังคงมีวิกฤติกล ความวุ่นวาย ความขัดแย้งเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว แต่ รัฐบาลก็สามารถควบคุมสถานการณ์ให้กลับคืนสู่ความสงบเรียบร้อยได้ นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า มีนักปราชญ์คนหนึ่งกล่าวเอาไว้ว่า "ชาติบ้านเมืองเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่อาจครอบครองได้ คว้ากำลังเข้าครองจะคงพ่ายแพ้ ผู้ที่ยึดถือเป็นส่วนตนจะคงสูญเสียอำนาจไป เพราะ อำนาจเป็นธรรมคือ อธิปไตยของปวงชน" นายกา บอว่าคอมมิวนิสต์ละเลยสังคมนักกล่าว

จึงประสบความสำเร็จ ขณะเดียวกันถ้าเราต้องการครอบครองชัยชนะตลอดไปก็ต้อง
เร่งรัดเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้เป็นของ
ประชาชนโดยปราศจากสิ่งเคลือบแฝงใด ๆ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเอง
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยการสอนแบบชินกิตะ
 สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และสอนตามแนวคู่มือ
 การสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

อำพร กาทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาสังคมศึกษา โดยวิธีสอนแบบซินคิเคท การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 119 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 จำนวน 40 คน กลุ่มทดลอง 2 จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 39 คน นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบซินคิเคท นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และนักเรียนในกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ ใช้เวลาในการทดลองเท่ากันทั้ง 3 กลุ่มคือ 18 คาบ คาบละ 50 นาที และใช้เนื้อหาเดียวกัน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized control Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ความเชื่อมั่น .7964) และแบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง (ความเชื่อมั่น .7613) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบพหุคูณของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ พบว่าการสอนแบบซินคิเคทกับการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การสอนแบบซินคิเคทกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ และการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ

A COMPARISON OF MATTAYOM SUKSA II STUDENTS' SOCIAL STUDY
ACHIEVEMENT AND SELF DISCIPLINE THROUGH SYNDICATE
METHOD, PROGRAM LESSONS, AND METHODS IN THE
TEACHER'S MANUAL OF SUPERVISORY UNIT,
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

AMPORN GATONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1986

The purpose of this study was to compare the academic achievement and self-discipline of Mattayom Suksa two students in social studies by syndicate method, program lessons, and methods in the Teacher's manual of supervisory unit, Department of general education.

The samples were the 119 Mattayom Suksa two Students in Khongkharam School, Muang District, Petchaburi, during the second semester of the 1985 academic year. Forty students, randomly selected as an experimental group I, was taught by syndicate method. Forty students in the experimental group II learned through program lessons, where as thirty nine students in the control group were taught by methods in the teacher's manual of supervisory unit, department of general education. It took each group 18 periods (1 period = 50 minutes) to study the same content. The research design of this experiment was the randomized Control Group Pretest-Posttest Design. At the end of experiment, the social studies achievement Test (reliability = .7964) and the Self-discipline test (reliability = .7613) were statistically analysed by using ANCOVA.

The results indicated that the social achievement was found that the students in the three groups were significantly different at the .01 level. The Scheffe's method of multiple comparison showed that syndicate method and program lessons were significantly different at the .05 level. Syndicate method and methods in the teacher's manual of supervisory unit were significantly different at the .01 level. Program lessons and methods in the teacher's manual of supervisory unit were significantly different at the .01 level. Self-discipline of three experiment groups was not significantly different.